

EFNISYFIRLIT

ÁRSSKÝRSLA

AFKOMA	5
ATBURÐIR EFTIR LOK REIKNINGSÁRSINS 2019	7
LÍFEYRIR	8
IÐGJÖLD	9
TRYGGINGAFRÆÐILEG STAÐA	10
ÞRÓUN Á VERÐBRÉFAMÖRKUÐUM	12
INNLEND HLUTABRÉF	12
INNLEND SKULDABRÉF	13
ERLEND VERÐBRÉF OG GENGI GJALDMIÐLA	14
INNLENT SKULDABRÉFASAFN	15
INNLENT SKRÁÐ HLUTABRÉFASAFN	15
ERLEND VERÐBRÉF	16
HEILDAREIGNIR OG ÁVÖXTUN	16
FJÁRFESTINGARSTEFNA	16
RÁÐGJÖF	19
LÁN TIL SJÓDFÉLAGA	20
SÉREIGNARSPARNADUR	22
STJÓRN OG STJÓRNARHÆTTIR	23
ÁHÆTTUSTÝRING	32
HLUTHAFASTEFNA	35
SÍÐA- OG SAMSKIPTAREGLUR	38
STJÓRN OG STARFSMENN	41
ENDURSKOÐUNARNEFND	42

ÁRSREIKNINGUR

ÁRITUN OG SKÝRSLA STJÓRNAR	44
ÁRITUN ÓHÁÐS ENDURSKOÐANDA	46
YFIRLIT UM BREYTINGU Á HREINNI EIGN TIL GREIÐSLU LÍFEYRIS	48
EFNAHAGSREIKNINGUR	49
SJÓÐSTREYMI	50
TRYGGINGAFRÆÐILEG STAÐA	51
SKÝRINGAR	52
KENNITÖLUR	77
TRYGGINGARDEILD - SAMANDREGIÐ	77
SÉREIGNARDEILD - SAMANDREGIÐ	82
DEILDASKIPT YFIRLIT UM BREYTINGU Á HREINNI EIGN	83
DEILDASKIPTUR EFNAHAGSREIKNINGUR	86
DEILDASKIPT YFIRLIT UM SJÓÐSTREYMI	87
REPORT OF THE BOARD OF DIRECTORS	88
INDEPENDENT AUDITOR'S REPORT	90
STATEMENT OF CHANGES IN NET ASSETS	92
BALANCE SHEET	93
STATEMENT OF CASH FLOWS	94
FINANCIAL INDICATORS	95

AFKOMA

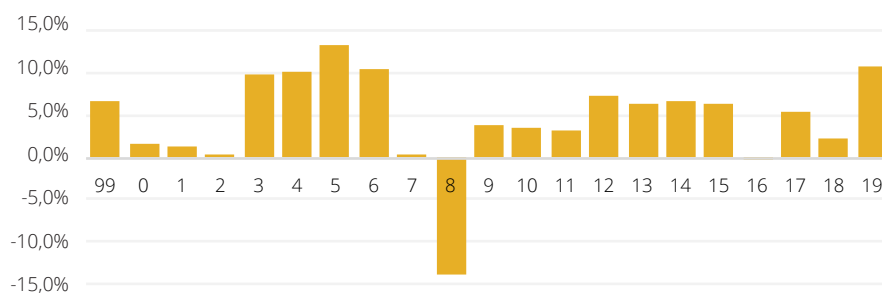
Ávöxtun samtryggingardeildar SL lífeyrissjóðs á árinu 2019 var 13,7% sem samsvarar 10,7% raunávöxtun. Raunávöxtun sjóðsins síðustu fimm ár er 4,9%, síðustu tíu ár 5,1% og síðustu tuttugu árin er raunávöxtunin 4,4%. Fjárfestingartekjur sjóðsins á árinu námu um 22,4 milljörðum króna. Í árslok var vægi erlendra verðbréfa um 33% af eignum sjóðsins og nam raunávöxtun þess eignasafns um 26%. Raunávöxtun innlendra skráðra hlutabréfa sem vega um 6,5% af eignum var 16,4%. Innlend skuldabréf skiluðu 3,6% raunávöxtun en þau eru um 55,6% eignasafnsins.

Langtímarau návöxtun

Sjóðurinn er langtímafjárfestir sem gefur honum tækifæri til að horfa til langs tíma við val á fjárfestingarkostum. Reynslan hefur sýnt að yfir lengri tíma er þeim umbunað með hærri langtímaávöxtun sem eru tilbúnir að taka á sig verðsveiflur. Meðalraunávöxtun á árunum 1999 til og með 2019 er 4,4%. Tuttugu ára meðalraunávöxtun sjóðsins er því vel yfir því 3,5% ávöxtunarviðmiði umfram vísitölu neysliverðs sem miðað er við í tryggingafræðilegum uppgjörum lífeyrissjóða.

Söguleg raunávöxtun samtryggingar

	2015	2016	2017	2018	2019
Hrein raunávöxtun	6,6%	-0,2%	5,3%	2,2%	10,7%
Fimm ára meðalávöxtun	5,9%	5,3%	4,9%	4,1%	4,9%
Tíu ára meðalávöxtun	3,2%	2,3%	2,8%	4,4%	5,1%
Tuttugu ára meðalávöxtun	4,9%	4,6%	4,4%	4,2%	4,4%

Söguleg raunávöxtun Söfnunarleiðar I

	2015	2016	2017	2018	2019
Hrein raunávöxtun	1,6%	2,0%	2,2%	1,6%	1,8%
Fimm ára meðalávöxtun	1,6%	1,9%	2,0%	2,0%	1,8%

Söguleg raunávöxtun Söfnunarleiðar II

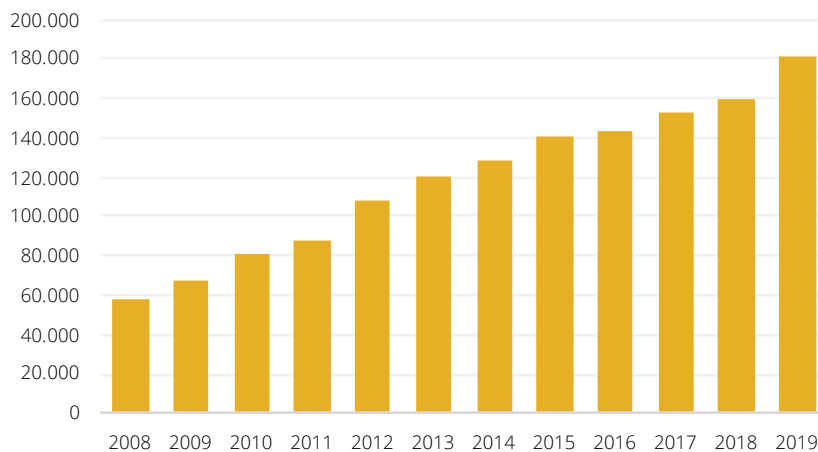
	2015	2016	2017	2018	2019
Hrein raunávöxtun	9,9%	-0,6%	6,3%	2,8%	7,9%
Fimm ára meðalávöxtun	5,6%	4,1%	4,3%	4,2%	5,3%

Ávöxtun á gangvirði

Sjóðurinn gerir samtryggingardeild sína upp þannig að óverðtryggð ríkisskuldabréf eru færð á gangvirði á meðan önnur skuldabréf eru gerð upp miðað við þá ávöxtunarkröfu sem þau eru keypt á. Öll önnur verðbréf, s.s. hlutabréf og sjóðir, eru gerð upp á gangvirði. Þetta leiðir til þess að ávöxtun ársins 2019 er 13,7% og hrein raunávöxtun er 10,7%. Ef öll skuldabréf í eigu sjóðsins væru færð á gangvirði hefði nafnávöxtun ársins 2019 orðið 16,3% eða 13,3% hrein raunávöxtun.

Allar eignir séreignardeildar sjóðsins eru metnar á gangvirði.

Þróun hreinnar eignar til greiðslu lífeyris

ATBURÐIR EFTIR LOK REIKNINGSÁRSINS 2019

Sérlega óvenjulegar aðstæður hafa nú skapast vegna kórónuveirunnar COVID-19. Talsverð óvissa er um hvaða áhrif þessar aðstæður munu hafa á eignasafn sjóðsins til skemmri tíma litið og í raun er einnig óvíst hver áhrifin verða til lengri tíma. Bein áhrif COVID-19 á eignasafn sjóðsins eru þau að virði innlendra hlutabréfa hefur lækkað sem og erlendra hlutabréfa en veiking íslensku krónunnar hefur vegið upp lækkunina að einhverju marki.

Búast má við talsverðum verðsveiflum á fjármálamörkuðum næstu misserin. Vanskil sjóðfélagalána, sem hafa verið mjög lítil, munu vafalítið aukast alla vega tímabundið en sjóðurinn hefur kynnt úrræði til þess að hjálpa lántakendum slíkra lána að komast yfir mestu erfiðleikana sem að óbreyttu verða tímabundnir. Einhver fyrirtæki kunna að lenda í erfiðleikum með að standa í skilum með afborganir og greiðslu sinna skuldabréfa en sjóðurinn er aðili að samkomulagi á fjármálamarkaði um úrlausn slíkra mála. Jafnframt hafa stjórnvöld kynnt úrræði sem vafalítið mun gagnast mörgum.

Sjóðurinn hefur úr nægum fjármunum að spila til að standa undir mánaðarlegum lífeyrisgreiðslum sem og öðrum útgjöldum. Sjóðurinn mun því að öðru óbreyttu geta staðið við skuldbindingar sínar meðan þetta ástand varir. Auk þess hefur sjóðurinn lagt áherslu á að byggja upp eignasafn með traustum eignum sem skila ásættanlegri ávöxtun til langs tíma. Starfsemi sjóðsins tekur mið af þeim ráðleggingum og reglum sem stjórnvöld og til þess bærir aðilar ákveða varðandi COVID-19 og getur það haft áhrif á afgreiðslu mála og þjónustustig sjóðsins meðan þetta ástand varir.

LÍFEYRIR

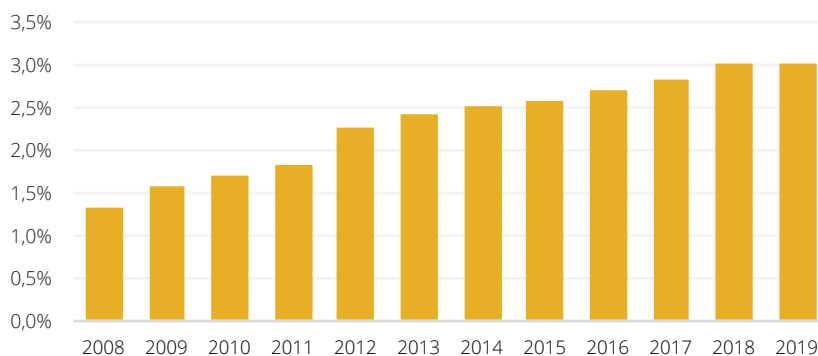
Með aðild að SL lífeyrissjóði ávinna sjóðfélagar sér rétt til ævilangs lífeyris við starfslok í hlutfalli við greiðslur þeirra í sjóðinn. Auk þess njóta þeir réttar til örorkulífeyris ef orkutap verður meira en 50%. Þá á maki rétt á makalífeyri við fráfall sjóðfélaga og börn hans, nítján ára og yngri, rétt á barnalífeyri við orkutap eða fráfall sjóðfélaga.

Þróun á fjölda lífeyrisþega og lífeyrisgreiðslna

Lífeyrisþegar voru 16.364 í árslok 2019 og fjölgaði þeim á árinu um 5,1%. Á liðnu ári hófu 953 sjóðfélagar töku eftirlaunalífeyris samanborið við 423 árið áður. Lífeyrisþegum hefur fjölgað jafnt og þétt á undanförunum árum. Í árslok 2019 voru lífeyrisþegar alls 16.364 samanborið við 4.011 í árslok 2006 og hefur fjöldinn því rúmlega fjórfaldast á rúmum áratug. Á þessu tímabili hefur lífeyrisþegum fjölgað að meðaltali um 23,7% á ári og lífeyrisgreiðslur hækkað um 7% á ári að jafnaði síðan 2006. Lífeyrisgreiðslur úr samtryggingardeild námu 5.048 milljónum króna og hækkuðu um 9,2% milli ára.

Hlutfall lífeyris af hreinni eign

Súluritið hér að neðan sýnir hversu stór hluti af eignum sjóðsins fer til greiðslu lífeyris á hverju ári og er því góður mælikvarði á stöðu sjóðsins og aldurssamsetningu sjóðfélaga. Hlutfall lífeyris af hreinni eign var 3,0% í árslok 2018. Langt er í að fjölmennustu og réttindamestu sjóðfélagahóparnir fari á lífeyri. Samtals greiddi sjóðurinn 98,2% af iðgjöldum í lífeyri árið 2019. Myndin hér að neðan sýnir hlutfall lífeyris af meðaltali hreinnar eignar í ársbyrjun og árslok hvers árs.

Fjöldi lífeyrisþega

	2019	2018	Breyting %
Ellilífeyrir	13.025	12.319	5,7%
Örorkulífeyrir	1.915	1.832	4,5%
Makalífeyrir	1.375	1.366	0,6%
Barnalífeyrir	49	60	-17,7%
Samtals	16.364	15.576	5,1%

Skipting lífeyrisgreiðslna

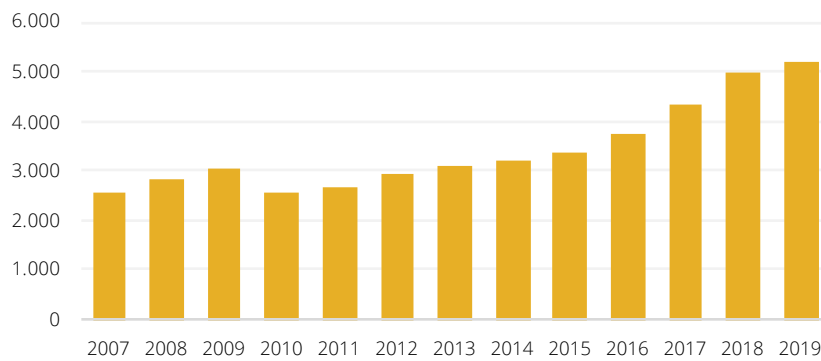
	2019	2018	2019	2018	Breyting %
Ellilífeyrir	79,5%	79,1%	4.072	3.687	10,4%
Örorkulífeyrir	11,7%	11,8%	599	548	9,3%
Makalífeyrir	8,4%	8,8%	430	409	5,2%
Barnalífeyrir	0,3%	0,4%	15	17	-10,9%
Samtals			5.116	4.662	9,8%

IÐGJÖLD

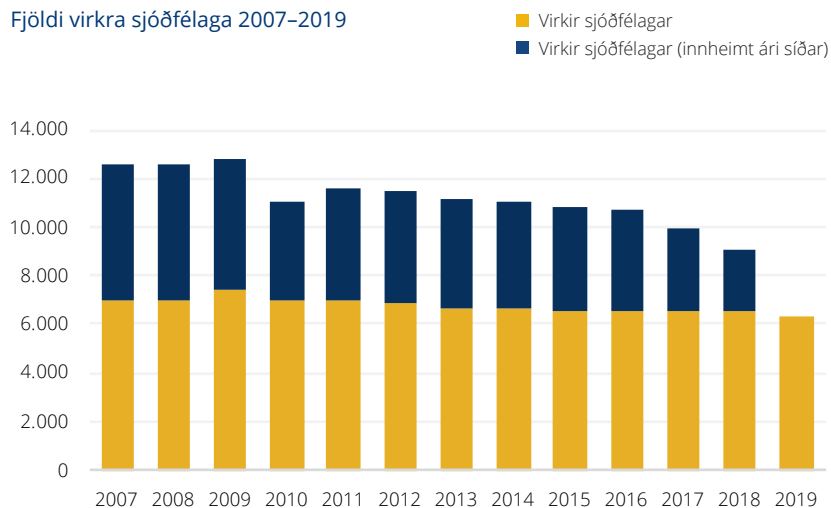
Lögbundið er að greiða 12% iðgjald til lífeyrissjóðs af öllum launum og reiknuðu endurgjaldi frá 16 til 70 ára aldurs. Skiptist hlutfallið þannig að launþegi greiðir 4% en launagreiðandi greiðir 8%. Eins og neðan- greind tafla sýnir hefur orðið nokkur vöxtur á iðgjöldum til sjóðsins. Meginástæður eru aukinn fjöldi sem hefur kosið að greiða til sjóðsins, auknar greiðslur hvers sjóðfélaga og hlutverk SL lífeyrissjóðs í samræmi við 6. gr. l. nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða þar sem kveðið er á um sérstakt innheimtuhlutverk sjóðsins.

Á árinu 2019 greiddu 12.727 einstaklingar iðgjöld til sjóðsins, alls um 5.147 m.kr. Þá greiddu 2.378 launa- greiðendur iðgjöld fyrir starfsmenn sína á árinu. Virkir sjóðfélagar voru 6.377. Samtals hækkuðu iðgjöld um 4,4% frá fyrra ári.

Iðgjöld 2007–2019

Fjöldi virkra sjóðfélaga 2007–2019

TRYGGINGAFRÆÐILEG STAÐA

Tryggingafræðileg staða lífeyrissjóðsins er metin árlega af tryggingastærðfræðingi sjóðsins og eru niðurstöður úttektarinnar kynntar í ársskýrslu. Gerð er grein fyrir meginniðurstöðum hennar á yfirliti um tryggingafræðilega stöðu samtryggingardeildar í ársreikningi á bls. 44 og í skýringu 14 á bls. 57. Tryggingastærðfræðingur sjóðsins er Vigfús Ásgeirsson hjá Talnakönnun hf. Hann er ráðinn af stjórn og hefur hlotið viðurkenningu Fjármálaeftirlitsins.

Hvað felst í tryggingafræðilegri úttekt?

Í tryggingafræðilegri úttekt er metið hvort jafnvægi sé milli heildareigna og heildarskuldbindinga sjóðsins. Þannig er annars vegar lagt mat á hreina eign sjóðsins til greiðslu lífeyris ásamt reiknuðu núvirði framtíðariðgjalda virkra sjóðfélaga og hins vegar núvirði væntanlegs lífeyris vegna þegar greiddra iðgjalda og áætlaðra framtíðariðgjalda virkra sjóðfélaga. Ef mismunur á þessum heildareignum og heildarskuldbindingum reynist meiri en 10% ber að gera nauðsynlegar breytingar á samþykktum sjóðsins. Sama gildir ef munurinn er umfram 5% í aðra hvora áttina fimm ár í röð. Við núvirðisútreikning væntanlegs lífeyris og framtíðariðgjalda er reglum samkvæmt notað 3,5% ávöxtunarviðmið umfram vísitölu neysluverðs. Ítarlegar reglur um tryggingafræðilega úttekt eru í lögum nr. 129/1997, m.a. 39. gr., reglugerð nr. 391/1998, samþykktum sjóðsins og leiðbeinandi reglum Félags íslenskra tryggingastærðfræðinga um framkvæmd tryggingafræðilegra athugana.

Staða sjóðsins

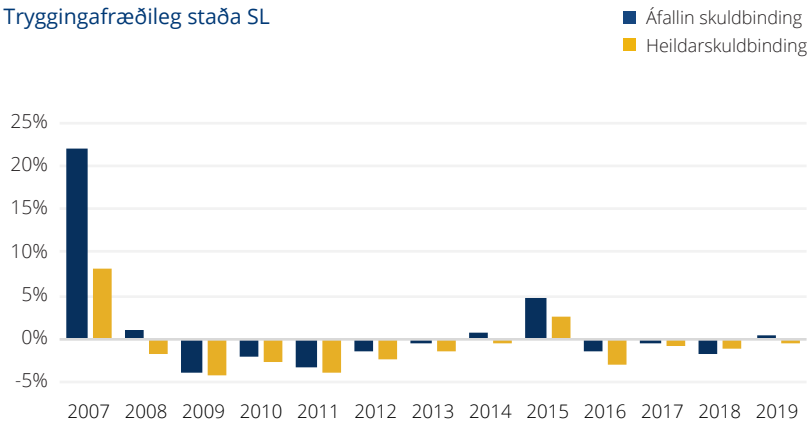
Tryggingafræðileg staða sjóðsins er nú -0,7% sem hlutfall af heildarskuldbindingum samanborið við -1,3% árið 2018. Bati á tryggingafræðilegri stöðu er einkum tilkominn vegna betri ávöxtunar á innlendum sem erlendum eignamörkuðum á árinu 2019. Tryggingafræðileg staða sjóðsins er sterk og til þess fallin að renna styrkum stoðum undir lífeyrisréttindi sjóðfélaga. Réttindin byggja á lögum og réttindaákvæðum samþykpta sjóðsins, núverandi eignasafni, framtíðariðgjöldum og væntri framtíðarávöxtun. Sjóðfélagar bera því áhættu af ávöxtun eigna sjóðsins. Sá lífeyrir sem þeir vænta getur orðið lægri eða hærri eftir því hvernig til tekst að ávaxta eignir sjóðsins til framtíðar. Þá hafa ýmsir lýðfræðilegir þættir áhrif á getu sjóðsins til að greiða lífeyri þar sem sjóðurinn er samtryggingarsjóður sem veitir rétt til ævilangs lífeyris, örorkulífeyris, makalífeyris og barnalífeyris. Þróun ævilengdar sjóðfélaga og tíðni örorku eru meðal helstu lýðfræðilegu áhættuþátta sem geta haft áhrif á fjárhæð mánaðarlegs lífeyris sjóðfélaga. Einnig hafa þættir eins og hjúskaparstaða og tíðni barneigna áhrif.

Þróun á ævilengd

Þróun á ævilengd íslensku þjóðarinnar hefur verið mikið til umræðu í tengslum við lífeyrisréttindi. Eins og fram hefur komið í þeirri umræðu lifa landsmenn nú almennt lengur en áður. Fjallað er um þróun mannfjölda og lífaldurs í mannfjöldaspá Hagstofu Íslands fyrir árin 2019 til 2065. Breytingum á kyn- og aldurssamsetningu mannfjöldans er gjarnan lýst með svokölluðum aldurspýramída en gert er ráð fyrir að fjölgun verði í nær öllum aldurshópum á milli áruna 2019 og 2065, en þó einkum í elstu aldurshópnum.

Viðbúið er að lífeyrissjóðir þurfi að taka beint tillit til lífaldursþróunar undanfarinna ára sem og væntinga um áframhaldandi hækkun lífaldurs þjóðarinnar. Lengri lífaldur leiðir til þess að sjóðfélagar fá greiddan mánaðarlegan lífeyri í lengri tíma en áður var gert ráð fyrir. Því er óhjákvæmilegt að mánaðarlegur lífeyrir lækki ef ekkert frekar verður aðhafst.

Tryggingafræðileg staða SL

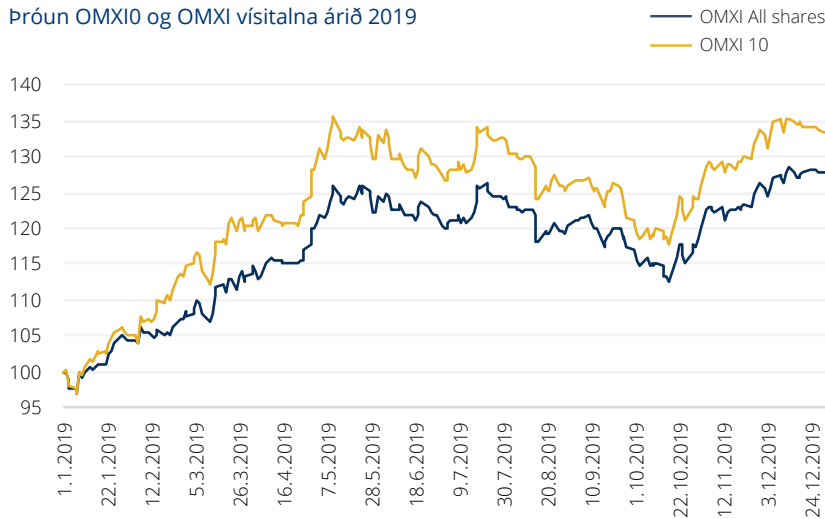

ÞRÓUN Á VERÐBRÉFAMÖRKUÐUM

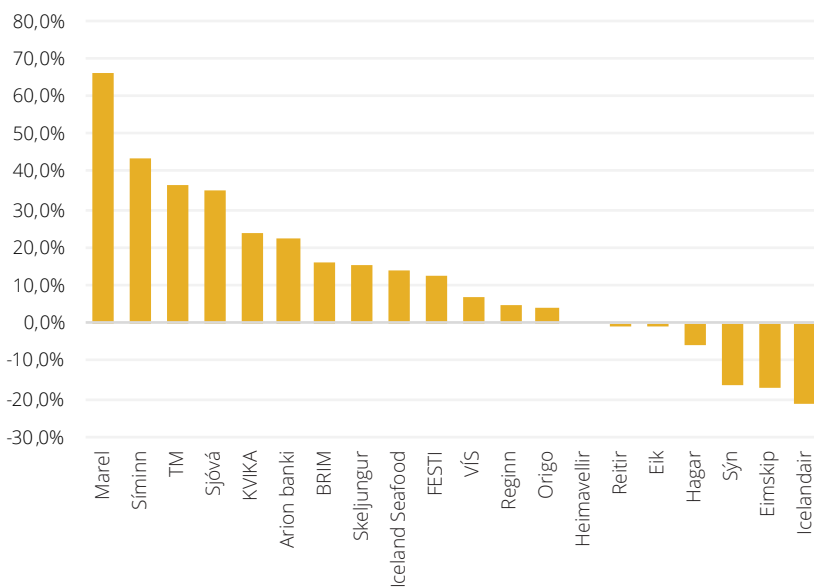
Innlend hlutabréf

Á árinu 2019 hækkaði OMXI10 hlutabréfavisitalan (úrvalsvisitala Nasdaq Iceland) um 33,2% og OMXI vísitalan (öll hlutabréf í Nasdaq Iceland) um 27,8%. Það var fyrst og fremst hækkun hlutabréfa í Marel hf. sem spilaði stóran þátt í hækkun vísitölunnar og hækkaði gengi félagsins um 65,9% á árinu en félagið vegur lang þyngst allra félaga í vísitölunni eða 45,7%. Á árinu var Marel skráð í Kauphöllina í Amsterdam en það verður einnig áfram skráð í Kauphöll Íslands. Icelandair átti áfram undir högg að sækja og lækkaði gengi félagsins um 21,2% á árinu. Félagið varð fyrir áfalli á árinu þegar leggja þurfti Boeing 737 MAX vélum félagsins vegna galla. Samtals eru 20 félög skráð í Kauphöll Íslands. Félögin högnuðust um samtals 47,3 milljarða króna á árinu en það er aukning um 2,1% frá árinu á undan. Samtals jókst hagnaður 13 félaga á meðan afkoma sjö þeirra versnaði.

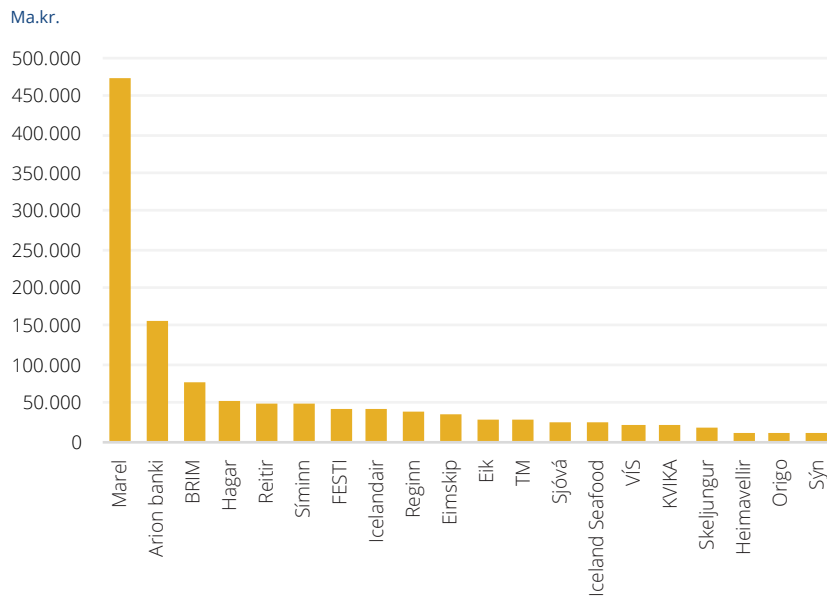
Þróun OMXI0 og OMXI vísitalna árið 2019

Verðbreyting hlutabréfa í Nasdaq Iceland árið 2019

Markaðsvirði hlutafélaga í Nasdaq Iceland í árslok 2019

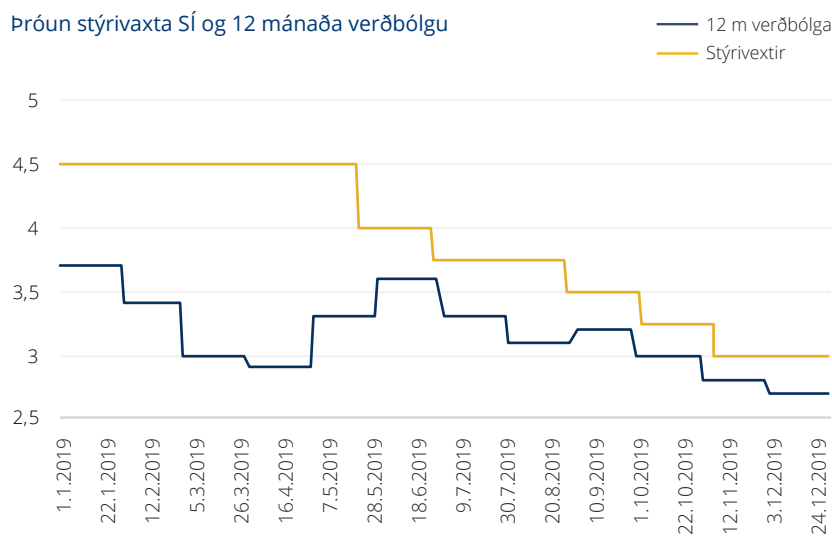

Samanlagt markaðsvirði allra skráðra félaga á markaði var 1.221 ma.kr. í árslok 2019 samanborið við 903 ma.kr. í árslok 2018.

Innlend skuldabréf

Verðbólga hefur farið lækkandi og var 12 mánaða verðbólga 2,7% í lok ársins 2019. Seðlabankinn lækkaði stýrivexti fimm sinnum á árinu 2019 og stóðu þeir í 3% í lok árs. Ávöxtunarkrafa RIKB 31 (óverðtryggð ríkisverðbréf) endaði í 3,4% en í upphafi árs var hún 5,4%. Ávöxtunarkrafa RIKS 30 (verðtryggð ríkisbréf) endaði í 0,94% en var í byrjun árs 1,86%.

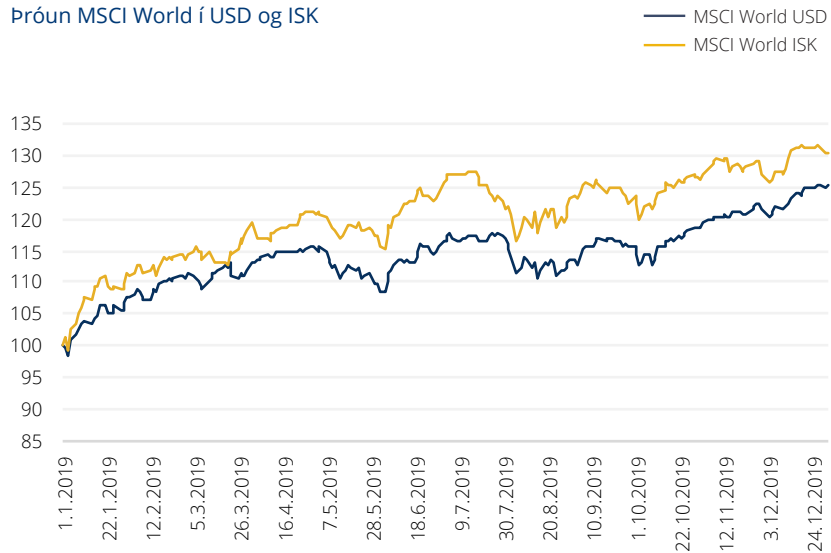
Þróun stýrivaxta SÍ og 12 mánaða verðbólgu

Erlend verðbréf og gengi gjaldmiðla

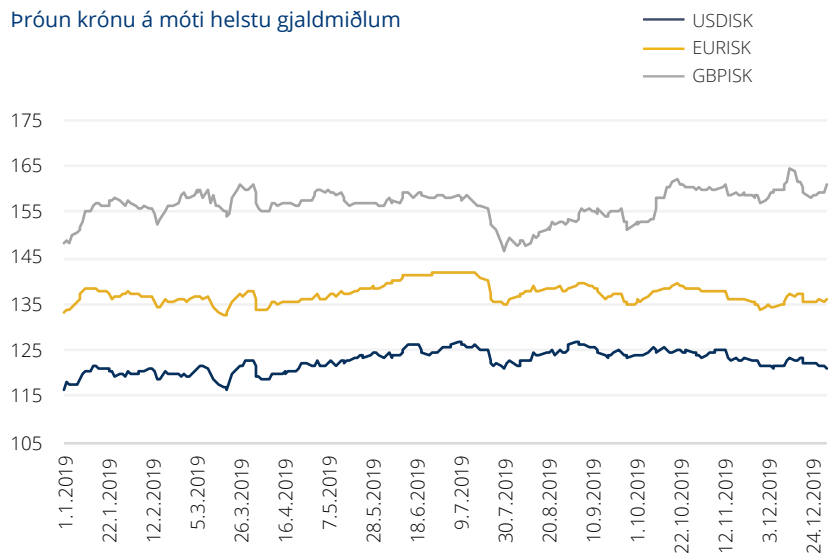
Ávöxtun á erlendum hlutabréfamörkuðum var jákvæð á árinu 2019. MSCI World vísitalan hækkaði um 25,2%, mæld í dollurum. Í krónum talið hækkaði hún um 30,6% þar sem krónan veiktist á móti dollar um 4,3% á árinu. Sjóðurinn hefur það í stefnu sinni að halda áfram að auka vægi erlendra verðbréfa í safni sjóðsins.

Þróun MSCI World í USD og ISK

Krónan veiktist um 4,3% á móti dollar (USD), um 2,0% á móti evru (EUR) og um 8,4% á móti sterlingspundi (GBP).

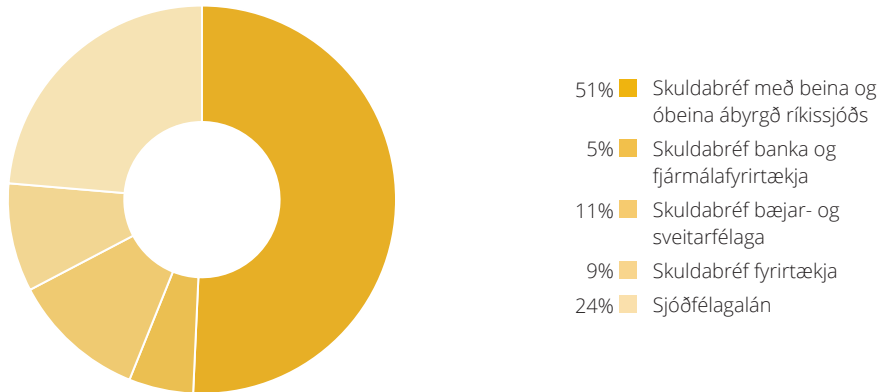
Þróun krónu á móti helstu gjaldmiðlum

EIGNASAFN OG ÁVÖXTUN

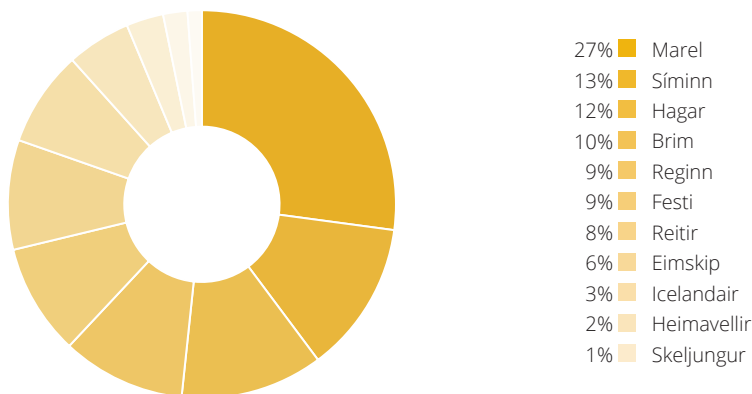
Innlent skuldabréfasafn

Innlent skuldabréfaeign SL nam um 100,7 ma.kr. í árslok 2019 eða um 55,9% af heildareignum sjóðsins. Stærsti hluti skuldabréfasafnsins er með beina eða óbeina ábyrgð ríkissjóðs.

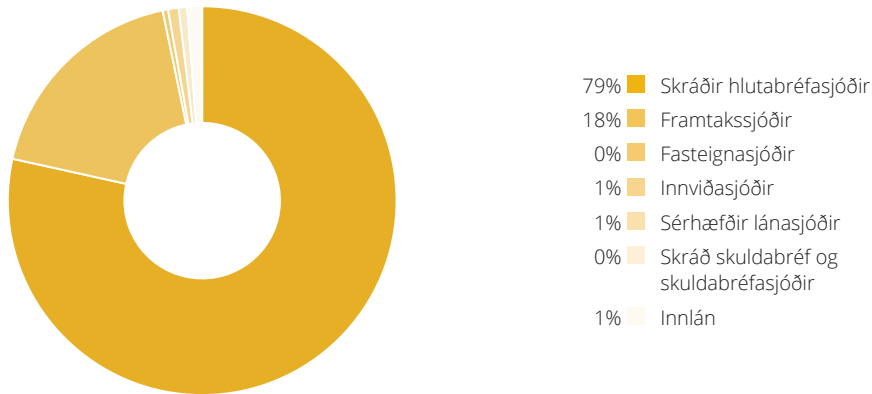
Innlent skráð hlutabréfasafn

Hlutabréfaeign sjóðsins í innlendum skráðum bréfum nam 11,7 ma.kr. í árslok 2019 eða um 6,5% af heildareignum sjóðsins.

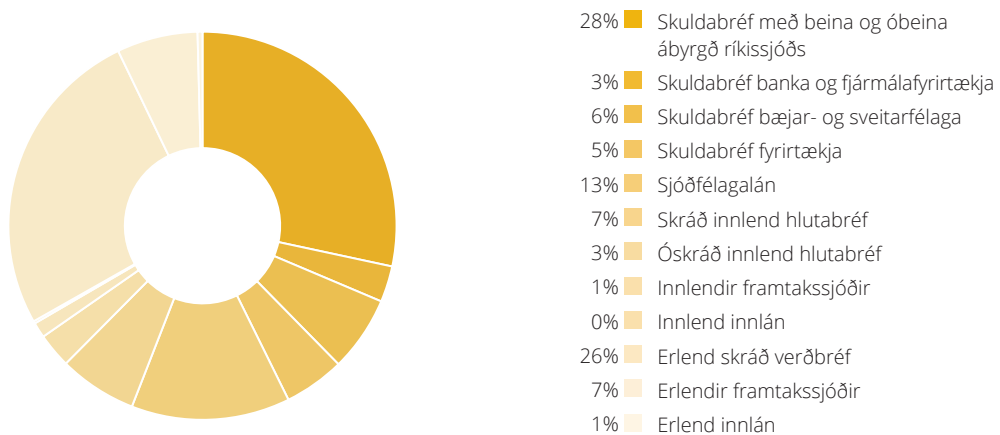

Erlend verðbréf

Erlend verðbréfaeign sjóðsins nam 59,8 ma.kr. í árslok 2019 eða um 33,2% af heildareignum. Erlenda eignin skiptist þannig að 46,9 ma.kr. eru fjárfestir í verðbréfasjóðum sem fjárfesta í skráðum hlutabréfum og 12,1 ma.kr. eru fjárfestir í framtakssjóðum .

Heildareignir og ávöxtun

Nafnávöxtun sjóðsins var 13,7% árið 2019 og hrein raunávöxtun var 10,7%. Markmið sjóðsins er að ná góðri langtímaávöxtun fyrir sína sjóðfélaga. Meðaltal hreinnar raunávöxtunar til 5 ára er 4,9%, meðaltal hreinnar raunávöxtunar til 10 ára er 5,1% og meðaltal hreinnar raunávöxtunar til 20 ára er 4,4%. Meðaltal hreinnar raunávöxtunar til 20 ára er með þeim betri hjá íslenskum lífeyrissjóðum og hefur SL aldrei þurft að skerða lífeyrisréttindi.

Eignir sjóðsins í samtryggingardeild námu 181,2 ma.kr. í árslok 2019 samanborið við 159,4 í árslok 2018. Af eignum SL eru 67% innlend verðbréf og 33% eru erlend verðbréf. Vægi verðbréfa með ríkisábyrgð hefur minnkað þar sem lítil útgáfa hefur verið síðustu ár.

FJÁRFESTINGARSTEFNA

Markmið um raunávöxtun lífeyrissjóða er 3,5%. Meðalávöxtunarviðmið til langs tíma er um 3,7% til að mæta kostnaði. Meginmarkmið sjóðsins er að fá sem hæstaávöxtun fjár sjóðfélaga að teknu tilliti til áhættu.

Fyrir hvert ár er sett fram fjárfestingarstefna sem lögð er fyrir stjórn sjóðsins til samþykktar. Í henni eru sett markmið um eignasamsetningu og hvernig haga skuli fjárfestingum á komandi ári. Í töflunni fyrir neðan má sjá fjárfestingarstefnu SL fyrir árið 2020 sem var gerð haustið 2019.

Varðandi erlend hlutabréfaviðskipti sjóðsins þá er horft til þess aðávöxtun sé að jafnaði hærri en heimsvísitala Morgan Stanley (MSCI World Index). Fyrir innlend hlutabréf er mælikvarðinn OMXI10 sem er úrvalsvísitala Nasdaq Iceland.

Eignaflokkar	Staða 30.des	Stefna 2020	Vikmörk		Stefna til 3 ára
			Lágmark	Hámark	
Innlendar eignir					
Bein og óbein ábyrgð ríkissjóðs	28,4%	28,0%	23%	50%	24,0%
Skuldabréf:	27,6%	27,5%	14%	35%	27,5%
Bankar og fjármálafyrirtæki	3,0%	3,0%	1%	6%	2,0%
Bæjar- og sveitarfélög	6,3%	6,0%	2%	9%	5,0%
Fyrirtæki	5,1%	4,5%	2%	7%	4,0%
Sjóðfélagalán	13,2%	14,0%	9%	17%	16,5%
Önnur verðbréf	10,7%	9,5%	5%	19%	9,0%
Skráð hlutabréf	6,5%	5,0%	4%	8%	4,5%
Verðbréfasjóðir	0,0%	0,0%	0%	3%	0,0%
Framtakssjóðir	1,0%	1,0%	0%	2%	1,0%
Nýsköpunarsjóðir	0,3%	0,5%	0%	1%	0,5%
Óskráð hlutabréf	2,9%	3,0%	1%	5%	3,0%
Innlán	0,2%	0,0%	0%	5%	0,0%
Innlendar eignir samtals	66,8%	65,0%	55%	76%	60,5%
Erlendar eignir					
Skráð hlutabréf	0,0%	0,5%	0%	1%	0,0%
Skráðir hlutabréfasjóðir	26,0%	26,5%	20%	32%	28,0%
Framtakssjóðir	6,1%	6,5%	4%	8%	7,0%
Fasteignasjóðir	0,1%	0,5%	0%	3%	1,5%
Innviðasjóðir	0,3%	0,5%	0%	3%	1,5%
Sérhæfðir lánasjóðir	0,2%	0,5%	0%	3%	1,5%
Skráð skuldabréf og skuldabréfasjóðir	0,0%	0,0%	0%	2%	0,0%
Innlán	0,4%	0,0%	0%	5%	0,0%
Erlendar eignir samtals	33,2%	35,0%	24%	45%	39,5%
Samtryggingardeild samtals:	180.149	100,0%	100,0%		

RÁÐGJÖF

Erlend ráðgjöf frá Ketil Petersen og John Nugée

Sjóðurinn réð til sín tvo erlenda ráðgjafa til að starfa með stjórn og fjárfestingarráði til að móta langtíma-stefnu í erlendum fjárfestingum. Ráðgjafarnir eru þeir John Nugée og Ketil Petersen. Báðir hafa þeir mikla reynslu af störfum á fjármálamarkaði sem og starfsemi lífeyrissjóða. Gert er ráð fyrir því að fjárfestingarráð SL ásamt stjórn sjóðsins muni hitta ráðgjafana fjórum sinnum á tímabilinu 2018 til 2020.

Fyrsti fundur þeirra með sjóðnum var í nóvember 2018. Tveir fundir voru haldnir á árinu 2019 og stefnt er að því að einn fundur verði haldinn á árinu 2020. Fóru þeir vel yfir eignasafn SL og komu með sína sýn á erlendar fjárfestingar og hvernig eignastýringu erlendra lífeyrissjóða er háttað.

Ketil og John eru samstíga í að halda eigi áfram að auka fjárfestingar í erlendum verðbréfum og þeirra afurðum, s.s. framtakssjóðum sem fjárfesta í hlutabréfum, stunda lánastarfsemi og innviðum til að ná dreifingu í eignasafni og umframávöxtun. Þróun á eignasöfnum erlendra lífeyrissjóða sýnir að þeir hafa flestir verið að þróa eignasöfn sín í þá átt á síðustu 10–15 árum. Óskráðar eignir eins og framtakssjóðir eru almennt orðnir sem hlutfall af heildareignum lífeyrissjóða erlendis um 10% og allt að 20% í einhverjum tilvikum.

Lífeyrissjóðir geta fjárfest til mjög langs tíma án þess að þurfa að fá fjármunina til baka strax og eru því með þolinmótt fjármagn. Það getur verið bundið í eignum sem skila sér á lengri tíma en þá getur möguleiki á umframávöxtun verið þeim mun meiri en ef selja þarf eignir þegar markaðir eru erfiðir.

SL lífeyrissjóður vottaður

Á árinu 2018 varð starfsemi SL lífeyrissjóðs vottuð samkvæmt staðlinum ISO 27001 og svo ISO 9001. Annars vegar snýr vottunin að upplýsingatækni og öryggi en hins vegar að gæðastarfi og rekstrarhandbók. Vottunin byggir á margra ára uppbyggingu innra verklags sjóðsins og rekstrarhandbókar. Gildir hún til næstu þriggja ára.

SL lífeyrissjóður enskt starfsheiti

Starfsheiti sjóðsins á ensku er The General Pension Fund og einnig SL Pension Fund.

LÁN TIL SJÓDFÉLAGA

Töluverð aukning var á veittum fasteignalánnum til sjódfélaga á milli árána 2018 og 2019. Síðla árs 2015 samþykkti stjórn sjóðsins breytingar á lánareglum sem fólu í sér að byrjað var að veita óverðtryggð íbúðalán með veðhlutfall allt að 75%. Með þessum breytingum leitaðist sjóðurinn við að mæta óskum sjódfélaga um að vera betri valkostur við fjármögnun íbúðarhúsnæðis. Það er stefna sjóðsins að bjóða sjódfélögum áfram sjódfélagalán á samkeppnishæfum kjörum.

Síðan breytingarnar voru innleiddar hafa lán til sjódfélaga verið að aukast talsvert eins og sjá má hér neðar. Undir lok árs 2016 ákvað stjórn sjóðsins að hætta að notast við fast prósentuhlutfall af lánsfjárhæð við ákvörðun lántökugjalda og fara þess í stað að innheimta 53 þúsund kr. gjald til að standa straum af föstum kostnaði við hverja lánveitingu.

Sjódfélagar í árslok 2019 voru 143.420 og fjölgaði um 1.902 milli ára. Til þessa hóps teljast allir þeir sem einhvern tímunn hafa greitt til sjóðsins og eiga þeir rétt á að sækja um sjódfélagalán hafi þeir greitt annað hvort 6 af síðustu 12 mánuðum til sjóðsins eða eiga samtals 36 mánaða greiðslusögu hjá sjóðnum. Virkir sjódfélagar eru þeir sem greiða í hverjum mánuði til sjóðsins og voru þeir 6.377 árið 2019.

Lífeyrissjóðurinn býður sjódfélögum verðtryggð lán með tvenns konar vaxtakjörum, föstum vöxtum og breytilegum vöxtum. Upplýsingar um vaxtakjör í boði á hverjum tíma má finna á heimasíðu sjóðsins, www.sl.is, en í árslok 2019 voru föstu vextirnir 3,55% og breytilegu vextirnir 2,19% sem hvort tveggja eru nokkuð hagstæðir vextir á fasteignalánnum samanborið við það sem í boði var á þeim tíma.

Sjóðurinn hóf að veita óverðtryggð sjódfélagalán í október 2015 og eru vaxtakjörin veitt til tveggja ára í senn. Í árslok 2019 voru óverðtryggðir vextir 5,26%.

Sjódfélögum voru lánaðar alls 9.701 m.kr. á árinu 2019 samanborið við 6.901 m.kr. á árinu 2018. Afgreidd voru 475 sjódfélagalán árið 2019 samanborið við 415 árið áður.

Afgreidd lán til sjódfélaga	2019	2018	Breyting
Fjárhæð	9.701	6.901	2.800
Fjöldi lána	475	415	60
Meðalfjárhæð	20,4	16,6	3,8

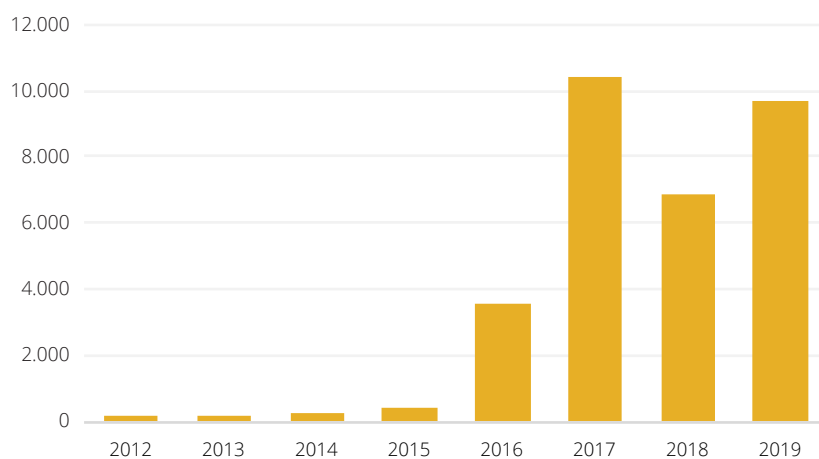
Staða sjódfélagalána í árslok	2019	2018	Breyting
Fjárhæð	23.833	18.480	5.353
Fjöldi lána	1.471	1.247	224
Meðalfjárhæð	16,2	14,8	1,4
Hlutfall af heildareignum	13,1%	11,7%	1,5%

Vanskil sjóðfélagalána	2019	2018	Breyting
Fjárhæð vanskila	1,3	0,279	1,0
Hlutfall vanskila af heildarlánnum	0,0%	0,0%	0,0%

Tegund sjóðfélagalána	Verðtryggð lán Fastir vextir	Verðtryggð lán Breytilegir vextir	Óverðtryggð lán
Fjárhæð	578	5.860	3.262
Fjöldi lána	27	223	225
Meðalfjárhæð	21,4	26,3	14,5

Allar fjárhæðir eru í m.kr.

Veitt sjóðfélagalán

SÉREIGNARSPARNAÐUR

Sjóðfélögum standa til boða tvær ávöxtunarleiðir fyrir séreignarsparnað:

Innlánsleið sem kallast Söfnunarleið I

Þetta er ávöxtunarleið þar sem sparnaður er ávaxtaður á hefðbundnum innlánsreikningum í banka sem bera hæstu innlánsvexti á hverjum tíma ásamt fjárfestingum í tryggum skuldabréfum til skamms tíma. Leiðin hentar einkum rétt höfum sem eru að nálgast lífeyristökualdur og þeim sem vilja taka litla áhættu.

Hrein ávöxtun Söfnunarleiðar I á árinu 2019 var 4,5% sem svarar til 1,8% raunávöxtunar.

Verðbréfaeið sem kallast Söfnunarleið II

Sparnaður í Söfnunarleið II er ávaxtaður í dreifðu safni innlendra og erlendra verðbréfa.

Þar sem sveiflur í ávöxtun geta verið talsverðar er aðaláherslan á góða langtímaávöxtun og því hentar þessi ávöxtunarleið best þeim sem eru að byggja upp lífeyrissparnað til langs tíma.

Fjárfestingarstefna Söfnunarleiðar II gerir ráð fyrir að meginhluti eigna sé í skuldabréfum.

Hrein ávöxtun Söfnunarleiðar II á árinu 2019 var 10,8% sem svarar til 7,9% raunávöxtunar.

Sjóðfélagar geta með umsókn til sjóðsins skipt um þá ávöxtunarleið sem greitt er til og/eða flutt uppsafnaðan sparnað milli leiða.

Lífeyrisgreiðslur

Á árinu 2019 greiddu 419 einstaklingar iðgjöld til séreignardeildar sjóðsins, alls um 229 m.kr. Þá greiddu 263 launagreiðendur iðgjöld til séreignar fyrir starfsmenn sína á árinu. Virkir sjóðfélagar voru 549. Samtals hækkuðu iðgjöld um 36,3% frá fyrra ári.

Séreignarsparnaður hjá SL

Séreignardeild	2019	2018	Breyting
Iðgjöld	229	168	36%
Lífeyrisgreiðslur	74	97	-24%
Inneign í árslok	2.958	2.657	11%
Fjöldi með inneignir	7.370	7.029	5%

Allar fjárhæðir eru í m.kr.

Stjórn og stjórnarhættir SL lífeyrissjóðs

STJÓRNARHÁTTAYFIRLÝSING 2019

Grundvöllur sjóðsins og hlutverk

Söfnunarsjóður lífeyrisréttinda starfar á grundvelli starfsleyfis fjármálaráðherra, í samræmi við lög nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða, með síðari breytingum, lög um sjóðinn nr. 155/1998 og samþykktir hans.

Hlutverk sjóðsins er að tryggja sjóðfélögum, eftirlifandi mökum þeirra og börnum lífeyri eftir þeim reglum sem fram koma í lögum og samþykktum. Í samþykktum kemur m.a. fram að sjóðurinn leggi sérstaka áherslu á eftirlaunaréttindi og áskilji sér heimild til að verja þau réttindi umfram önnur við endurskoðun á réttindaákvæðum samþykka sjóðsins. Sjóðurinn er langtímafjárfestir sem ávaxtar fjármuni sjóðfélaga með það að markmiði að ná sem bestri ávöxtun að teknu tilliti til áhættu. Stjórn leggur áherslu á að þróa hluthafastefnu sjóðsins með þeim hætti að hún styðji, eftir því sem því verður við komið, við góða stjórnarhætti í þeim félögum sem sjóðurinn fer með eignarhlut í.

Umboðsskylda

Stjórnarmenn og starfsmenn skulu taka ákvarðanir í samræmi við gildandi lög og reglur og sannfæringu sína með þeim hætti að hagsmuna sjóðfélaga sé sem best gætt og að ákvörðunin styðji við tilgang og starfsemi sjóðsins. Stjórnarmenn og starfsmenn mega ekki gera neinar þær ráðstafanir sem bersýnilega eru til þess fallnar að afla ákveðnum sjóðfélögum, félögum eða öðrum ótilhlýðilegra hagsmuna umfram aðra eða á kostnað sjóðsins. Stjórnarmaður er ekki bundinn af fyrirmælum þeirra sem tilnefna hann til setu í stjórn sjóðsins.

Stjórnarhættir og stjórnarháttayfirlýsing SL

Sjóðurinn leggur áherslu á góða stjórnarhætti við stefnumótun og daglega stjórnun sjóðsins. Með stjórnarháttayfirlýsingunni er sjóðfélögum, iðgjaldagreiðendum, opinberum aðilum, starfsmönnum og öðrum haghöfum veittar upplýsingar um stjórnarhætti lífeyrissjóðsins. Yfirlýsingunni er jafnframt ætlað að styðja við góða stjórnarhætti hjá sjóðnum og styðja þannig við traustan rekstur. Stjórnarháttayfirlýsing SL fyrir árið 2019 byggir á þeim lögum og reglum sem í gildi eru á þeim tíma sem ársreikningur sjóðsins er staðfestur af stjórn og framkvæmdastjóra. Í því sambandi er sérstaklega litið til þeirra ákvæða laga nr. 129/1997 sem lúta að stjórnarháttum lífeyrissjóða, ákvæðum samþykka sjóðsins, reglum FME þar um, m.a. reglum nr. 335/2015 um ársreikninga lífeyrissjóða, sem og 5. útgáfu Leiðbeininga um stjórnarhætti fyrirtækja, útgefnum af Viðskiptaráði Íslands, Nasdaq Iceland og Samtökum atvinnulífsins.

Lög, reglur og leiðbeiningar sem sérstaklega varða stjórnarhætti SL

Lög frá Alþingi

- Lög nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða.
- Lög nr. 155/1998 um Söfnunarsjóð lífeyrisréttinda.
- Lög nr. 87/1998 um opinbert eftirlit með fjármálastarfsemi.

Reglur og leiðbeiningar FME

- Reglur FME nr. 335/2015 um ársreikninga lífeyrissjóða.
- Reglugerð um eftirlitskerfi með áhættu lífeyrissjóða nr. 590/2017.
- Reglur FME nr. 577/2012 um endurskoðunardeildir og sjálfstætt starfandi eftirlitsaðila.
- Leiðbeinandi tilmæli FME nr. 3/2011 um aðgerðir gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka.
- Leiðbeinandi tilmæli FME nr. 3/2010 um mat á hæfi lykilstarfsmanna.

Innri reglur SL

- Samþykktir SL lífeyrissjóðs.
- Siða- og samskiptareglur SL, dags. 27. nóvember 2012.
- Hluthafastefna SL, dags. 17. mars 2015.
- Starfsreglur stjórnar og framkvæmdastjóra, dags. 28. febrúar 2017.
- Reglur um upplýsingagjöf framkvæmdastjóra til stjórnar og til opinberra aðila sbr. 29. gr. laga nr. 129/1997, dags. 16. janúar 2017.
- Starfsreglur endurskoðunarnefndar, dags. 13.3 2019.
- Verklagsreglur SL um viðskipti stjórnarmanna og starfsmanna lífeyrissjóðsins með fjármálagerninga, dags. 27. nóvember 2012. Yfirfarnar 2016 án athugasemda.
- Verklagsreglur um hæfi lykilstarfsmanna, dags. 18. september 2014.
- Starfskjarastefna SL, dags. 26. september 2014.
- Rekstrarhandbók SL.

Stefna um samfélagslega ábyrgð og siðferðisviðmið

Gildi SL

Slagorð sjóðsins eru *traustur sjóður, trygg framtíð og lífeyrissjóðurinn fyrir þig*. Jafnframt notar sjóðurinn slagorð eins og *veldu sterkan lífeyrissjóð*. Sjóðurinn leggur áherslu á að upplýsa sjóðfélaga um hag þeirra gagnvart sjóðnum, veita ætíð réttar upplýsingar og virða í samskiptum við sjóðfélaga meginreglur stjórn-sýslulaga.

Siða- og samskiptareglur

Stjórn lífeyrissjóðsins hefur sett siða- og samskiptareglur fyrir starfsmenn og stjórnarmenn sjóðsins. Reglunum er ætlað að styðja við vönduð vinnubrögð, draga úr hættu á hagsmunaárekstrum og auka öryggi við meðferð fjármuna sjóðsins. Í reglunum er m.a. fjallað um góða starfshætti, hagsmunaárekstra, meðferð trúnaðarupplýsinga og reglur um gjafir, boðsferðir og starfstengdar ferðir.

Hluthafastefna

Það er markmið stjórnar SL að stefnan styðji við góða stjórnarhætti félaga og þróun þeirra. Í hluthafa-

stefnu SL eru kynntar áherslur stjórnar sjóðsins varðandi viðmið um stjórnarhætti í þeim félögum sem sjóðurinn á eignarhlut í. Hluthafastefnan felur í sér þau viðmið sem SL leggur áherslu á við meðferð eignarhalds í hlutafélögum sem eru skráð á hlutabréfamarkaði og sjóðurinn fer með eignarhlut í. Stefna þessi gildir einnig eftir því sem við á fyrir óskráð félög sem SL hefur fjárfest í. Eðli málsins samkvæmt er stefnunni fyrst og fremst beint til félaga sem skráð eru á Íslandi. Þó gilda grundvallarviðmið hennar einnig fyrir félög sem sjóðurinn er hluthafi í og sem skráð eru erlendis.

Starfsmannastefna

Liður í samfélagslegri ábyrgð SL er áhersla á að sjóðurinn sé góður og eftirsóknarverður vinnustaður. Í starfsmannastefnu sjóðsins er lögð áhersla á gott starfsumhverfi, virka upplýsingagjöf til starfsmanna, þjálfun og endurmenntun starfsmanna, virðingu og umburðarlyndi í samskiptum, jafnrétti og jafnvægi vinnu og einkalífs.

Stjórnskipulag SL

Stjórn

Stjórn sjóðsins skipa sjö menn skipaðir til fjögurra ára í senn og jafnmargir til vara, sbr. 3. gr. laga nr. 155/1998. Formaður er skipaður með beinum hætti en stjórn sjóðsins skal koma saman í upphafi skipunartíma síns og velja sér varaformann og skipta með sér verkum að öðru leyti eftir því sem þurfa þykir.

Stjórn fer með æðsta vald og yfirstjórn í málefnum sjóðsins og skal sjá um að skipulag sjóðsins og starfsemi séu jafnan í góðu horfi og í samræmi við lög og reglur sem gilda um sjóðinn.

Stjórn skal sjá um að nægilegt eftirlit sé haft með reikningshaldi og meðferð fjármuna sjóðsins. Í þessu sambandi skal stjórnin kveða á um skipulag sjóðsins, hvernig innra eftirliti skuli háttað svo og bókhaldi og reikningsskilum.

Stjórn skal móta eftirlitskerfi sem gerir sjóðnum kleift að greina, vakta, meta og stýra áhættu í starfsemi sjóðsins. Stjórn skal ráða forstöðumann endurskoðunardeildar eða semja við sjálfstætt starfandi eftirlitsaðila um framkvæmd innra eftirlits hjá sjóðnum.

Stjórnin ræður framkvæmdastjóra, ákveður laun hans og önnur starfskjör, gengur frá starfslýsingu hans, setur honum erindisbréf og veitir honum lausn frá störfum. Gerður skal skriflegur ráðningarsamningur við framkvæmdastjóra. Stjórn getur falið formanni og varaformanni stjórnar að annast samninga við framkvæmdastjóra um laun og önnur starfskjör.

Stjórn tekur ákvarðanir í öllum málum sem telja verður óvenjuleg eða mikilsháttar. Stjórn getur þó veitt framkvæmdastjóra heimild til afgreiðslu slíkra mála. Til óvenjulegra mála telst málarekstur gegn sjóðnum, breytingar á skilmálum eða formi þeirra fjárfestinga sem sjóðurinn hefur fjárfest í, ráðstöfun fjárfestinga sjóðsins sem ekki er í samræmi við skilmála (á þó ekki við um sjóðfélagalán), breytingar á skipuriti, breytingar á fjölda lykilstarfsmanna, starfslok lykilstarfsmanna, breytingar á húsnæði sjóðsins, alvarlegar athugasemdir innri endurskoðenda eða eftirlitsaðila og hvað annað sem telst til röskunar á hefðbundnum rekstri sjóðsins eins og hann er skilgreindur í lögum eða samþykktum hans. Til mikilsháttar mála telst ráðstöfun óskráðra eigna og mál sem varða háar fjárhæðir í samanburði við stærð sjóðsins. Í fjárfestingarstefnu er tilgreint nánar um heimildir hverju sinni. Öll skjöl sem varða meiriháttar ákvarðanir, svo sem samningar er teljast óvenjulegir eða meiriháttar eða hafa greinilega verulega þýðingu fyrir starfsemi sjóðsins, skulu vera undirrituð af framkvæmdastjóra sjóðsins að fengnu samþykki stjórnar, nema stjórn sjóðsins ákveði annað. Stjórnin skal fjalla um allar meiriháttar ákvarðanir varðandi stefnumótun

sjóðsins og starfsemi hans. Stjórnin skal móta fjárfestingarstefnu sjóðsins. Stjórnin sér um ráðstöfun á fjármagni sjóðsins og er henni skylt að ávaxta það með hliðsjón af þeim kjörum sem best eru boðin á hverjum tíma, að teknu tilliti til áhættu og með hliðsjón af langtímaskuldbindingum sjóðsins. Stjórnin skal sjá til þess að skipting á eignasafni sjóðsins sé í samræmi við gildandi lög og fjárfestingarstefnu sjóðsins hverju sinni. Stjórnin ákveður hver skuli vera fulltrúi sjóðsins í stjórn stofnunar eða atvinnufyrirtækis, nema lög kveði á um annað.

Stjórn sjóðsins er ábyrg fyrir því að ársreikningur sé saminn fyrir sjóðinn og undirritar endurskoðaðan ársreikning. Í skýrslu stjórnar fyrir ársfund skal koma fram yfirlit um starfsemi sjóðsins á árinu svo og upplýsingar um atriði sem mikilvæg eru við mat á fjárhagsstöðu sjóðsins.

Stjórnin skal árlega láta framkvæma tryggingafræðilega athugun á fjárhag sjóðsins og meta framtíðarstöðu hans. Leiði tryggingafræðileg athugun í ljós að meira en 10% munur sé á milli eignarliða og lífeyrisskuldbindinga er stjórninni skylt að gera tillögur um nauðsynlegar breytingar á samþykktum sjóðsins. Sama gildir ef munur samkvæmt athugunum á milli eignarliða og lífeyrisskuldbindinga hefur haldist meiri en 5% samfelt í fimm ár. Stjórn sjóðsins skipar endurskoðunarnefnd sem hefur m.a. eftirlit með reikningshaldi, áhættustýringu og gerð ársreiknings sjóðsins í samræmi við ákvæði IX. kafla laga nr. 3/2006 um ársreikninga.

Stjórn skal setja reglur um upplýsingagjöf framkvæmdastjóra til stjórnar um rekstur, iðgjöld, réttindaávinning og ráðstöfun eigna sjóðsins, sbr. 3. mgr. 29. gr. laga nr. 129/1997.

Stjórn skal setja verklagsreglur um verðbréfavíðskipti lífeyrissjóðsins, stjórnar hans og starfsmanna, sbr. 3. mgr. 29. gr. laga nr. 129/1997.

Að öðru leyti er hlutverk stjórnarinnar í samræmi við 29. gr. laga nr. 129/1997.

Stjórnarmaður er eingöngu bundinn af sannfæringu sinni, en ekki fyrirmælum þeirra sem hafa kosið hann. Að öðru leyti felst ábyrgð einstakra stjórnarmanna einkum í eftirfarandi:

- a) Að hafa skilning á hlutverki stjórnar, hlutverki sínu og ábyrgð, ásamt því að hafa þekkingu á þeim lögum og reglum sem gilda um starfsemi sjóðsins.
- b) Að hafa skilning á markmiðum og verkefnum sjóðsins svo og því hvernig þeir eiga að haga störfum sínum í stjórninni til að stuðla að því að þessi markmið náist.
- c) Að óska eftir og kynna sér öll þau gögn og upplýsingar sem þeir telja sig þurfa til að hafa fullan skilning á starfsemi og rekstri sjóðsins og til að taka upplýstar ákvarðanir.
- d) Að sjá til þess að til staðar sé innra eftirlit og að ákvörðunum stjórnar sé framfylgt.
- e) Að fullvissa sig um að þess sé jafnan gætt að lögum, reglum og reglugerðum sé fylgt í rekstrinum.
- f) Að stuðla að góðum starfsanda innan stjórnarinnar.
- g) Að hafa nægan tíma til að sinna starfi sínu af heilindum.

Formaður stjórnar er málsvari stjórnar og kemur fram fyrir hennar hönd varðandi málefni sjóðsins nema stjórnin ákveði annað. Formaður stjórnar kemur fram fyrir hönd stjórnar gagnvart framkvæmdastjóra. Formaður stjórnar stýrir stjórnarfundum. Að öðru leyti skal formaður stjórnar í störfum sínum einkum:

- a) Stuðla að því að verklag stjórnar sé í samræmi við lög, reglur og góða stjórnarhætti og að stjórn séu búnar sem bestar starfsaðstæður.
- b) Halda stjórnarmönnum upplýstum um málefni sjóðsins og stuðla að virkni stjórnar í allri umræðu og ákvarðanatöku.
- c) Sjá til þess að nýir stjórnarmenn fái nauðsynlegar upplýsingar og leiðsögn í starfsháttum stjórnar og málefnum sjóðsins.
- d) Sjá til þess að stjórnin uppfæri með reglubundnum hætti þekkingu sína á sjóðnum og rekstri hans

- ásamt því að tryggja að stjórnin fái almennt í störfum sínum nákvæmar og skýrar upplýsingar og gögn til að hún geti sinnt starfi sínu.
- e) Eiga frumkvæði að gerð og endurskoðun starfsreglna stjórnarinnar.
 - f) Útbúa dagskrá stjórnarfundar í samstarfi við framkvæmdastjóra sjóðsins og sjá um boðun þeirra og stjórnun.
 - g) Sjá til þess að nægur tími sé gefinn til umræðna og ákvarðanatöku á stjórnarfundum, sérstaklega hvað varðar stærri og flóknari mál.
 - h) Fylgjast með framvindu ákvarðana stjórnarinnar innan sjóðsins og staðfesta innleiðingu þeirra gagnvart stjórn.
 - i) Sjá til þess að stjórnin meti árlega störf sín og undirnefnda.

Stjórnarfundir skulu að jafnaði haldnir einu sinni í mánuði. Stjórnarfundir skulu haldnir á skrifstofu sjóðsins. Í sérstökum tilvikum má halda fundi annars staðar telji formaður efni fundarins eða aðrar aðstæður gefa tilefni til. Í upphafi hvers árs skal leggja fyrir tillögu að fundardögum og skipulagi stjórnarfundar. Í lok hvers stjórnarfundar skal næsti reglulegi stjórnarfundur ákveðinn. Stjórnarformanni ber að kalla saman stjórnarfund ef einhver stjórnarmanna eða framkvæmdastjóri krefst þess.

Til stjórnarfundar skal boða með minnst sjö daga fyrirvara. Stjórnarformaður getur þó ákveðið annan frest telji hann það óhjákvæmilegt vegna sérstakra aðstæðna. Fundarboð skal vera skriflegt og skal í því greina frá dagskrá. Fundarboð má senda stjórnarmönnum með rafrænum hætti eða með símbréfi. Stjórnarmaður sem ekki kemst á boðaðan stjórnarfund skal tilkynna það tímanlega til framkvæmdastjóra sem sér um að boða varamann. Leggja skal fram á hverjum stjórnarfundum upplýsingar um helstu þætti í starfsemi sjóðsins frá síðasta stjórnarfundum. Ávallt skal leggja fram skýrslu um kaup og sölu verðbréfa. Sérstökum trúnaðargögnum sem stjórnarmenn fá í hendur til umfjöllunar á stjórnarfundum skal skilað í lok fundarins nema stjórnarformaður ákveði annað. Fundargögn skulu vera aðgengileg stjórnarmönnum tímanlega fyrir stjórnarfundum og á milli þeirra, og skulu allir stjórnarmenn fá sömu upplýsingar. Miðað skal við að fundargögn stjórnarfundar séu aðgengileg stjórnarmönnum eigi síðar en þremur dögum fyrir fundinn. Stjórnarmenn skulu snúa sér til stjórnarformanns eða framkvæmdastjóra með óskir um að sett verði á dagskrá stjórnarfundar einstök mál. Óski stjórnarmaður eftir frestun afgreiðslu máls til næsta fundar skal orðið við slíkri beiðni enda bjóði brýnir hagsmunir sjóðsins ekki annað. Stjórnarmenn skulu hafa aðgang að óháðri sérfræðiráðgjöf á kostnað sjóðsins telji þeir nauðsyn á slíku til að taka sjálfstæðar og upplýstar ákvarðanir.

Stjórn er ákvörðunarþær þegar meirihluti stjórnar sækir fund enda hafi fundurinn verið boðaður í samræmi við þessar starfsreglur. Mikilvæga ákvörðun má þó ekki taka án þess að allir stjórnarmenn hafi haft tök á því að fjalla um málið sé þess kostur. Einfaldur meirihluti ræður úrslitum á stjórnarfundum í öllum málum. Á stjórnarmönnum hvílir þagnarskylda um málefni sjóðsins, starfsmanna, sjóðfélaga, líffeyrisþega og önnur atriði sem þeir fá vitneskju um í starfi sínu sem stjórnarmenn og leynt skulu fara samkvæmt lögum, eðli máls eða ákvörðun stjórnarinnar. Stjórnarmaður er ábyrgur fyrir því að gögn sem hann hefur tekið við og fara skulu leynt komist ekki í hendur annarra aðila. Þagnarskylda helst þó að stjórnarmaður láti af starfi.

Nýir stjórnarmenn skulu fá nauðsynlegar upplýsingar og leiðsögn í starfsháttum stjórnar og málefnum sjóðsins. Nýir stjórnarmenn skulu fá afhentar samþykktir sjóðsins og starfsreglur stjórnar og hafa fullan aðgang að sömu gögnum og aðrir stjórnarmenn. Jafnframt geta nýir stjórnarmenn óskað eftir kynningarfundum með framkvæmdastjóra og stjórnarformanni.

Stjórnarmenn skulu kynna sér og vera bundnir af ákvæðum laga, samþykktum sjóðsins, almennum reglum verðbréfamarkaðarins og sérstökum reglum sjóðsins um meðferð trúnaðarupplýsinga og innherjaviðskipti.

Um ábyrgð, vald og störf stjórnar sjóðsins fer að öðru leyti er greinir í starfsreglum þessum samkvæmt lögum um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða, nr. 129/1997, lögum nr. 155/1998 um Söfnunarsjóð lífeyrisréttinda, samþykktum sjóðsins og öðrum almennum lögum og reglum sem við eiga á starfssviði sjóðsins, s.s stjórnarsýslulögum.

Stjórn skal setja sér samskipta- og siðareglur sem eru endurskoðaðar árlega.

Einungis stjórn sjóðsins getur gert breytingar á starfsreglum þessum. Til breytinga á reglunum þarf samþykki einfalds meirihluta stjórnar.

Stjórn skal taka starfsreglurnar til upprifjunar og endurskoðunar árlega eða að lágmarki í upphafi hvers fjögurra ára starfstímabils stjórnarinnar.

Framkvæmdastjóri

Framkvæmdastjóri annast daglegan rekstur sjóðsins í samræmi við mótaða stefnu og ákvarðanir stjórnar og ræður starfsmenn sjóðsins.

Ráðstafanir sem eru óvenjulegar eða mikilsháttar getur framkvæmdastjóri aðeins gert samkvæmt heimild frá stjórn sjóðsins. Framkvæmdastjóri kemur fram út á við fyrir hönd sjóðsins í samræmi við hefðir og eðli máls. Framkvæmdastjóri lífeyrissjóðsins skal fara með atkvæði sjóðsins á hluthafafundum í félögum sem sjóðurinn á eignarhlut í, nema stjórn sjóðsins ákveði annað. Framkvæmdastjóri skal sjá til þess að stjórn fái reglulega nákvæmar upplýsingar um starfsemi og rekstur sjóðsins. Þá skal framkvæmdastjóri veita stjórn og endurskoðendum allar þær upplýsingar um hag sjóðsins sem þeir óska eftir. Upplýsingar framkvæmdastjóra til stjórnar skulu vera á því formi og af þeim gæðum sem stjórn ákveður.

Hæfi

Um almennt hæfi stjórnarmanna og framkvæmdastjóra gilda ákvæði 31. gr. laga nr. 129/1997.

Sérstakt hæfi til meðferðar einstakra mála fer eftir II. kafla stjórnarsýslulaga, sbr. 8. mgr. 31. gr. laga nr. 129/1997. Stjórnarmenn eða framkvæmdastjóri mega ekki taka þátt í meðferð mála sem varða sjóðinn og þá persónulega. Skylt er stjórnarmanni og framkvæmdastjóra að upplýsa um slík atvik.

Stjórnarmenn skulu á stjórnarfundi í upphafi starfsárs gera grein fyrir störfum, tengslum og hagsmunum sem gætu valdið vanhæfi við umfjöllun, afgreiðslu og ákvarðanatöku í einstökum málum á því formi sem stjórnin ákveður. Sama gildir um nýja stjórnarmenn sem taka sæti í stjórn á miðju kjörtímabili.

Stjórnarmaður skal tilkynna stjórninni fyrirfram ef aðstæður eru fyrir hendi í máli sem valda vanhæfi eða gætu gefið tilefni til efasemda um hæfi hans. Stjórnin tekur í kjölfarið ákvörðun um hvort viðkomandi stjórnarmaður teljist vanhæfur og skuli víkja sæti það sem eftir er fundar. Stjórnarmaðurinn sem efasemdir um hæfi varðar tekur ekki þátt í umræðu eða ákvörðun um viðkomandi mál. Vanhæfur stjórnarmaður á ekki að fá aðgang að gögnum er tengjast viðkomandi máli. Bóka skal í fundargerð að stjórnarmaður hafi víkið sæti og að hann hafi ekki fengið aðgang að gögnum málsins.

Stjórnarmenn mega ekki gera neinar þær ráðstafanir sem bersýnilega eru til þess fallnar að afla ákveðnum sjóðfélögum, fyrirtækjum eða öðrum ótilhlýðilegra hagsmuna umfram aðra aðila eða á kostnað sjóðsins.

Ársfundur

Fyrir lok júní hvert ár skal stjórn lífeyrissjóðsins boða til ársfundar sjóðsins. Allir sjóðfélagar eiga rétt til fundarsetu á ársfundinum með umræðu- og tillögurétti. Tillögum skal vísað til stjórnar til meðhöndlunar.

Ársfund skal boða með tryggilegum hætti, að lágmarki með auglýsingu í dagblöðum sjö virkum dögum fyrir ársfund. Á ársfundi skal gerð grein fyrir skýrslu stjórnar, ársreikningum, tryggingafræðilegum úttektum, fjárfestingarstefnu og tillögum stjórnar til breytinga á samþykktum sjóðsins. Þrátt fyrir ákvæði 30. gr. laga nr. 129/1997 er stjórn sjóðsins heimilt að gera breytingar á samþykktum sjóðsins sem beinlínis leiða af lögum eða reglugerðum.

Endurskoðun

Reikningar sjóðsins eru endurskoðaðir og áritaðir af löggiltum endurskoðanda. Innri endurskoðun sjóðsins er í höndum sjálfstætt starfandi endurskoðanda. Endurskoðun sjóðsins og innri endurskoðun eru í höndum aðskilinna endurskoðunarfyrirtækja. Endurskoðunarnefnd SL gerir tillögu til stjórnar um val á endurskoðanda sjóðsins (ytri endurskoðanda) og innri endurskoðanda.

Tryggingastærðfræðingur

Tryggingafræðileg athugun er framkvæmd árlega í samræmi við 39. gr. laga nr. 129/1997 og reglugerð 391/1998. Athuginin er framkvæmd af löggiltum tryggingastærðfræðingi samkvæmt samningi við sjóðinn. Með athugininni er lagt mat á áfallnar skuldbindingar sjóðsins og væntar framtíðarskuldbindingar annars vegar og núverandi eignasafn og vænt iðgjöld og ávöxtun hins vegar.

Endurskoðunarnefnd

Stjórn skipar þriggja manna endurskoðunarnefnd. Hlutverk nefndarinnar skal vera í samræmi við ákvæði IX. kafla laga nr. 3/2006 um ársreikninga. Nefndin skal setja sér starfsreglur sem stjórn skal samþykkja.

Nefndarmenn skulu vera óháðir endurskoðendum sjóðsins. Meirihluti nefndarinnar skal jafnframt vera óháður sjóðnum og daglegum stjórnendum hans. Formaður nefndarinnar skal hvorki vera stjórnarformaður né starfsmaður sjóðsins. Framkvæmdastjóri og aðrir daglegir stjórnendur skulu ekki eiga sæti í endurskoðunarnefnd.

Endurskoðunarnefnd skal upplýsa stjórn um störf sín í samræmi við það sem starfsreglur nefndarinnar kveða á um og þegar stjórnin óskar sérstaklega eftir því.

Starfskjarastefna

Starfskjarastefnu SL lífeyrissjóðs er ætlað að styðja við góða stjórnarhætti hjá sjóðnum. Við mótnun stefnunnar er byggt á samþykktum lífeyrissjóðsins, 5. útgáfu Leiðbeininga um góða stjórnarhætti fyrirtækja og þeim meginreglum sem liggja til grundvallar 79. gr. a, í lögum nr. 2/1995 um hlutafélög. Stefnunni er ætlað að styðja við traustan rekstur og það markmið lífeyrissjóðsins að veita sjóðfélögum góða þjónustu. Eitt meginmarkmið starfskjarastefnu sjóðsins er að lífeyrissjóðurinn sé eftirsóknarverður vinnustaður og hafi á að skipa hæfu og reyndu starfsfólki sem er helsti grundvöllur þess að rekstur sjóðsins sé traustur og í samræmi við bestu viðmið.

Áhættustýring og innra eftirlit

Áhættustýring

Stjórn lífeyrissjóðsins hefur mótað og skilgreint áhættustefnu fyrir sjóðinn sem er yfirfarin og uppfærð árlega. Stefnan grundvallast á lagafyrirmælum, leiðbeinandi tilmælum FME og stefnumótun sjóðsins. Áhættustefnan er hluti af innra skipulagi sjóðsins og inniheldur sundurliðaða greiningu áhættuþátta og mat stjórnenda á mikilvægi hvers áhættuþátta í rekstri sjóðsins. Í áhættustefnunni eru sett fram viðmið fyrir hverja skilgreinda áhættu sem lýsa því hvað stjórnendur meta sem ásættanlega áhættu og hvernig eftirliti er háttáð til sannprófunar á hlítinu viðmiðanna. Eftirlitið felur í sér framkvæmd tímasettra eftirlitsaðgerða sem hver og ein hefur tilgreindan umsjónaraðila.

Sviðsstjóri áhættustýringar er ábyrgðarmaður við framkvæmd áhættustefnu og áhættustýringar og heyrir hann beint undir framkvæmdastjóra. Til að tryggja honum aukið sjálfstæði í starfi og milliliðalausan aðgang stjórnar að upplýsingum er áhættustjóra heimilt að gefa skýrslur um áhættustýringu, og aðrar upplýsingar sem varða áhættustýringu, beint og milliliðalaust til stjórnar og endurskoðunarnefndar. Í áhættustefnunni er fjallað um einstaka áhættuþætti, þeir skilgreindir og gerð er grein fyrir hvernig þeir eru metnir, mældir og vikmörk einstakra áhættuþátta eru tilgreind. Nánari upplýsingar um áhættustýringu er að finna í ársskýrslu og í skýringum í ársreikningi.

Innra eftirlit

Innra eftirlit sjóðsins nær yfir sérhverja aðgerð af hálfu stjórnar, stjórnenda og starfsmanna til að stýra áhættu, þar sem því verður við komið, og auka líkur á að settum markmiðum verði náð við rekstur sjóðsins. Stjórnendur annast skipulagningu og framkvæmd innra eftirlits en að framkvæmd þess koma í raun allir starfsmenn sjóðsins með einum eða öðrum hætti. Skipulag innra eftirlits tekur mið af reglum FME nr. 577/2012 um endurskoðunardeildir og sjálfstætt starfandi eftirlitsaðila lífeyrissjóða og er innra eftirlit sjóðsins yfirfarið árlega af þeim sem annast innri endurskoðun hjá sjóðnum.

Innra eftirlit sjóðsins byggir m.a. á skýrsluskilum, reglulegri upplýsingagjöf, skráðum verkferlum og starfslýsingum, reglum um aðgreiningu starfa, skipulegum aðgangsstýringum og skilvirkri áhættustefnu og áhættueftirliti. Áhættustefna og áhættustýring sjóðsins er veigamikill þáttur í innra eftirliti. Helstu verkþættir í starfsemi sjóðsins byggja á skriflegum ferlum og starfslýsingum starfsmanna sem auka áreiðanleika og stuðla að fylgni við lög og reglur. Verkferlar og starfslýsingar eru yfirfarnar reglulega. Aðskilnaði starfa og aðgangsstýringum innan sjóðsins er ætlað að draga úr villu- og sviksemisáhættu. Margþætt skýrsluskil, afstemmingar og upplýsingagjöf til opinberra aðila, stjórnar sjóðsins og einstakra stjórnenda veita aðhald í rekstri. Hvað upplýsingakerfi sjóðsins varðar er í gildi öryggisstefna sjóðsins sem nær til meðferðar og varðveislu gagna. Henni er ætlað að tryggja örugga meðferð og varðveislu upplýsinga sem þýðingu hafa fyrir starfsemi sjóðsins. Eftirlitsaðgerðir og sjálfvirk vöktun miða að því að lágmarka áhrif rekstraratvika á upplýsingakerfi. Neyðaráætlun sjóðsins er ætlað að taka á alvarlegri rekstraratvikum með endurheimt upplýsingakerfa. Þá hefur sjóðurinn sett sér reglur um uppljóstrun vegna mögulegra svika eða misferlis starfsmanna.

Skipan stjórnar og stjórnarmenn

Árangursmat stjórnar

Stjórnin leggur mat á störf sín, stærð, samsetningu, verklag og starfshætti árlega og leitar leiða til að bæta úr verklagi í samræmi við niðurstöður matsins.

Árlega leggur stjórnin mat á störf framkvæmdastjóra og rekstur sjóðsins í heild. Stjórnarformaður upplýsir svo framkvæmdastjóra um niðurstöðu mats á frammistöðu hans og leggur á ráðin um hvernig bæta megi úr veikleikum. Árlega yfirfer stjórnin og metur þróun sjóðsins og hvort hún sé í samræmi við markmið sjóðsins. Stjórn getur notið utanaðkomandi sérfræðiaðstoðar við árangursmat eftir því sem hún metur nauðsynlegt hverju sinni.

Fundargerðir og fundargerðabók

Formaður stjórnar skal sjá um að haldin sé gerðabók um það sem gerist á stjórnarfundum og um ákvarðanir stjórnar. Fundargerðir skulu sendar út eigi síðar en viku eftir stjórnarfundi til allra stjórnarmanna og þeirra varamanna sem setið hafa viðkomandi fund.

Í fundargerðabók skal skrá eftirfarandi:

- a) Hvar og hvenær fundurinn er haldinn.
- b) Hverjir sitja fundinn, hver stýrir honum og hver ritar fundargerð.
- c) Hvort og þá hvenær utanaðkomandi aðilar koma inn á fundi og hvenær þeir fara út af fundinum.
- d) Dagskráatriði, stutta lýsingu á dagskrárliðum og gögnum fundarins.
- e) Ákvarðanir sem teknar eru og atkvæðagreiðslur, ef til þeirra kemur.
- f) Upphaf og lok fundartíma.
- g) Hvenær næsti stjórnarfundur verður haldinn.

Stjórnarmaður eða framkvæmdastjóri sem ekki er sammála ákvörðun stjórnar á rétt á að fá sérálit sitt skráð í gerðabókina.

Í upphafi stjórnarfundar skal fundargerð næsta stjórnarfundar á undan borin upp til samþykktar.

Fundargerðir skulu undirritaðar af stjórnarmönnum. Fundargerðir sem færðar hafa verið inn í fundargerðabók teljast full sönnun þess sem gerst hefur á stjórnarfundum.

Stjórnarstarfið skal almennt fara fram á stjórnarfundum. Komi til samskipta milli stjórnarmanna og/ eða milli stjórnarmanna og stjórnenda sjóðsins um málefni er varða ákvarðanir stjórnar eða forsendur ákvarðana stjórnar skal upplýst um þau við upphaf næsta stjórnarfundar og færð til bókar.

Milli funda getur stjórn tekið ákvörðun með samskiptum sín á milli með rafrænum hætti, s.s. með tölvupósti. Slík ákvörðun sem tekin er með tölvupósti eða öðrum sannanlegum rafrænum hætti er jafn gild og eins og hún hefði verið tekin á formlegum stjórnarfundi. Færa skal slíka ákvörðun til bókar í fundargerð á næsta formlega stjórnarfundi.

ÁHÆTTUSTÝRING

Markmið sjóðsins með áhættustýringu er að setja mælanleg viðmið um áhættutöku, að hafa eftirlit með því að áhættan sé innan settra viðmiða og bregðast við ef hún fer út fyrir þau. Þessi mælanlegu viðmið eru því grundvöllur áhættustýringarinnar og eru þau sett fram bæði í áhættustefnu og fjárfestingarstefnu sjóðsins.

Í lögum um starfsemi lífeyrissjóða eru skilgreindar heimildir sjóðsins til fjárfestinga og hámark fjárfestinga í einstökum eignaflokkum. Fjárfestingarstefna sjóðsins verður alltaf að lágmarki að vera innan þessara marka laganna en svo er það stjórnenda sjóðsins að setja frekari skorður á fjárfestingar sem miða að því að finna ásættanlegt jafnvægi milli ávöxtunar og áhættu. Fjárfestingarstefnan er yfirfarin árlega og ný útgáfa gefin út fyrir hvert rekstrarár.

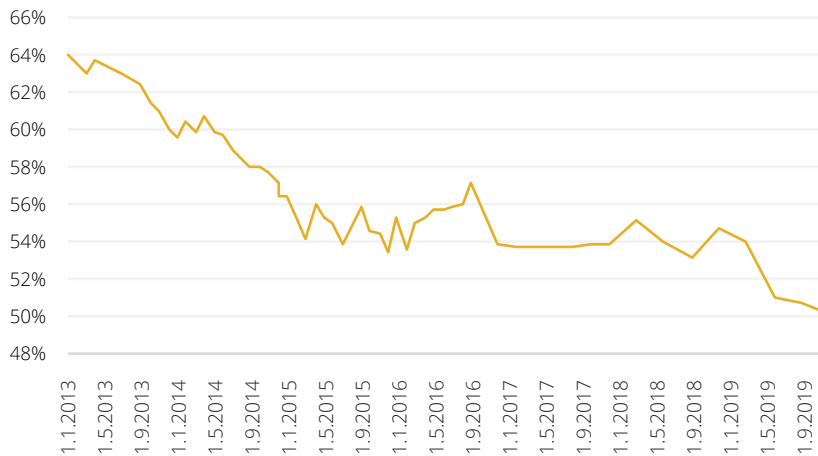
Hér á eftir verður fjallað lauslega um helstu tegundir áhættu sem sjóðurinn stendur frammi fyrir í daglegri starfsemi sinni.

Mótaðilaáhætta er hættan á fjárhagslegu tapi sjóðsins ef mótaðili eða viðskiptamaður í fjármálagerningi getur ekki staðið við umsamdar skuldbindingar sínar. Helsta mótaðilaáhætta sjóðsins verður til við kaup á verðbréfum og með veitingu veðlána. Stærsta einstaka mótaðilaáhætta sjóðsins er á ríkissjóð Íslands en 28,2% af eignum sjóðsins eru skuldabréf með ríkisábyrgð. Ef horft er fram hjá ríkissjóði þá hefur sjóðurinn sett sér þá stefnu að enginn mótaðili vegi meira en 5% af hreinni eign sjóðsins. Sjóðurinn gengur þar lengra en lagaramminn um fjárfestingar lífeyrissjóða segir til um. Eftirlit með mótaðilaáhættu er í stöðugri þróun hjá sjóðnum en undir hana falla m.a. útlánaáhætta, samþjöppunaráhætta, landsáhætta og afhendingar-/uppgjörsáhætta.

Lausafjáraáhætta er hættan á að sjóðurinn geti ekki staðið við skuldbindingar sínar þegar þær gjaldfalla. Lífeyrissjóðurinn fylgist með lausafjárstöðu sinni með greiningu á gjalddögum fjáreigna til að geta staðið við skuldbindingar sínar á réttum tíma. Sjóðurinn þarf alltaf að eiga nægjanlegt laust fé til að geta mætt bæði fyrirsjáanlegum og ófyrirséðum greiðsluskuldbindingum. Greiddur lífeyrir sem hlutfall af inngreiddum iðgjöldum nemur nú 98,2%. Sjóðurinn hefur ávallt inni á lausum reikningi tvöfalda þá upphæð sem þarf að greiða út í lífeyri um hver mánaðamót. Gerðar eru greiningar til langs tíma þar sem innflæði er borið saman við útlæði til að tryggja að ávallt sé nóg laust fé til greiðslu lífeyris.

Verðtryggingarhlutfall eigna sjóðsins er í 50,2% en skuldbindingar sjóðsins eru að fullu verðtryggðar. Þetta þýðir að sjóðurinn ber verðbólguáhættu sem nemur mismuni á verðtryggingarhlutfalli eigna og skuldbindinga. Verðbólguáskot myndi því auka áfallnar skuldbindingar og þar með lækka tryggingafræðilega stöðu. Hægt er að minnka þessa áhættu með því að auka verðtryggingarhlutfall eignasafns.

Þróun verðtryggingarhlutfalls

Sjóðurinn ber áhættu af breytingum á væntum lífaldri sjóðfélaga svo og breytingu á örorkulíkum. Lífslíkur hafa hækkað jafnt og þétt á undanförunum árum, jafnframt hafa örorkulíkur aukist. Þetta hefur þýtt hækkun á skuldbindingum sjóðsins. Tölur yfir lífslíkur frá Hagstofunni bera með sér að það virðist vera að hægja á hækkun lífaldurs svo áhættan af hækkun lífaldurs fer því minnkandi að mati sjóðsins. Það er ljóst að með áframhaldandi hækkun lífaldurs þarf að hækka eftirlaunaaldur og/eða hækka greiðslur í lífeyris-sjóði til þess að tekjurýrnun fólks á ellilífeyri verði ekki meiri en lög gera ráð fyrir eða 56% af meðaltekjum.

Markaðsáhætta er hættan á að breytingar í markaðsverði vaxta, gengi hlutabréfa og erlendra gjaldmiðla hafi áhrif á afkomu sjóðsins og virði fjárfestinga hans. Markmið með stýringu markaðsáhættu er að stýra og takmarka áhættu við skilgreind mörk, jafnframt því sem ávöxtun sjóðsins miðað við áhættu er hámarksörkuð. Markaðsáhætta er m.a. stýrt með takmörkunum í fjárfestingarstefnu, fjárfestingarheimildum og áhættuviðmiðum.

Vaxtaáhætta er hættan á að breytingar á vöxtum og lögun vaxtaferils leiði til lækkunar á virði skulda-bréfa. Næmi skuldabréfaverðs fyrir breytingum á markaðsvöxtum er jafnan mælt í meðaltíma skulda-bréfs. Í því samhengi lækkar skuldabréf með langan meðaltíma meira í verði þegar markaðsvextir hækka heldur en skuldabréf með styttri meðaltíma.

Því er ljóst að ef vextir hækka getur sjóðurinn þurft að innleysa gengistap við sölu á skuldabréfum sem keypt voru á lægri vöxtum. Eins getur lækkandi vaxtaumhverfi leitt til lægri ávöxtunarkröfu við kaup nýrra skuldabréfa þegar núverandi skuldabréf eru á gjalddaga og þegar fjárfest er fyrir innflæði (endurfjárfestingaráhætta).

Um áramótin 2015/2016 tóku gildi nýjar reglur Fjármálaeftirlitsins, nr. 335/2015, um ársreikninga lífeyris-sjóða. Samkvæmt þeim skal almennt meta fjármálagerninga á gangvirði þeirra. Hins vegar er heimilt að miða verðmat skuldabréfs við kaupávöxtunarkröfu ef það er markmið sjóðsins að halda skuldabréfi til gjalddaga. Sjóðurinn hefur mótað sér þá stefnu um matsaðferð skuldabréfa að óverðtryggð skulda-bréf með ábyrgð ríkisins eru metin á gangvirði/markaðsávöxtunarkröfu frá og með 31.12.2016 en öll önnur skuldabréf eru metin á kaupávöxtunarkröfu. Við þessar breytingar verður sjóðurinn örlítið næmari fyrir vaxtabreytingum en áður þegar skuldabréf sjóðsins voru alfarið gerð upp á kaupávöxtunarkröfu. Breytingin nær til um 1,7 ma.kr. ríkistryggðra óverðtryggðra skuldabréfa sem er um 0,97% af hreinni eign sjóðsins um áramótin.

Gjaldmiðlaáhætta er hættan á að styrking krónunnar gagnvart erlendum gjaldmiðlum rýri verðmæti erlendra eigna sjóðsins, mælt í íslenskum krónum, en erlendar eignir eru nú 33% af eignasafni sjóðsins. Sjóðurinn hafði fyrir tilkomu gjaldeyrishafta stýrt gjaldeyrisáhættunni á virkan hátt. Í dag er búið að afnema höftin og því aftur orðið mögulegt að stýra þessari áhættu með afleiðusamningum. Að eiga erlendar eignir er góð vörn gegn gengislækkun krónu og því mikilvægur hluti af áhættuvörnum sjóðsins.

Rekstraráhætta er sú áhætta að sjóðurinn verði fyrir tjóni sem stafar af ófullnægjandi eða gölluðum innri verkferlum, mistökum og aðgerðum eða aðgerðaleyzi starfsmanna, ófullnægjandi upplýsingakerfum eða vegna ytri atburða í rekstrarumhverfi sjóðsins. Við daglegan rekstur lífeyrissjóðsins eru ótal áhættuþættir sem geta haft áhrif á starfsemi hans og leitt til tjóns fyrir sjóðfélaga. Til að draga úr slíkri rekstraráhættu er unnið eftir verkferlum, vinnureglum og starfslýsingum og eftirlit haft með að þeim sé fylgt, ásamt öðrum reglum sem settar hafa verið fram um starfsemi sjóðsins í sérstakri rekstrarhandbók. Stjórn sjóðsins hefur sett sér samskipta- og starfsreglur og starfsmenn hafa sett sér siðareglur. Í áhættustefnu sjóðsins er skilgreint hvernig eftirliti með rekstraráhættu er háttað. Innri endurskoðandi sjóðsins fylgist með innra eftirliti sjóðsins auk þess sem endurskoðunarnefnd hefur tilsjón með fyrirkomulagi og virkni eftirlitsins.

HLUTHAFASTEYNA

SL lífeyrissjóður hefur það að markmiði að hámarka lífeyrissgreiðslur til sjóðfélaga sinna og tryggja þeim bestu lífeyrissréttindi sem kostur er á með ávöxtun iðgjalda og eigna, áhættustýringu og hagkvæmum rekstri. SL er langtímafjárfestir sem ávaxtar lífeyrissparnað sjóðfélaga sinna í samræmi við fjárfestingarstefnu sjóðsins.

Ábyrgar fjárfestingar

Sjóðurinn horfir til reglna Sameinuðu þjóðanna (SP) um ábyrgar fjárfestingar. Um er að ræða leiðbeinandi reglur sem unnar voru af fulltrúum 20 stofnanafjárfesta frá 12 löndum, þar á meðal stærstu lífeyrissjóða vestan hafs og í Evrópu. Í reglunum er fjallað um hvernig áhersla á umhverfisleg og félagsleg málefni auk góðra stjórnarháttanna fyrirtækja (skammstafað UFS) getur stuðlað að bættum fjárfestingarárangri verðbréfasafna um leið og hagsmunir fjárfesta og markmið þjóðfélagsins í víðara samhengi geta farið saman.

Þegar ákvörðun um fjárfestingu liggur fyrir er horft sérstaklega til neðangreindra atriða:

1. Að taka tillit til UFS málefna við mat á fjárfestingarkostum.
2. Að vera virkur eigandi hlutabréfa.
3. Að fyrirtæki geri grein fyrir stefnu sinni í málefnum UFS.
4. Að stuðla að framgangi reglna SP hjá fjárvörsluaðilum.
5. Að eiga samstarf við aðra fjárfesta um málefnið.

Umhverfismál og félagsleg ábyrgð

Sjóðurinn mun hafa til hliðsjónar við fjárfestingar hvernig fyrirtæki horfa til umhverfis og félagslegra þátta við rekstur sinn, þ.e:

1. Að fyrirtækin fari að lögum og reglum um umhverfismál.
2. Að þau leitist við að draga úr umhverfisáhrifum við rekstur sinn.
3. Að þau geri hluthöfum reglulega grein fyrir stefnu sinni á sviði umhverfismála.
4. Að þau virði félagslega ábyrgð, virði mannréttindi og komi í veg fyrir órétti barna.

Stjórnarhættir fyrirtækja og þátttaka á hluthafafundum

1. Sjóðurinn mun horfa til þess við fjárfestingar hvort fyrirtækin fylgi góðum stjórnarháttum við rekstur (t.d. reglum OECD um stjórnarhætti) og gefi upplýsingar þar um í ársskýrslum. Einnig verður horft til þess hvort innlend fyrirtæki fylgi leiðbeiningum Viðskiptaráðs Íslands, Kauphallar Íslands og Samtaka atvinnulífsins um stjórnarhætti fyrirtækja en frá 1. janúar 2005 ber útgefendum hlutabréfa í Kauphöll Íslands að fylgja leiðbeiningunum eða upplýsa um frávik frá leiðbeiningum um stjórnarhætti fyrirtækja.
2. Sjóðurinn leitast við að gegna jafnframt eigendaskyldum sínum með virkum hætti og kemur ábendingum um rekstur og stefnu fyrirtækja, auk bættra stjórnarháttanna í þeim fyrirtækjum sem sjóðurinn er hluthafi í, á framfæri á hluthafafundum og/eða með beinum samskiptum við stjórnendur viðkomandi fyrirtækja. Sjóðurinn leitast við að taka afstöðu til mála á hluthafafundum með atkvæðum sínum og á hlutabréfamarkaði með aðgerðum sínum.

Tilnefningar í stjórnir félaga og launakjör stjórnarmanna

Hluthafastefna sjóðsins ákvarðar hvernig sjóðurinn beitir sér sem hluthafi í þeim hlutafélögum sem hann á eignarhlut í. Ef sjóðurinn á verulegan eignarhlut, sem telst vera 0,5% af heildareignum lífeyrissjóðsins, 5% eða hærrí eignarhlutur í hverju félagi eða sjóðurinn er meðal fimm stærstu hluthafa félagsins, þá er það eftir atvikum valnefnd sjóðsins sem tilnefnir stjórnarmenn í hvert félag. Í þeim tilfellum þar sem að eignarhlutur sjóðsins í félögum er óverulegur eða undir áðurnefndum viðmiðum vill stjórn sjóðsins afmarka aðkomu sína að stjórnnum með þátttöku í valnefndum sem eru myndaðar sameiginlega með hluthöfum eða settar upp af félögnum sjálfum. Lögð er áhersla á að þessar valnefndir séu óháðar félaginu sjálfu.

Hvorki stjórnarmenn né starfsmenn sjóðsins sitja í stjórnnum fyrirtækja í umboði sjóðsins. Stjórnarmönnum og framkvæmdastjóra er jafnframt óheimilt að sitja í stjórnnum fyrirtækja sem sjóðurinn fjárfestir í. Þetta gildir þó ekki um fyrirtæki sem stofnuð eru til að sinna sérstökum þáttum í starfsemi sjóðsins. Jafnframt við sérstakar aðstæður svo hægt sé að fylgja eftir hagsmunum sjóðsins með fullnægjandi hætti er starfsmönnum heimilt með ákvörðun stjórnar að sitja í stjórnnum eða ráðum áhættufjármagnsfyrirtækja eða -sjóðum sem lífeyrissjóðurinn á hlut í.

Ef sjóðurinn á þess kost á grundvelli eignarhalds skal hann leitast við að tilnefna vel hæfa fulltrúa í stjórnir félaga, annað hvort einn og sér eða í samstarfi við aðra aðila.

Framkvæmdastjóri, forstöðumaður eignastýringar, stjórnarformaður og varaformaður stjórnar SL mynda valnefnd innan sjóðsins sem tilnefnir stjórnarmenn í hvert félag. Nefndin nýtur liðsinnis annarra stjórnarmanna, starfsmanna sjóðsins og/eða utanaðkomandi ráðgjafa við leit og val á stjórnarmönnum. Einnig kemur til greina að auglýsa eftir stjórnarmönnum. Valnefnd sjóðsins kemur saman a.m.k. árlega og oftár ef þörf krefur, í aðdraganda aðalfunda félaga eða þegar kosning stjórnarmanna stendur fyrir dyrum í félögum sem sjóðurinn á verulegan hlut í.

Val á stjórnarmönnum sem sjóðurinn tilnefnir eða styður til stjórnarsetu byggir á faglegu ferli þar sem bakgrunnur, fagleg þekking, reynsla, færni og hæfi er kannað. Sérstaklega þarf að huga að samsetningu stjórnna með hliðsjón af fjölbreyttri þekkingu og reynslu svo og kynjahlutföllum, og að ekki séu árekstrar milli hagsmuna félagsins og annarra hagsmuna sem stjórnarmenn gæta. Stjórnarmenn skulu leggja megináherslu á að viðkomandi félag skili viðunandi arðsemi svo fjárfesting sjóðsins bæti hag sjóðfélaga til lengri og skemmri tíma.

Við mat á því hverjar séu eðlilegar launagreiðslur fyrir stjórnarsetu í félagi skal litið til umfangs og ábyrgðar starfsins, sem og þess tíma sem stjórnarmenn þurfa að inna af hendi til að geta rækt skyldur sínar við félagið. Telji valnefnd að tillögur fyrir aðalfund um stjórnarlaun séu mjög frábrugðnar því sem hæfilegt er, með hliðsjón af framangreindum matsþáttum, skal valnefnd koma þeim sjónarmiðum á framfæri. Skal það gert annað hvort við viðkomandi stjórn fyrir aðalfund eða með formlegum hætti, svo sem með bókun eða breytingatillögum á aðalfundi.

Fulltrúar sjóðsins í stjórnnum félaga skulu standa vörð um hagsmuni félagsins, sbr. hlutafélagalög, með því að fylgja bestu viðmiðum um stjórnarhætti fyrirtækja, árangursmælingum, eftirliti og virkri beitingu laga-legra úrræða. Stjórnir hafa eftirlit með því að rekstur félaga fylgi almennum og góðum viðskiptavenjum, gæta þess að samþykktir séu virtar og bestu stöðlum um stjórnarhætti fylgt.

Framkvæmdastjóri SL fer með umboð, þ. á m. atkvæðisrétt á aðalfundum fyrir hönd sjóðsins. Ef framkvæmdastjóri getur ekki mætt á viðkomandi aðalfund fer forstöðumaður eignastýringar með umboð sjóðsins.

Ákvörðun um launakjör framkvæmdastjóra

Stjórn hvers félags ræður framkvæmdastjóra og gerir við hann ráðningar- og starfssamning. Stjórn félags ber ábyrgð á að starfssamningur framkvæmdastjóra sé gerður á faglegum grunni og að fyrir honum liggi hlutlæg rök. Við ákvörðun launa framkvæmdastjóra skulu stjórnarmenn sem tilnefndir eru með tilstuðlan sjóðsins líta til innri þátta félags, launadreifingar innan þess og launa sem ætla má að framkvæmdastjóra bjóðist á þeim markaði sem félagið starfar á.

Kaupaukar og hvatakerfi

Sjóðurinn leggur áherslu á að ávallt liggi fyrir greinargóðar upplýsingar og rök fyrir starfskjörum starfsmanna þeirra félaga sem sjóðurinn á verulegan hlut í, m.a. árangurstengdum greiðslum, kaupaukum og starfslokasamningum séu þeir gerðir. Nauðsynlegt er að hluthafar séu upplýstir um forsendur og rök fyrir kaupaukum og breytilegum launaliðum.

Samkeppnisleg sjónarmið

Nauðsynlegt er fyrir sjóðinn að hafa samkeppnissjónarmið til hliðsjónar við mótun fjárfestingar- og hluthafastefnu. Sjóðurinn vill áréttta mikilvægi þess að fyrirtæki á samkeppnismarkaði séu sjálfstæð og stundi virka samkeppni sín í milli. Sjóðurinn vill leggja að stjórnnum félaga þar sem hann á hagsmuna að gæta að fylgja þessum sjónarmiðum. Sjóðnum er ljóst að eignarhald sama aðila á umtalsverðum hlutum í fleiri fyrirtækjum eða samstæðum fyrirtækja á sama markaði kallar á sérstaka aðgæslu af hálfu sjóðsins.

SIÐA- OG SAMSKIPTAREGLUR

Almenn atriði

Reglur þessar gilda fyrir starfsmenn sjóðsins sem og stjórnarmenn. Með stjórnarmönnum er átt bæði við aðal- og varastjórnarmenn. Starfsemi sjóðsins byggir á lögum nr. 155/1998 um Söfnunarsjóð lífeyrisréttinda, lögum nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða og samþykktum sem um sjóðinn gilda. Jafnframt hefur sjóðurinn sett ýmsar reglur, s.s. starfsreglur stjórnar, verklagsreglur um verðbréfavíðskipti, upplýsingagjöf og starfsreglur framkvæmdastjóra o.fl. Um sjóðinn er víðtækt eftirlit, s.s. með innra og ytra eftirliti endurskoðenda, endurskoðunarnefnd og einnig með eftirliti frá Fjármálaeftirliti og Seðlabanka Íslands. Er meðfylgjandi reglum á engan hátt ætlað að koma í staðinn fyrir eða breyta fyrirliggjandi reglum, heldur er þeim ætlað að undirstrika tiltekin grunngildi í störfum og starfsháttum stjórnar og starfsmanna sjóðsins.

Ábyrgð

Stjórn og starfsfólk sjóðsins gera sér ljósa þá ábyrgð sem fylgir því að hafa umsjón og eftirlit með þeim fjármunum sem eru í eigu sjóðfélaga. Í ábyrgðinni felst m.a. að fara í hvívetna eftir þeim lögum og reglum er gilda, að hagsmunir sjóðfélaga séu í fyrirrúmi og að fjárfestingar sjóðsins byggji á góðu viðskiptasiðferði.

Þagnarskylda og meðferð trúnaðarupplýsinga

Á stjórn og starfsfólki hvílir þagnarskylda um málefni sjóðsins, s.s. málefni sjóðfélaga, lífeyrisþega og önnur atriði sem þeir fá vitneskju um í starfi sínu sem stjórnar- eða starfsmenn sjóðsins og leynt skulu fara samkvæmt lögum eða eðli máls. Stjórnar- eða starfsmenn eru ábyrgir fyrir því að gögn sem þeir taka við og fara skuli leynt komist ekki í hendur annarra. Þagnarskylda helst þó að látið sé af starfi.

Góðir starfshættir

Stjórn og starfsmenn skulu leggja rækt við starf sitt og stunda það af kostgæfni. Öll störf og aðrar athafnir skulu miða að því að vera lífeyrissjóðnum, sjóðfélögum og öðrum sem sjóðurinn veitir þjónustu til framdráttar. Stjórn og starfsfólk skulu ávallt gæta þess utan vinnutíma að aðhafast ekkert það sem getur vakið efa um hæfi þeirra til að sinna störfum fyrir sjóðinn eða skaða ímynd hans. Forðast ber hvers konar hagsmunaárekstra milli starfa þeirra og annarra athafna eða tengsla utanaðkomandi aðila. Stjórn og starfsfólk mega ekki taka þátt í meðferð mála sem varða sjóðinn og þá persónulega. Skytt er stjórnar- eða starfsmanni að upplýsa um slík atvik.

Hagnýting trúnaðarupplýsinga

Stjórn og starfsfólki er óheimilt að nýta sér trúnaðarupplýsingar, beint eða óbeint, til öflunar eða ráðstöfunar verðbréfa sjálfum sér eða öðrum til hagsbóta.

Viðskiptahættir

Sjóðurinn leggur áherslu á mikilvægi þess að eiga góð samskipti við þá aðila sem hann á samskipti við hvort sem um er að ræða iðgjaldagreiðendur, sjóðfélaga, þjónustuaðila á fjármálamarkaði eða útgefendur verðbréfa. Sjóðurinn leggur áherslu á að ávöxtun fjármuna sjóðsins taki mið af þeim kjörum sem best eru boðin á hverjum tíma. Það næst m.a. með góðum samskiptum við aðila á verðbréfamarkaði. Þau

samskipti þurfa að vera í samræmi við almennar grunnreglur er tryggja gott viðskiptasiðferði og hagsmuni sjóðfélaga. Lögð er áhersla á að allar kynningar sem tekið er þátt í og önnur samskipti séu hlutlæg, nákvæm, sönn og í samræmi við lög og almennt siðferði.

Ferðalög

Eðlilegt er að stjórn og starfsfólk sjóðsins sækir kynningar- og fræðslufundi um fjárfestingar sem skipulagðir eru af þjónustuaðilum bæði innanlands og utan sem eru til þess fallnir að afla sjóðnum upplýsinga um viðskiptatækifæri, valkosta í eignastýringu eða annars er skiptir sjóðinn máli. Efni fundanna verður að vera stutt gögnum sem eru til reiðu á fundunum. Skal gögnunum haldið til haga í minnst eitt ár. Vettvangur funda á ekki að krefjast ferðalaga umfram það sem nauðsynlegt getur talist. Sjóðurinn skal að jafnaði bera kostnað vegna ferða og gistingar. Þjóði skipuleggjendur upp á útivistar- eða skemmtiatriði, svo sem íþróttar- eða menningarviðburði, í tengslum við slíka fundi skulu þeir viðburðir vera almennt viðeigandi og ganga sem minnst á hefðbundinn vinnutíma.

Gjafir og boð

Stjórn og starfsfólki er óheimilt að þiggja gjafir, boð eða önnur fríðindi af þjónustuaðilum sjóðsins. Með þjónustuaðilum er átt við alla aðila sem með einhverjum hætti eru í samskiptum eða viðskiptum við sjóðinn. Undanþegnar eru jólagjafir og aðrar tækifærisgjafir sem eru að fjárhagslegu verðmæti innan marka sem teljast algeng í slíkum tilvikum eða þegar um er að ræða persónuleg tengsl sem ekki verða rakin til viðskipta við sjóðinn. Einnig boð á menningar- eða íþróttaviðburði á starfssvæði sjóðsins, enda gætt hófs í umgjörð og viðurgjörningi. Enn fremur er heimilt að þiggja viðeigandi viðurgjörning í tengslum við samskipti við þjónustuaðila.

Annað

Brot starfsmanna á þessum reglum getur varðað áminningu eða uppsögn.

STJÓRN OG STARFSMENN

Stjórn SL lífeyrissjóðs er skipuð af fjármálaráðherra. Fjöldi stjórnarmanna er sjö og eru jafnmargir vara-
menn. Stjórnin er skipuð til fjögurra ára í senn. Fjórir stjórnarmenn eru skipaðir eftir tilnefningu stjórnar
Landssamtaka lífeyrissjóða, þrír eru án tilnefningar fjármálaráðherra og er einn þeirra formaður stjórnar
sjóðsins.

Stjórn frá 1. júlí 2016 til næstu fjögurra ára:

Aðalmenn:

Guðmundur Árnason, formaður
Hrafn Magnússon, varaformaður
Aðalbjörg Lúthersdóttir
Einar Sveinbjörnsson
Reynir Þorsteinsson
Svana Helen Björnsdóttir
Þórunn H. Sveinbjörnsdóttir

Varamenn:

Steinunn Sigvaldadóttir
Hálfván Hermannsson
Helga Einarsdóttir
Helga Jónsdóttir
Kristinn Hjörleifur Jónsson
Hrannar Már Gunnarsson
Þorvaldur Ingi Jónsson

Aðsetur sjóðsins er í Borgartúni 29 og er fjöldi starfsmanna 16 í árslok 2019 og þar af eru þrír í hlutastarfi.

Starfsmenn

Starfsfólk:

Andri Már Jónsson
Elín S. Valdimarsdóttir
Guðmundur S. Steindórsson
Hafðís Guðfinnsdóttir
Helga B. Sigurðardóttir
Ingunn Ólafsdóttir
Jóhanna Björnsdóttir
Jón Otti Jónsson
Magnús B. Jónsson
Rannveig Þórarinsdóttir
Sigurbjörn Sigurbjörnsson
Sigurlaug J. Waage
Svanhildur Lýðsdóttir
Thelma Hansen
Þorbjörg Kristinsdóttir
Úlfur Þór Andrason

Starfssvið:

Eignastýringarsvið
Sviðsstjóri bókhaldssviðs
Sviðsstjóri áhættustýringarsviðs
Lífeyris- og sjóðfélagasvið
Bókhald eigna og fjárfestinga
Bókhald
Bókhald og móttaka
Sviðsstjóri eignastýringarsviðs
Sviðsstjóri innheimtu- og ráðgjafasviðs
Bókhald eigna og fjárfestinga
Framkvæmdastjóri
Sviðsstjóri lífeyris- og sjóðfélagasviðs
Innheimtu- og ráðgjafasvið
Bókhald eigna og fjárfestinga
Lífeyris- og sjóðfélagasvið
Innheimtu- og ráðgjafasvið

ENDURSKOÐUNARNEFND

Stjórn SL lífeyrissjóðs skipar þriggja manna endurskoðunarnefnd sem starfar í umboði stjórnar og á ábyrgð hennar. Að minnsta kosti einn nefndarmanna skal vera óháður sjóðnum og starfsfólki hans. Nefndin hefur eftirlit með reikningshaldi, áhættustýringu og gerð ársreiknings sjóðsins í samræmi við ákvæði laga um ársreikninga. Endurskoðunarnefnd hefur starfað hjá SL lífeyrissjóði frá árinu 2009.

Meginhlutverk endurskoðunarnefndar er:

- Að leggja mat á virkni innra eftirlits, eftirlitsumhverfi lífeyrissjóðsins og fyrirkomulag áhættustýringar.
- Að greina virkni innri endurskoðunar, hafa eftirlit með framkvæmd endurskoðunar og gera tillögu um val á ytri- og innri endurskoðanda ásamt mati á óhæði endurskoðanda.
- Að meta virkni áhættustefnu, áhættustýringarstefnu, áhættuvilja og áhættustýringu.
- Að tryggja fylgni við gildandi lög, samþykktir og reglur.

Endurskoðunarnefndina skipa: Sigurður Þórðarson, löggiltur endurskoðandi og formaður nefndarinnar, Þórunn H. Sveinbjörnsdóttir stjórnarmaður hjá SL og Aðalbjörg Lúthersdóttir stjórnarmaður hjá SL. Á árinu hélt nefndin átta fundi.

ÁRSREIKNINGUR 2019

Áritun og skýrsla stjórnar

Hlutverk lífeyrissjóðsins

Sjóðurinn hefur verið starfandi í 46 ár en hann hóf starfsemi 26. september 1974. SL lífeyrissjóður er ætlaður öllum launþegum og sjálfstætt starfandi einstaklingum sem eiga ekki kjarasamningsbundna aðild að öðrum lífeyrissjóðum. Hann getur því verið góður kostur fyrir þá aðila sem þurfa að velja sér lífeyrissjóð. Sjóðurinn byggir á samtryggingu og séreign. Hann er sjálfstæður lífeyrissjóður sem ekki starfar í tengslum við stéttarfélag.

Ársreikningurinn er gerður í samræmi við reglur um ársreikninga lífeyrissjóða nr. 335/2015. Ársreikningurinn er gerður eftir sömu reikningsskilaaðferðum og árið áður.

Ávöxtun

Starfsemi sjóðsins er í tveimur deildum, samtryggingardeild og séreignardeild. Hrein eign samtryggingardeildar nam 181.250 m.kr. í árslok og jókst um 13,7% eða 21.842 m.kr. milli ára. Hrein nafnávöxtun ársins 2019 var 13,7% samanborið við 5,5% árið áður. Hrein raunávöxtun var 10,7% samanborið við 2,2% árið á undan. Fimm ára meðaltalsraunávöxtun nam 5,9%, meðaltalsraunávöxtun sl. 10 ára nam 5,6% og sl. 20 ára 4,4%.

Fjöldi lífeyrisþega og lífeyrisgreiðslur

Lífeyrisgreiðslur samtryggingardeildar námu 5.006 m.kr. og jukust um 9,4%. Fjöldi lífeyrisþega í árslok var 16.364 en þeir voru 15.576 árið áður og fjölgaði um 5,1%. Alls fóru 79,5% af lífeyrisgreiðslum sjóðsins til þess að greiða ellilífeyri eða 3.982 m.kr.

Fjöldi sjóðfélaga, launagreiðenda og iðgjöld

Til samtryggingardeildar greiddu alls 2.378 fyrirtæki sem er fjölgun er nemur 3% frá fyrra ári. Heildariðgjöld sem greidd voru fyrir 12.727 einstaklinga námu 5.022 m.kr. Er það aukning um 4,4% milli ára. Sjóðfélagar voru í árslok 2019 alls 143.420.

Tryggingafræðileg staða

Tryggingafræðileg staða sjóðsins er þannig að eignir eru 0,1% hærrí en heildarskuldbindingar í árslok 2019. Batnar staða sjóðsins lítilega milli ára en hún er vel innan allra marka hvað varðar lög og reglur.

Séreignardeild

Hrein eign séreignardeildar nam 2.960 m.kr. og hækkar um 302,4 m.kr. Samtals voru greiddar út 73,5 m.kr. í lífeyri árið 2019. Séreignardeild sjóðsins skiptist annars vegar í Söfnunarleið I sem fjárfestir í innlánum og stuttum tryggum skuldabréfum og nam hrein nafnávöxtun leiðarinnar 4,5% og hrein raunávöxtun leiðarinnar 1,8%. Hins vegar er það Söfnunarleið II sem er blandaður verðbréfareikningur og nam hrein nafnávöxtun leiðarinnar 10,8% og hrein raunávöxtun leiðarinnar 7,9%.

Áritun og skýrsla stjórnar

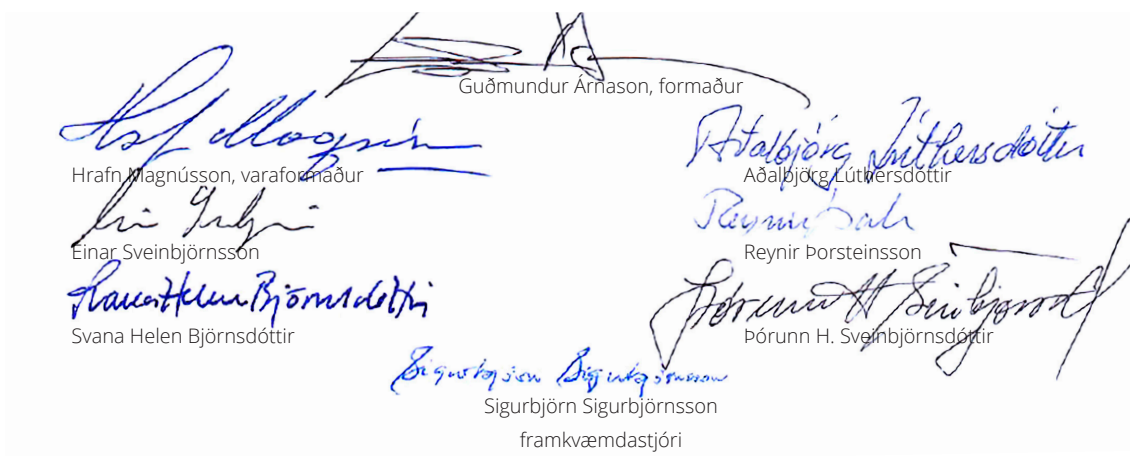
Stjórnarhættir

Sjóðurinn leggur áherslu á góða stjórnarhætti og horfir aukinheldur til meginreglna stjórnsýslulaga. Stjórnarmenn og starfsmenn eiga að taka ákvarðanir í samræmi við sannfæringu sína, gildandi lög og reglur með hagsmuni sjóðfélaga að leiðarljósi þó þannig að sem best sé gætt að því að ákvörðunin styðji við tilgang og starfsemi sjóðsins. Með stjórnaryfirlýsingunni veitir sjóðurinn sjóðfélögum, iðgjaldagreiðendum, eftirlitsaðilum, starfsmönnum og öðrum haghöfum upplýsingar um stjórnarhætti sjóðsins. Yfirlýsingunni er jafnframt ætlað að styðja við góða stjórnarhætti hjá sjóðnum og stuðla þannig að traustum rekstri. Yfirlýsingin byggir á þeim lögum og reglum sem gilda á þeim tíma sem ársreikningurinn er samþykktur af stjórn og framkvæmdastjóra. Einkum er horft til laga nr. 129/1997, laga nr. 155/1998, ákvæðis samþykktar sjóðsins, reglna FME nr. 335/2015 um ársreikninga og almennra leiðbeinandi tilmæla um stjórnarhætti sem gefin eru út af Viðskiptaráði, Kauphöll Íslands og Samtökum atvinnulífsins. Er yfirlýsingin hluti af ársskýrslu þessari og kemur þar fram í heild sinni. Í ársskýrslunni er fjallað um innra eftirlit og áhættustýringu sjóðsins.

Atburðir eftir lok reikningsársins 2019

Frá lokum reikningsárs og fram að áritunardegi hefur orðið atburður sem að óbreyttu mun hafa áhrif á eignasafn sjóðsins á árinu 2020 verði hann langvinnur. Hver endanleg áhrif verða er ómögulegt að segja fyrir um. Er átt við Covid-19 veiruna og afleiðingar hennar á hagkerfi heimsins og afkomu einstaklinga. Það ber þó ætíð að hafa í huga að lífeyrissjóðurinn er langtímafjárfestir og sem slíkur getur hann auðveldlega setið af sér sveiflur í eignaverði. Það er álit stjórnar SL lífeyrissjóðs að allar upplýsingar komi fram í ársreikningnum, sem nauðsynlegar eru til að glöggva sig á stöðu hans í árslok, rekstrarárangri ársins og fjárhagsþróun. Stjórn og framkvæmdastjóri staðfesta hér með ársreikninginn fyrir tímabilið 1. janúar til 31. desember 2019 með undirritun sinni.

Reykjavík, 31. mars 2020

Guðmundur Árnason, formaður

Hrafn Magnússon, varaformaður

Einar Sveinbjörnsson

Svana Helen Björnsdóttir

Sigurbjörn Sigurbjörnsson
framkvæmdastjóri

Aðalbjörg Lúthersdóttir

Reynir Þorsteinsson

Þórunn H. Sveinbjörnsdóttir

Áritun óháðs endurskoðanda

Til stjórnar og sjóðfélaga í SL lífeyrissjóði

Álit

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi ársreikning SL lífeyrissjóðs fyrir árið 2019. Ársreikningurinn hefur að geyma yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris, efnahagsreikning þann 31. desember 2019, yfirlit um sjóðstreymi, yfirlit um tryggingafræðilega stöðu samtryggingardeildar, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu lífeyrissjóðsins á árinu 2019, efnahag hans 31. desember 2019 og breytingu á handbæru fé á árinu 2019 og tryggingafræðilegri stöðu 31. desember 2019, í samræmi við lög og reglur um ársreikninga lífeyrissjóða.

Grundvöllur fyrir álit

Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Ábyrgð okkar samkvæmt þeim stöðlum er nánar lýst í kaflanum um ábyrgð endurskoðenda á endurskoðun ársreikningsins. Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Óhæði

Við erum óháð SL lífeyrissjóði í samræmi við alþjóðlegar siðareglur fyrir endurskoðendur (IESBA Code) og viðeigandi settar siðareglur á Íslandi og höfum uppfyllt önnur ákvæði þeirra.

Aðrar upplýsingar í ársskýrslu SL lífeyrissjóðs fyrir árið 2019

Aðrar upplýsingar eru upplýsingar sem er að finna í ársskýrslu sjóðsins fyrir árið 2019 aðrar en ársreikningurinn og áritun okkar á hann. Stjórn og stjórnendur eru ábyrg fyrir þessum öðrum upplýsingum.

Álit okkar á ársreikningnum nær ekki til þessara annarra upplýsinga og við látum ekki í ljós álit af nokkru tagi á þeim upplýsingum.

Í tengslum við endurskoðun okkar á ársreikningnum ber okkur að lesa yfir þessar upplýsingar og íhuga hvort þessar aðrar upplýsingar stangast verulega á við ársreikninginn eða aðra vitneskju sem við höfum aflað við endurskoðunina eða virðist á einhvern annan hátt vera verulega rangfært. Ef, á grundvelli þessa, við komumst að þeirri niðurstöðu að það séu verulegar rangfærslur í þessum öðrum upplýsingum, ber okkur að upplýsa um það. Við höfum ekkert að upplýsa í þessu sambandi.

Ábyrgð stjórnar og framkvæmdastjóra á ársreikningnum

Stjórn og framkvæmdastjóri eru ábyrg fyrir gerð og framsetningu ársreikningsins í samræmi við lög og reglur um ársreikninga lífeyrissjóða. Stjórn og framkvæmdastjóri eru einnig ábyrg fyrir því innra eftirliti sem nauðsynlegt er varðandi gerð og framsetningu ársreikningsins þannig að hann sé án verulegra anmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Við gerð ársreikningsins ber stjórn og framkvæmdastjóra að meta rekstrarhæfi sjóðsins og eftir því sem við á skýra frá þeim atriðum sem varða rekstrarhæfið og notkun forsendunnar um áframhaldandi rekstrarhæfi, nema ætlunin sé að leysa upp sjóðinn eða hætta starfsemi hans, eða ef enginn annar raunhæfur valkostur er í stöðunni.

Stjórn og endurskoðunarnefnd skulu hafa eftirlit með gerð og framsetningu ársreikningsins.

Áritun óháðs endurskoðanda

Ábyrgð endurskoðenda á endurskoðun ársreikningsins

Markmið okkar er að afla nægjanlegrar vissu um að ársreikningurinn sé án verulegra annmarka, hvort sem er af völdum sviksemi eða mistaka og að gefa út áritun sem felur í sér álit okkar. Nægjanleg vissu er mikil vissu, en ekki trygging þess að endurskoðun framkvæmd í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla muni uppgötva allar verulegar skekkjur séu þær til staðar. Skekkjur geta orðið vegna mistaka eða sviksemi og eru álitnar verulegar ef þær, einar og sér eða samanlagðar, gætu haft áhrif á fjárhagslega ákvarðanatöku notenda ársreikningsins.

Við endurskoðun í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla byggjum við á faglegri dómgreind og beitung ávallt faglegri tortryggni. Við framkvæmum einnig eftirfarandi:

- * Greinum og metum hættur á verulegum skekkjum í ársreikningnum, hvort sem er vegna mistaka eða sviksemi, hönnum og framkvæmum endurskoðunaraðgerðir til að bregðast við þeim hættum og öflum endurskoðunargagna sem eru nægjanleg og viðeigandi til að byggja álit okkar á. Hættan á að uppgötva ekki verulega skekkju vegna sviksemi er meiri en að uppgötva ekki skekkju vegna mistaka þar sem sviksemi getur falið í sér samsæri, skjalafals, misvísandi framsetningu ársreiknings, að einhverju sé viljandi sleppt eða að farið sé fram hjá innri eftirlitsaðgerðum.
- * Öflum skilnings á innra eftirliti, sem snertir endurskoðunina, í þeim tilgangi að hanna viðeigandi endurskoðunaraðgerðir, en ekki í þeim tilgangi að veita álit á virkni innra eftirlits lífeyrissjóðsins.
- * Metum hvort reikningsskilaaðferðir sem notaðar eru, og tengdar skýringar, séu viðeigandi og hvort reikningshaldslegt mat stjórnenda sé raunhæft.
- * Ályktum um notkun stjórnenda á forsendunni um rekstrarhæfi og metum á grundvelli endurskoðunarinnar hvort verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi eða hvort aðstæður séu til staðar sem gætu valdið verulegum efasemdum um rekstrarhæfi. Ef við teljum að verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi ber okkur að vekja sérstaka athygli á viðeigandi skýringum ársreikningsins í áritun okkar. Ef slíkar skýringar eru ófullnægjandi þurfum við að víkja frá fyrirvaralausri áritun okkar. Niðurstaða okkar byggir á endurskoðunargögnum sem aflað er fram að dagsetningu áritunar okkar. Engu að síður geta atburðir eða aðstæður í framtíðinni valdið óvissu um rekstrarhæfi lífeyrissjóðsins.
- * Metum í heild sinni hvort framsetning og uppbygging ársreikningsins, þ.m.t. innihald og skýringar, gefi lögga mynd af undirliggjandi viðskiptum og atburðum.

Við upplýsum stjórn og endurskoðunarnefnd meðal annars um áætlað umfang og tímasetningu endurskoðunarinnar og veruleg atriði sem koma upp í endurskoðun okkar, þar á meðal verulega annmarka á innra eftirliti sem fram koma við endurskoðunina, eftir því sem við á.

Við höfum einnig lýst því yfir við stjórn og endurskoðunarnefnd að við höfum uppfyllt skyldur siðareglna um óhæði og upplýsum um öll tengsl eða önnur atriði sem raunhæft er að ætla að gætu mögulega haft áhrif á óhæði okkar og eftir því sem við á, til hvaða varúðarráðstafana við höfum gripið til að tryggja óhæði okkar.

Reykjavík, 31. mars 2020

Valgerður Kristjánsdóttir

Valgerður Kristjánsdóttir

lögiltur endurskoðandi

Ernst & Young ehf.

Borgartúni 30, 105 Reykjavík

Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris 2019

Allar fjárhæðir í þús. kr.

	Skýr.	2019	2018
Löggjöld			
Löggjöld sjóðfélaga		1.501.373	1.505.326
Löggjöld launagreiðenda		3.778.153	3.496.177
Réttindaflutningur og endurgreiðslur		(75.045)	(64.451)
		<u>5.204.481</u>	<u>4.937.052</u>
Sérstök aukaframlög	3	72.491	66.522
		<u>5.276.972</u>	<u>5.003.574</u>
Lífeyrir			
Heildarfjárhæð lífeyris	4	5.079.744	4.670.117
Framlag til starfsendurhæfingarsjóðs		34.442	38.706
Beinn kostnaður vegna örorkulífeyris		7.408	8.447
		<u>5.121.594</u>	<u>4.717.270</u>
Hreinar fjárfestingartekjur			
Hreinar tekjur af eignarhl. í félögum og sjóðum	5	15.880.120	2.271.433
Hreinar tekjur af skuldabréfum	5.2	6.391.965	6.389.624
Vaxtatekjur af bundnum innstæðum		33.242	79.628
Vaxtatekjur af handbæru fé		24.202	32.872
Vaxtatekjur af iðgjöldum og öðrum kröfum		106.863	114.266
Ýmsar fjárfestingartekjur		2.023	2.109
Fjárfestingargjöld	6	(59.865)	(45.357)
		<u>22.378.550</u>	<u>8.844.575</u>
Rekstrarkostnaður			
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	7	391.012	382.121
		<u>391.012</u>	<u>382.121</u>
Breyting á hreinni eign til greiðslu lífeyris		22.142.916	8.748.758
Hrein eign frá fyrra ári		162.064.901	153.316.143
Hrein eign til greiðslu lífeyris í árslok		<u>184.207.817</u>	<u>162.064.901</u>

Efnahagsreikningur 31. desember 2019

Allar fjárhæðir í þús. kr.

Eignir

	Skýr.	2019	2018
Fjárfestingar			
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	8,9,11	78.660.863	59.794.561
Skuldabréf	8,10,11	102.614.748	99.742.272
Bundnar bankainnstæður		680.991	711.165
		<u>181.956.602</u>	<u>160.247.998</u>

Kröfur

Kröfur á launagreiðendur		963.400	961.040
Aðrar kröfur		13.646	35.519
		<u>977.046</u>	<u>996.559</u>

Ýmsar eignir

Varanlegir rekstrarfjármunir	12	166.172	150.594
		<u>166.172</u>	<u>150.594</u>

Handbært fé		<u>1.156.718</u>	<u>714.153</u>
-------------------	--	------------------	----------------

Eignir samtals

		<u>184.256.538</u>	<u>162.109.304</u>
--	--	--------------------	--------------------

Skuldir

Aðrar skuldir		48.721	44.403
---------------------	--	--------	--------

Skuldir samtals

		<u>48.721</u>	<u>44.403</u>
--	--	---------------	---------------

Samtals hrein eign til greiðslu lífeyris

		<u>184.207.817</u>	<u>162.064.901</u>
--	--	--------------------	--------------------

Skuldbindingar utan efnahags	15		
------------------------------------	----	--	--

Kennitölur	18		
------------------	----	--	--

Sjóðstreymi árið 2019

Allar fjárhæðir í þús. kr.

Inngreiðslur	2019	2018
Iðgjöld	5.274.612	5.039.226
Innb. vaxtatekjur af handbæru fé og kröfum	128.857	148.327
Aðrar inngreiðslur	30.060	11.777
	<u>5.433.529</u>	<u>5.199.330</u>
Útgreiðslur		
Lífeyrir	5.121.594	4.717.270
Rekstrarkostnaður	385.946	379.064
Fjárfesting í rekstrarfjármunum	20.644	5.697
Aðrar útgreiðslur	82.419	80.722
	<u>5.610.603</u>	<u>5.182.753</u>
Ráðstöfunarfé til fjárfestinga	<u>(177.074)</u>	<u>16.577</u>
Kaup á verðbréfum og önnur fjárfesting		
Innb. tekjur af eignarhl. í félögum og sjóðum	848.511	239.319
Keyptir eignarhlutir í félögum og sjóðum	(12.047.023)	(8.777.047)
Seldir eignarhlutir í félögum og sjóðum	8.227.558	8.900.606
Afborganir höfuðstóls og vaxta skuldabréfa	14.488.454	11.982.675
Keypt skuldabréf	(14.570.045)	(14.177.780)
Seld skuldabréf	3.633.627	1.122.017
Ný bundin innlán	30.174	873.217
Endurgreidd bundin innlán	0	313.099
	<u>611.256</u>	<u>476.106</u>
Hækkun (lækkun) á handbæru fé	434.182	492.683
Gengismunur af handbæru fé	8.383	(49.164)
Handbært fé í byrjun árs	714.153	270.634
Handbært fé í lok tímabils	<u>1.156.718</u>	<u>714.153</u>

Yfirlit um tryggingafræðilega stöðu samtryggingardeildar

31. desember 2019

Allar fjárhæðir í þús. kr.

Eignir:	Skýr. 14	2019		
		Áfallin skuldbinding	Framtíðar- skuldbinding	Heildar- skuldbinding
Hrein eign til greiðslu lífeyris		181.249.825	0	181.249.825
Mismunur á bókfærðu verði og núvirði skuldabréfa		(782.079)	0	(782.079)
Mism. á bókfærðu verði og matsvirði skráðra hlutabréfa		(1.821.294)	0	(1.821.294)
Núvirði framtíðarfjárfestingarkostnaðar ...		(1.304.552)	0	(1.304.552)
Núvirði framtíðarrekstrarkostnaðar		(4.954.401)	(3.968.451)	(8.922.852)
Núvirði framtíðariðgjalda		0	69.987.800	69.987.800
Eignir samtals		172.387.499	66.019.349	238.406.848
Skuldbindingar:				
Ellilífeyrir		148.605.669	59.415.933	208.021.602
Örorkulífeyrir		8.989.690	5.189.122	14.178.812
Makalífeyrir		14.486.303	2.867.158	17.353.461
Barnalífeyrir		67.520	430.627	498.147
Skuldbindingar samtals		172.149.182	67.902.840	240.052.022
Eignir umfram skuldbindingar		238.317	(1.883.491)	(1.645.174)
Í hlutfalli af skuldbindingum í árslok		0,1%	-2,8%	-0,7%
Í hlutfalli af skuldbindingum í ársbyrjun		-1,7%	-0,1%	-1,3%
2018				
Eignir:				
Hrein eign til greiðslu lífeyris		159.407.414	0	159.407.414
Mismunur á bókfærðu verði og núvirði skuldabréfa		1.523.690	0	1.523.690
Mism. á bókfærðu verði og matsvirði skráðra hlutabréfa		(253.567)	0	(253.567)
Núvirði framtíðarfjárfestingarkostnaðar ...		(1.372.594)	0	(1.372.594)
Núvirði framtíðarrekstrarkostnaðar		(4.575.795)	(3.908.305)	(8.484.100)
Núvirði framtíðariðgjalda		0	69.155.108	69.155.108
Eignir samtals		154.729.148	65.246.803	219.975.951
Skuldbindingar:				
Ellilífeyrir		134.261.420	56.506.187	190.767.607
Örorkulífeyrir		8.500.570	5.291.833	13.792.403
Makalífeyrir		14.627.193	3.055.769	17.682.962
Barnalífeyrir		59.544	472.151	531.695
Skuldbindingar samtals		157.448.727	65.325.940	222.774.667
Eignir umfram skuldbindingar		(2.719.579)	(79.137)	(2.798.716)
Í hlutfalli af skuldbindingum í árslok		-1,7%	-0,1%	-1,3%
Í hlutfalli af skuldbindingum í ársbyrjun		-0,6%	-1,4%	-0,8%

Skýringar

Allar fjárhæðir í þús. kr.

1. Hlutverk og starfsleyfi

Hlutverk sjóðsins er að tryggja sjóðfélögum, eftirlifandi mökum þeirra og börnum lífeyri samkvæmt ákvæðum laga og samþykktum sjóðsins. Lífeyrissjóðurinn leggur sérstaka áherslu á ellilífeyrstryggingar og áskilur sér heimild til að verja þau réttindi umfram önnur.

SL lífeyrissjóður er með aðsetur að Borgartúni 29, 105 Reykjavík. Sjóðurinn er ætlaður öllum launþegum og sjálfstætt starfandi einstaklingum sem eiga ekki kjarasamningsbundna aðild að öðrum lífeyrissjóðum. Sjóðurinn byggir á samtryggingu og séreign. Hann er sjálfstæður lífeyrissjóður sem ekki starfar í tengslum við stéttarfélag. Um sjóðinn gilda lög nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða ásamt lögum nr. 155/1998 og skipar fjármálaráðherra stjórn sjóðsins.

2. Yfirlit um helstu reikningsskilaaðferðir

2.1 Grundvöllur reikningsskila

Sjóðurinn gerir ársreikning sinn í samræmi við reglur um ársreikninga lífeyrissjóða (nr. 355/2015). Reglur fela í sér ákveðna aðferð við framsetningu, reikningshaldslegt mat eigna og skýringar í ársreikningi. Fjárhæðir ársreiknings eru í íslenskum krónum sem er bæði starfrækslu- og framsetningargjaldmiðill sjóðsins. Fjárhæðir eru birtar í þúsundum króna nema þar sem annað er tekið fram.

Við gerð ársreiknings ber stjórnendum sjóðsins að meta ýmsa liði ársreikningsins. Matsaðferðirnar byggja á góðri reikningsskilavenju. Endanleg niðurstaða sem verður við innlausn eða sölu þeirra liða sem metnir voru getur orðið önnur en niðurstaða mats stjórnenda. Stjórnendur hafa gefið sér forsendur um og lagt reikningshaldslegt mat á eftirfarandi liði sem hafa veruleg áhrif á ársreikning sjóðsins:

- a) Gangvirði óskráðra eignarhluta í félögum og sjóðum, sjá skýringu 9.
- b) Tryggingafræðileg staða.

2.2 Iðgjöld

Iðgjöld eru tekjufærð eftir skilagreinum sem hafa borist sjóðnum. Ógreidd iðgjöld í árslok eru eignfærð sem kröfur á launagreiðendur í efnahagsreikningi. Mat þeirra byggist á reynslu liðinna ára og einnig er stuðst við gögn sem fyrir liggja um skil eftir lok reikningsársins. Afskriftir iðgjalda eru færðar til lækkunar á iðgjaldtekjum. Framlag ríkisins til jöfnunar á örorkubyrði er hluti af tryggingagjaldi vegna launa og rennur til lækkunar og jöfnunar á örorkubyrði milli lífeyrissjóða.

2.3 Lífeyrir

Undir lífeyri falla lífeyrisgreiðslur sjóðsins, þ.e. ellilífeyrir, makalífeyrir, örorkulífeyrir og barnalífeyrir. Beinn kostnaður vegna örorkulífeyris er kostnaður við örorkumat.

2.4 Hreinar fjárfestingartekjur

Undir þennan lið færast allar fjárfestingartekjur sjóðsins að frádregnum öllum fjárfestingargjöldum.

2.4a Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum

Undir þennan lið falla tekjur af fjárfestingum sjóðsins í hlutabréfum og hlutdeildarskírteinum, að frádregnum gjöldum vegna slíkra fjárfestinga. Til tekna í þessum lið falla arðgreiðslur, söluhagnaður og breytingar á gangvirði til lækkunar. Til gjalda í þessum lið fellur sölutap, breytingar á gangvirði til lækkunar svo og hliðstæð gjöld.

2.4b Hreinar tekjur af skuldabréfum

Undir þennan lið falla hreinar tekjur af skuldabréfum, þ.e. vaxtatekjur, verðbætur og lántökupóknanir, gengisbreytingar skuldabréfa sem metin eru á gangvirði ásamt hagnaði og tapi af sölu skuldabréfa. Undir þennan lið fellur einnig varúðarniðurfærsla vegna tapshættu sem kann að vera til staðar á uppgjörstegi.

Skýringar

Allar fjárhæðir í þús. kr.

2.4c Vaxtatekjur af bundnum innstæðum

Í þennan flokk falla vaxtatekjur af bundnum innstæðum til lengri tíma en þriggja mánaða.

2.4d Aðrar fjárfestingartekjur

Undir liðinn aðrar fjárfestingartekjur falla tekjur af öðrum eignum lífeyrissjóðsins, t.a.m. af fullnustueignum og handbæru fé.

2.4e Fjárfestingargjöld

Hér undir eru öll fjárfestingargjöld og þóknarir fjármálafyrirtækja og sjóða um sameiginlega fjárfestingu vegna umsýslu á fjárfestingum ásamt því að innihalda fjárfestingargjöld sem ekki falla undir aðra liði hér að ofan. Nánar er gerð grein fyrir þessum kostnaði í skýringu 6.

2.5 Rekstrarkostnaður

Undir rekstrarkostnað fellur allur kostnaður vegna reksturs sjóðsins. Frá kostnaði er dreginn endurgreiddur kostnaður sem lífeyrissjóðurinn fær vegna innheimtu iðgjalda.

2.6 Fjárfestingar

Fjárfestingar sjóðsins skiptast í eignarhluti í félögum og sjóðum, skuldabréf og bundnar bankainnstæður.

2.6a Eignarhlutir í félögum og sjóðum

Eignarhlutir í félögum og sjóðum eru hlutabréf og hlutdeildarskírteini sem eru færð á gangvirði.

2.6b Skuldabréf

Í þennan flokk eru færð öll útlán til sjóðfélaga ásamt öðrum skuldabréfum, hvort sem þau eru metin á gangvirði eða afskrifuðu kostnaðarverði. Skuldabréf og útlán sem ekki eru metin á gangvirði eru færð með áföllnum vöxtum, verðbótum og gengismun í árslok. Verðbætur eru reiknaðar miðað við viðeigandi vísitölu næsta mánaðar eftir lok reikningsárs. Í skýringu 10 má sjá nánari skiptingu á skuldabréfum eftir reikningshaldslegri flokkun.

Útlán til sjóðfélaga og skuldabréf sem haldið er til gjalddaga eru færð niður í efnahagsreikningi vegna óvissu um innheimtu. Hér er ekki um endanlega afskrift að ræða heldur er myndaður afskriftareikningur til að mæta þeim kröfum sem kunna að tapast. Við niðurfærsluna hefur verið tekið tillit til tapsáhættu gagnvart einstökum kröfum og kröfunum í heild.

2.6c Bundnar bankainnstæður

Í þennan flokk falla allar bankainnstæður sem eru bundnar lengur en til þriggja mánaða.

2.7 Kröfur

Ógreidd iðgjöld í árslok eru eignfærð sem kröfur á launagreiðendur í efnahagsreikningi. Mat þeirra byggist á reynslu liðinna ára og í árslok er metin tapsáhætta á þeim. Ekki er um endanlega afskrift að ræða heldur er myndaður afskriftareikningur til að mæta þeim kröfum sem kunna að tapast.

2.8 Varanlegir rekstrarfjármunir

Varanlegir rekstrarfjármunir eru færðir á kostnaðarverði að frádregnum afskriftum.

Afskriftir eru reiknaðar sem fastur árlegur hundradshluti af kostnaðarverði. Afskriftir reiknast hlutfallslega miðað við eignarhaldstíma innan ársins.

2.9 Handbært fé

Undir handbært fé falla sjóðir og innstæður hjá bönkum og sparisjóðum sem ekki falla undir bundnar innstæður.

Skýringar

Allar fjárhæðir í þús. kr.

2.10 Erlendir gjaldmiðlar

Eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru umreiknaðar í íslenskar krónur á gengi í lok tímabilsins. Stuðst er við opinbert gengi sem Seðlabanki Íslands auglýsir, kaupgengi fyrir eignir og sölugengi fyrir skuldir. Rekstrartekjur og -gjöld í erlendum gjaldmiðlum eru umreiknuð á gengi viðskiptadags.

3. Sérstök aukaframlög

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Aukafjárframlag ríkisins til jöfnunar á örorkubyrði	72.491	66.522

4. Heildarfjárhæð lífeyris

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Lífeyrisgreiðslur sundurliðast þannig:		
Ellilífeyrir	3.982.089	3.617.370
Örorkulífeyrir	586.199	537.822
Makalífeyrir	421.014	401.302
Barnalífeyrir	16.908	17.084
Lífeyrisgreiðslur úr séreignardeild	73.534	96.539
Samtals	<u>5.079.744</u>	<u>4.670.117</u>

Beinn kostnaður vegna örorkulífeyris sundurliðast þannig:

Kostnaður vegna örorkumats	<u>7.408</u>	<u>8.447</u>
Samtals	<u>7.408</u>	<u>8.447</u>

Skýringar

Allar fjárhæðir í þús. kr.

5. Hreinar fjárfestingartekjur

5.1 Hreinar tekjur af eignarhlutum í stærstu félögum og sjóðum sundurliðast þannig:

Hreinar tekjur af eignarhlutum í stærstu innlendum félögum og sjóðum sundurliðast þannig:

	Bókfært verð 31.12.2019	Arður	Gangvirðis- breyting	Hreinar tekjur samtsals 2019	Hreinar tekjur samtsals 2018
Icelandair Group hf.	363.599	0	(78.155)	(78.155)	(282.917)
Reitir hf.	942.069	19.318	(3.749)	15.569	(140.880)
Framtaks sjóður Íslands slhf.	236.130	240.704	11.633	252.337	1.030.311
Marel hf.	3.189.342	44.746	1.394.176	1.438.922	312.097
Reginn hf.	1.087.435	0	51.437	51.437	(216.753)
Hagar hf.	1.394.358	27.533	(72.460)	(44.927)	295.855
Síminn hf.	1.485.633	10.135	448.048	458.183	(97.149)
Brim hf.	1.208.354	30.904	167.883	198.787	(18.542)
Blávarmi slhf.	1.491.971	77.878	241.711	319.589	0
Hvatning slhf.	659.780	40.232	0	40.232	0
Eik hf.	0	1.038	1.898	2.936	(8.200)
Sýn hf.	0	0	(49.905)	(49.905)	(113.075)
Heimavellir hf.	237.397	0	0	0	(140.758)
Festi hf.	1.070.975	0	60.624	60.624	7.389
Skeljungur hf.	142.316	16.536	75.896	92.432	57.603
Jarðvarmi slhf.	2.890.885	0	164.274	164.274	391.011
Eimskip hf.	625.885	18.719	(98.477)	(79.758)	(43.220)
Samtals	17.026.129	527.743	2.314.834	2.842.577	1.032.772

Hreinar tekjur af stærstu eignarhlutum í erlendum félögum og sjóðum sundurliðast þannig:

	Bókfært verð 31.12.2019	Arður	Gangvirðis- breyting	Hreinar tekjur samtsals 2019	Hreinar tekjur samtsals 2018
Vanguard Global Index Fund	8.164.717	0	2.021.132	2.021.132	102.214
Morgan St. AEA Global Cons. Port	4.218.691	0	1.150.693	1.150.693	(115.318)
Allicane Thematic Reeserch Portfolio	0	0	0	0	280.811
Shroder Global Active Value Fund	0	0	504.715	504.715	(75.588)
State Street Global Enhanced Index Fund ..	5.192.776	0	1.203.437	1.203.437	47.846
MFS Global Fund	4.103.973	0	1.097.774	1.097.774	15.316
MFS Low Volatility Equity Fund	2.084.063	0	417.857	417.857	(169.643)
Wellington Global Research Equity	3.657.993	0	936.882	936.882	20.688
Capital Group New Persp. Fund	4.881.206	0	1.277.354	1.277.354	66.246
Blackrock Gobal Index Fund	6.378.360	0	1.594.951	1.594.951	25.735
Morgan St. Global Opp. Fund	4.850.840	0	1.427.184	1.427.184	124.699
LGT Sustainable Equity Fund Global	3.384.893	0	150.233	150.233	0
NWF plc.	0	24.844	52.990	77.834	22.956
Aðrar erlendar eignir	629.048	184.403	0	184.403	145.555
Samtals	47.546.560	209.247	11.835.202	12.044.449	491.517

Samtals hreinar tekjur af eignarhlutum í stærstu félögum og sjóðum 14.887.026 1.524.289

Skýringar

Allar fjárhæðir í þús. kr.

5.2 Hreinar tekjur af skuldabréfum sundurliðast þannig:

Skuldabréf sem haldið er til gjalddaga

	Vaxtatekjur og verðbætur	Áhrif gjaldmiðils	Breyting á niðurfærslu	Samtals 2019	Samtals 2018
Skuldabréf með ríkisábyrgð	3.151.057	0	0	3.151.057	3.514.643
Skuldabréf banka	389.822	0	0	389.822	435.584
Skuldabréf sveitarfélaga.....	683.939	0	0	683.939	708.703
Skuldabréf fyrirtækja	547.606	49.734	0	597.340	419.579
Veðlán sjóðfélaga	1.217.679	0	(54.074)	1.163.605	1.015.200
Veðlán fyrirtækja	98	0	0	98	864
Samtals	5.990.201	49.734	(54.074)	5.985.861	6.094.573

Skuldabréf færð á gangvirði

	Gangvirðis- breyting	Áhrif gjaldmiðils	Breyting á niðurfærslu	Samtals 2019	Samtals 2018
Skuldabréf með ríkisábyrgð	379.110	0	0	379.110	229.790
Bankabréf	17.881	0	0	17.881	51.965
Skuldabréf sveitarfélaga	5.127	0	0	5.127	310
Skuldabréf fyrirtækja	3.986	0	0	3.986	12.986
Samtals	406.104	0	0	406.104	295.051
Samtals	6.396.305	49.734	(54.074)	6.391.965	6.389.624

Breytingar á niðurfærslu

	2019	2018
Niðurfærsla í ársbyrjun	186.665	142.686
Niðurfærsla ársins vegna veðlána	54.074	43.979
Niðurfærsla ársins vegna markaðsskuldabréfa	0	0
Niðurfærsla í árslok	240.739	186.665

Skýringar

Allar fjárhæðir í þús. kr.

6. Fjárfestingargjöld

Neðangreind tafla sýnir þóknanir sem reiknast á undirliggjandi sjóði sem lífeyrissjóðurinn hefur fjárfest í. Þessar þóknanir koma ekki til greiðslu heldur eru þær dregnar frá ávöxtun. Fjárhæðir eru sýndar í þús. króna.

Árið 2019	Bein fjárfest.gjöld	Áætluð og reiknuð fjárfest.gjöld	Fjárfest.gjöld samtals	Heildareign í sjóðum að meðaltali á árinu	Hlutfall fjárfestingargjalda alls af meðaleign
Fjárfestingargjöld samtrygging					
Vegna innlendra verðbréfasjóða	0	240	240	149.835	0,0%
Vegna innlendra fjárfestingarsjóða	0	0	0	0	0,0%
Vegna innlendra fagfjárfestasjóða	0	53.093	53.093	3.274.174	1,6%
Vegna erlendra verðbréfasjóða	4.109	207.848	211.957	42.679.514	0,5%
Vegna erl. sjóða um sameig. fjárf.	0	161.466	161.466	10.365.289	1,6%
Kaup- og sölup. vegna verðbr.viðsk.	24.147	0	24.147	26.482.874	0,0%
Vörsluþóknanir	22.224	0	22.224	0	0,0%
Umsýsluþóknanir vegna útvistarar	4.622	0	4.622	0	0,0%
Önnur fjárfestingargjöld	1.971	0	1.971	0	0,0%
Samtals	57.073	422.647	479.720	82.951.686	0,6%

Árið 2018	Bein fjárfest.gjöld	Áætluð og reiknuð fjárfest.gjöld	Fjárfest.gjöld samtals	Heildareign í sjóðum að meðaltali á árinu	Hlutfall fjárfestingargjalda alls af meðaleign
Fjárfestingargjöld samtrygging					
Vegna innlendra verðbréfasjóða	0	0	0	0	0,0%
Vegna innlendra fjárfestingarsjóða	0	634	634	248.599	0,3%
Vegna innlendra fagfjárfestasjóða	0	95.273	95.273	4.360.504	2,2%
Vegna erlendra verðbréfasjóða	16.989	168.139	185.128	35.440.902	0,5%
Vegna erl. sjóða um sameig. fjárf.	0	109.831	109.831	6.769.081	1,6%
Kaup- og sölup. vegna verðbr.viðsk.	20.957	0	20.957	22.125.173	0,0%
Vörsluþóknanir	21.612	0	21.612	0	0,0%
Umsýsluþóknanir vegna útvistarar	1.260	0	1.260	0	0,0%
Önnur fjárfestingargjöld	1.528	0	1.528	0	0,0%
Samtals	62.346	373.877	436.223	68.944.259	0,6%

Skýringar

Allar fjárhæðir í þús. kr.

Árið 2019 Fjárfestingargjöld Söfnunarleið I	Bein fjárfest.gjöld	Áætluð og reiknuð fjárfest.gjöld	Fjárfest. gjöld samtals	Heildareign í sjóðum að meðaltali á árinu	Hlutfall fjár- festingargjalda alls af meðaleign
Vegna innlendra verðbréfasjóða	0	10	10	2.452	0,4%
Vegna innlendra fjárfestingarsjóða	0	0	0	0	0,0%
Vegna innlendra fagfjárfestingsjóða	0	0	0	0	0,0%
Vegna erlendra verðbréfasjóða	0	0	0	0	0,0%
Vegna erl. sjóða um sameig. fjárf.	0	0	0	0	0,0%
Kaup- og sölub. vegna verðbr.viðsk.	138	0	138	138.152	0,1%
Vörslubóknanir	712	0	712	1.021.117	0,1%
Umsýslubóknanir vegna útvistunar	0	0	0	0	0,0%
Önnur fjárfestingargjöld	0	0	0	0	0,0%
Samtals	850	10	860	1.161.721	0,1%

Árið 2018 Fjárfestingargjöld Söfnunarleið I	Bein fjárfest.gjöld	Áætluð og reiknuð fjárfest.gjöld	Fjárfest. gjöld samtals	Heildareign í sjóðum að meðaltali á árinu	Hlutfall fjár- festingargjalda alls af meðaleign
Vegna innlendra verðbréfasjóða	0	33	33	9.040	0,4%
Vegna innlendra fjárfestingarsjóða	0	0	0	0	0,0%
Vegna innlendra fagfjárfestingsjóða	0	0	0	0	0,0%
Vegna erlendra verðbréfasjóða	0	0	0	0	0,0%
Vegna erl. sjóða um sameig. fjárf.	0	0	0	0	0,0%
Kaup- og sölub. vegna verðbr.viðsk.	0	0	0	0	0,0%
Vörslubóknanir	0	0	0	0	0,0%
Umsýslubóknanir vegna útvistunar	0	0	0	0	0,0%
Önnur fjárfestingargjöld	0	0	0	0	0,0%
Samtals	0	33	33	9.040	0,4%

Skýringar

Allar fjárhæðir í þús. kr.

Árið 2019 Fjárfestingargjöld Söfnunarleið II	Bein fjárfest.gjöld	Áætluð og reiknuð fjárfest.gjöld	Fjárfest. gjöld samtals	Heildareign í sjóðum að meðaltali á árinu	Hlutfall fjár- festingargjalda alls af meðaleign
Vegna innlendra verðbréfasjóða	0	1.522	1.522	108.431	1,4%
Vegna innlendra fjárfestingarsjóða	0	0	0	0	0,0%
Vegna innlendra fagfjárfestingsjóða	0	0	0	0	0,0%
Vegna erlendra verðbréfasjóða	0	1.121	1.121	169.738	0,7%
Vegna erl. sjóða um sameig. fjárf.	0	0	0	0	0,0%
Kaup- og sölub. vegna verðbr.viðsk.	164	0	164	164.057	0,1%
Vörslubóknanir	1.778	0	1.778	1.194.239	0,1%
Umsýslubóknanir vegna útvistunar	0	0	0	0	0,0%
Önnur fjárfestingargjöld	0	0	0	0	0,0%
Samtals	1.942	2.643	4.585	1.636.465	0,3%

Árið 2018 Fjárfestingargjöld Söfnunarleið II	Bein fjárfest.gjöld	Áætluð og reiknuð fjárfest.gjöld	Fjárfest. gjöld samtals	Heildareign í sjóðum að meðaltali á árinu	Hlutfall fjár- festingargjalda alls af meðaleign
Vegna innlendra verðbréfasjóða	0	776	776	81.236	1,0%
Vegna innlendra fjárfestingarsjóða	0	750	750	48.126	1,6%
Vegna innlendra fagfjárfestingsjóða	0	0	0	0	0,0%
Vegna erlendra verðbréfasjóða	0	810	810	117.466	0,7%
Vegna erl. sjóða um sameig. fjárf.	0	0	0	0	0,0%
Kaup- og sölub. vegna verðbr.viðsk.	0	0	0	0	0,0%
Vörslubóknanir	0	0	0	0	0,0%
Umsýslubóknanir vegna útvistunar	0	0	0	0	0,0%
Önnur fjárfestingargjöld	0	0	0	0	0,0%
Samtals	0	2.336	2.336	246.828	0,9%

Skýringar

Allar fjárhæðir í þús. kr.

7. Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður

Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður greinist þannig:

	2019	2018
Laun og launatengd gjöld	223.732	211.444
Tölvu- og hugbúnaðarkostnaður	69.373	63.580
Póstburðargjöld, ritföng og fundarkostnaður	23.244	22.955
Lögfræðikostnaður og innheimtuþjónusta	10.045	10.959
Endurskoðun og tryggingafræðingur	9.702	14.073
Fjármálaeftirlitið árgjald	15.792	15.512
Árgjald til Landssamtaka lífeyrissjóða og umboðsmanns skuldara	5.924	5.360
Rekstur fasteignar og afskriftir búnaðar	18.478	15.205
Ýmis annar skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	39.320	50.091
Endurgreiddur kostnaður vegna innheimtu	(24.598)	(27.058)
	391.012	382.121

Hjá sjóðnum voru 14,2 stöðugildi árið 2019. Í stjórn eru sjö einstaklingar, sjö í varastjórn og þrír í endurskoðunarnefnd.

Laun og hlunnindi stjórnarmanna, endurskoðunarnefndar og stjórnenda sundurliðast þannig:

	2019	2018
Guðmundur Árnason, formaður stjórnar	2.260	2.222
Hrafn Magnússon, varaformaður stjórnar	1.695	1.666
Aðalbjörg Lúthersdóttir, stjórn og endurskoðunarnefnd	1.695	1.666
Þórunn H. Sveinbjörnsdóttir, stjórn og endurskoðunarnefnd	1.695	1.666
Sigurður Þórðarson, formaður endurskoðunarnefndar	1.130	1.111
Svana H. Björnsdóttir, stjórn	1.130	1.111
Einar Sveinbjörnsson, stjórn	1.130	1.111
Reynir Þorsteinsson, stjórn	1.130	1.111
Varamenn í stjórn	141	273
Sigurbjörn Sigurbjörnsson, framkvæmdastjóri	22.366	21.807
Sviðsstjóri eignastýringarsviðs	19.522	19.316
Sviðsstjóri áhættustýringarsviðs	19.507	16.902
Sviðsstjóri bókhaldssviðs	14.689	14.318
	88.090	84.280

Framkvæmdastjóri fékk greiddar 250 þús. fyrir stjórnarformennsku í Greiðslustofu lífeyrissjóða og 250 þús. fyrir stjórnarformennsku í Reiknistofu lífeyrissjóða hf. Sviðsstjóri eignastýringarsviðs fékk greiddar fyrir þátttöku í fjárfestingarráði Horns II og III slhf. 1.500 þús., fyrir Jarðvarma slhf. 850 þús., fyrir Blávarma slhf. 195 þús. og 600 þús. fyrir þátttöku í fjárfestingarráði Fí fasteignafélags slhf. Fjárhæðirnar miðast við allt árið 2019.

Þóknun til ytri endurskoðenda sjóðsins greinist þannig:

	2019	2018
Endurskoðun	5.455	3.974
Önnur þjónusta	681	1.260
	6.136	5.234

Skýringar

Allar fjárhæðir í þús. kr.

Þóknun til innri endurskoðenda sjóðsins greinist þannig:

	2019	2018
Innri endurskoðun	0	2.205
Önnur þjónusta	115	1.232
	<u>115</u>	<u>3.437</u>

Þóknun til tryggingastærðfræðings sjóðsins greinist þannig:

	2019	2018
Útreikningur á tryggingafræðilegri stöðu	2.621	2.113
Önnur þjónusta	749	3.286
	<u>3.370</u>	<u>5.399</u>

8. Fjárfestingar

Fjárfestingar sjóðsins árið 2019 greinast þannig:

	Innlend	Erlend	Samtals
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	19.391.162	59.269.701	78.660.863
Skuldabréf án veðlana	77.791.066	990.571	78.781.637
Veðlán	23.833.111	0	23.833.111
Bundnar bankainnstæður	680.991	0	680.991
	<u>121.696.330</u>	<u>60.260.272</u>	<u>181.956.602</u>

Fjárfestingar sjóðsins árið 2018 greinast þannig:

	Innlend	Erlend	Samtals
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	15.280.928	44.513.633	59.794.561
Skuldabréf án veðlana	80.439.606	814.709	81.254.315
Veðlán	18.487.957	0	18.487.957
Bundnar bankainnstæður	711.165	0	711.165
	<u>114.919.656</u>	<u>45.328.342</u>	<u>160.247.998</u>

9. Eignarhlutir í félögum og sjóðum

Eignarhlutir í félögum og sjóðum árið 2019 greinast þannig:

	Skráð	Óskráð	Samtals
Eignarhlutir í innlendum félögum	11.762.414	13.372	11.775.786
Eignarhlutir í erlendum félögum	0	0	0
Hlutdeildarskírteini í innl. verðbréfasjóðum	110.167	7.505.209	7.615.376
Hlutdeildarskírteini í erl. verðbréfasjóðum	47.814.939	11.454.762	59.269.701
	<u>59.687.520</u>	<u>18.973.343</u>	<u>78.660.863</u>

Eignarhlutir í félögum og sjóðum árið 2018 greinast þannig:

	Skráð	Óskráð	Samtals
Eignarhlutir í innlendum félögum	10.168.305	0	10.168.305
Eignarhlutir í erlendum félögum	565.310	0	565.310
Hlutdeildarskírteini í innl. verðbréfasjóðum	136.140	4.989.599	5.125.739
Hlutdeildarskírteini í erl. verðbréfasjóðum	36.120.770	7.814.437	43.935.207
	<u>46.990.525</u>	<u>12.804.036</u>	<u>59.794.561</u>

Skýringar

Allar fjárhæðir í þús. kr.

	31.12.2019			31.12.2018	
	Hlutdeild	Kostnaðarverð	Gangvirði	Kostnaðarverð	Gangvirði
Skráð hlutafélög:					
Icelandair hf.	0,9%	958.574	363.599	1.089.750	556.654
Marel hf.	0,7%	833.715	3.189.342	936.742	2.314.422
Hagar hf.	2,6%	1.294.327	1.394.358	984.516	1.157.077
Reginn hf.	2,7%	708.565	1.087.435	655.927	1.005.161
Reitir hf.	1,9%	900.281	942.069	859.494	911.979
Síminn hf.	3,0%	899.678	1.485.634	899.678	1.037.585
Brim hf.	1,6%	942.408	1.208.354	942.408	1.041.471
Eimskip hf.	1,8%	790.317	625.885	693.599	627.644
Festi hf.	2,5%	685.460	1.070.975	244.041	568.930
Skeljungur hf.	0,8%	127.145	142.316	446.947	486.695
Heimavellir hf.	1,9%	279.414	237.397	267.930	237.397
Eik hf.	0,0%	0	0	49.700	41.500
Sýn hf.	0,0%	0	0	144.354	181.790
Önnur skráð innlend félög	0,0%	13.032	15.050	0	0
NWF plc.	0,0%	0	0	550.912	565.310
		<u>8.432.916</u>	<u>11.762.414</u>	<u>8.765.998</u>	<u>10.733.615</u>

	31.12.2019			31.12.2018	
	Hlutdeild	Kostnaðarverð	Gangvirði	Kostnaðarverð	Gangvirði
Skráðir innlendir sjóðir:					
Aðrir skráðir sjóðir	0,0%	0	110.167	0	136.140
		<u>0</u>	<u>110.167</u>	<u>0</u>	<u>136.140</u>

	31.12.2019			31.12.2018	
	Hlutdeild	Kostnaðarverð	Gangvirði	Kostnaðarverð	Gangvirði
Óskráð innlend félög og sjóðir:					
Jarðvarmi slhf.	8,2%	1.591.200	2.890.885	676.497	1.734.708
Blávarmi slhf.	8,2%	1.172.184	1.491.971	0	0
Hvatning slhf.	7,8%	659.768	659.768	0	0
Horn III slhf.	3,5%	339.333	220.227	316.000	244.268
Frumtak II	6,1%	283.994	298.955	226.553	234.574
ITF ferðasjóður slhf.	5,8%	178.776	238.056	179.667	234.082
Brunnur slhf.	7,5%	152.400	106.009	118.650	82.533
Kjölfesta slhf.	6,3%	136.605	140.116	125.872	136.605
Fí fasteignafélag slhf.	7,1%	116.561	297.644	144.485	270.043
Alda I slhf.	6,6%	104.000	127.000	104.000	120.700
Alda II slhf.	6,8%	100.000	113.600	100.000	105.600
Stefnir SÍA II slhf.	4,0%	(137.644)	60.937	97.558	164.931
Stefnir ÍS-5	0,0%	0	0	157.816	160.844
Auður I framtakssjóður	2,6%	(8.384)	32.201	(8.384)	32.201
Horn II slhf.	5,4%	(364.339)	47.685	205.539	610.451
Framtakssjóður Íslands slhf.	8,5%	(3.022.239)	236.130	(2.861.182)	429.200
Aðrir sjóðir	0,0%	529.981	544.025	487.530	402.462
Önnur félög	0,0%	15.932	13.372	13.321	26.397
		<u>1.848.128</u>	<u>7.518.581</u>	<u>83.922</u>	<u>4.989.599</u>

Skýringar

Allar fjárhæðir í þús. kr.

	Hlutdeild	31.12.2019		31.12.2018	
		Kostnaðarverð	Gangvirði	Kostnaðarverð	Gangvirði
Skráðir erlendir sjóðir:					
Vanguard Global Index fund	0,5%	5.896.808	8.164.717	5.896.808	6.143.585
MS AEA Global Cons. Portfolio	0,1%	2.926.849	4.218.691	2.926.849	3.067.998
Shroder Global Active Value Fund	2,5%	0	0	2.378.379	2.786.815
MFS Global Fund	2,6%	2.463.807	4.103.973	2.463.807	3.006.198
MFS Low Volatility Equity Fund	9,2%	1.835.850	2.084.063	1.835.850	1.666.206
Blackrock Global Fund Index Fund	0,2%	4.112.739	6.378.360	4.104.556	4.775.227
Wellington Global Research Equity	6,9%	1.739.521	3.657.993	1.739.521	2.721.111
Capital Group New Perspective Fund	0,9%	3.224.126	4.881.206	3.224.126	3.603.852
Morgan Stanley Global Opportunity Fund ..	0,5%	2.651.346	4.850.840	2.651.346	3.423.656
LGT Sustainable Equity Fund Global	0,0%	3.234.660	3.384.893	0	0
State Street Global Enhanced Index Fund ..	4,5%	3.610.972	5.192.776	3.610.972	3.989.339
Shroder Private Equity Fund of Funds IV ..	1,9%	(406.178)	398.993	(260.217)	513.324
Shroder Private Equity Fund of Funds III ..	0,9%	(433.559)	187.181	(371.638)	197.140
Shorder Private Equity Fund of Fund II ...	0,2%	(572.364)	62.904	(572.364)	84.596
Aðrir sjóðir	0,0%	(409.451)	248.349	125.718	141.723
		<u>29.875.126</u>	<u>47.814.939</u>	<u>29.753.713</u>	<u>36.120.770</u>

Skýringar

Allar fjárhæðir í þús. kr.

	31.12.2019		31.12.2018		Gangvirði
	Hlutdeild	Kostnaðarverð	Gangvirði	Kostnaðarverð	
Óskráðir erlendir sjóðir:					
MS AIP Private Markets Fund II	1,0%	(97.846)	2.378	(85.506)	14.379
MS AIP Private Markets Fund III	1,0%	(831.421)	172.463	(761.323)	222.338
MS AIP Private Markets Fund VI	0,9%	661.665	1.020.729	727.679	948.612
MS AIP Private Markets Fund VII	1,3%	467.450	513.652	126.307	117.541
Blackrock Diversif. Private Equity Progr. IV ..	0,6%	(121.368)	245.839	(6.157)	308.999
Blackrock Diversif. Private Equity Progr. III ...	0,3%	(317.991)	35.969	(302.914)	54.938
Blackrock Diversif. Private Equity Progr. V ...	1,6%	422.431	598.510	445.169	564.350
Blackrock Global Infrastr. Solutions III	0,8%	306.602	359.703	203.461	226.874
Morgan Stanley Emerging Market Fund I ..	0,7%	(21.659)	141.097	5.102	169.239
Hamilton Lane Private Equity Fund IX	1,9%	629.574	916.498	601.418	760.623
Hamilton Lane Co Investment IV	0,3%	315.562	354.991	118.687	124.625
Hamilton Lane Private Debet V	0,7%	120.946	123.844	0	0
KKR Global Infrastructure Fund III	0,8%	175.840	166.873	0	0
Standard Life Secondary Opport. Fund II ...	2,6%	91.940	239.784	147.382	264.978
Standard Life Secondary Opport. Fund III ..	1,2%	336.598	448.769	143.890	206.858
Standard Life Secondary Opport. Fund IV ...	1,3%	45.986	45.820	0	0
Blackrock Private Opportunity Fund III ...	0,5%	274.660	442.252	190.398	215.387
Blackrock Private Opportunity Fund V	0,5%	383.023	322.679	291.950	388.477
Adveq Specialized Investments Fund	1,4%	392.016	571.297	359.594	447.488
Schroder Adveq Global II S.C.S	1,9%	290.432	318.024	0	0
LGT Global Secondaries IV	0,2%	282.836	363.819	130.311	172.243
LGT Crown Asia-Pasific Priv,Eq. III	0,9%	361.073	718.917	363.251	602.781
Partners Gr.Direct Eq.2016 S.C.A	0,3%	537.710	700.460	463.046	508.436
Partnes Group Private Debt	0,9%	313.482	302.704	0	0
Alpinvest Co-Investment Fund VII	0,2%	335.723	376.119	178.448	194.638
Aberdeen Svg Private Equity Fund	4,2%	465.478	617.445	404.246	484.078
Adam Street Global Funds of Fund VI	0,7%	354.086	273.267	225.699	274.699
Adam Street Global Funds of Fund VII	0,7%	281.959	254.370	176.440	185.022
Shroder Asia Private Equity Fund	0,8%	37.621	102.625	49.363	104.527
Aðrir sjóðir		548.998	703.865	(1.146.396)	252.307
		<u>7.043.406</u>	<u>11.454.762</u>	<u>3.049.545</u>	<u>7.814.437</u>
Eignarhlutir í félögum og sjóðum samtals			<u>78.660.863</u>		<u>59.794.561</u>

Kostnaðarverð miðast við inngreiddar fjárhæðir að teknu tilliti til þeirra greiðslna sem hafa verið greiddar til baka. Neikvæð fjárhæð í kostnaðarverði sjóða þýðir að sjóðurinn hefur fengið meira greitt en hann lagði í viðkomandi sjóð. Allar fjárhæðir erlendra sjóða miðast við gengi eins og það var í árslok 2019. Kostnaðarverð innlendra hlutabréfa miðast við kaupverð að teknum tilliti til sölu sömu hluta.

Skýringar

Allar fjárhæðir í þús. kr.

10. Skuldabréf

Skuldabréf metin á gangvirði:

	2019	2018
Skuldabréf með ríkisábyrgð	3.009.367	5.521.699
Bankabréf	323.938	326.142
Skuldabréf sveitarfélaga	61.094	22.364
Skuldabréf fyrirtækja	71.528	70.477
	<u>3.465.927</u>	<u>5.940.682</u>

Skuldabréf haldið til gjalddaga:

Skuldabréf með ríkisábyrgð	50.211.324	51.346.963
Skuldabréf banka	5.667.954	6.686.525
Skuldabréf sveitarfélaga	11.078.631	10.474.582
Skuldabréf fyrirtækja	8.357.800	6.805.563
Veðlán sjóðfélaga	23.833.112	18.479.810
Veðlán fyrirtækja	0	8.147
	<u>99.148.821</u>	<u>93.801.590</u>
Skuldabréf alls	<u>102.614.748</u>	<u>99.742.272</u>
Áætlað gangvirði skuldabréfa haldið til gjalddaga	<u>119.833.548</u>	<u>110.973.398</u>

11. Skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum

Fjárfestingar skiptast þannig eftir gjaldmiðlum fyrir árið 2019:

	Í íslenskum krónum	Í erlendum gjaldmiðlum	Samtals
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	19.272.970	59.292.646	78.565.616
Skuldabréf án veðlána	77.959.272	917.880	78.877.153
Veðlán	23.832.843	0	23.832.843
Bundin innlán hjá innlánsstofnunum	680.991	0	680.991
	<u>121.746.076</u>	<u>60.210.526</u>	<u>181.956.602</u>
Hlutfallsleg skipting	66,9%	33,1%	100%

Skipting fjárfestinga eftir helstu gjaldmiðlum fyrir árið 2019:

ISK	121.746.076
EUR	8.779.789
USD	50.354.156
GBP	1.074.485
Aðrir gjaldmiðlar	2.096
	<u>181.956.602</u>

Skýringar

Allar fjárhæðir í þús. kr.

Fjárfestingar skiptast þannig eftir gjaldmiðlum fyrir árið 2018:

	Í íslenskum krónum	Í erlendum gjaldmiðlum	Samtals
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	15.294.044	44.500.517	59.794.561
Skuldabréf án veðlana	80.439.606	814.710	81.254.316
Veðlán	18.487.957	0	18.487.957
Bundin innlán hjá innlánsstofnunum	711.164	0	711.164
	<u>114.932.771</u>	<u>45.315.227</u>	<u>160.247.998</u>
Hlutfallsleg skipting	71,7%	28,3%	100%

Skipting fjárfestinga eftir helstu gjaldmiðlum fyrir árið 2018:

ISK	114.932.771
EUR	6.031.793
USD	37.516.635
GBP	1.366.938
Aðrir gjaldmiðlar	399.861
	<u>160.247.998</u>

Skýringar

Allar fjárhæðir í þús. kr.

12. Varanlegir rekstrarfjármunir

Bókfært verð varanlegra rekstrarfjármuna greinist þannig:

	Fasteign til eigin nota	Rekstrar- fjármunir	Samtals 2019	Samtals 2018
Heildarverð í ársbyrjun	143.259	40.636	183.895	178.198
Viðbætur á árinu	0	20.644	20.644	5.697
Afskrifað í ársbyrjun	(10.033)	(23.133)	(33.166)	(30.243)
Afskrifað á árinu	(1.332)	(3.869)	(5.201)	(3.058)
Bókfært verð í árslok	<u>131.894</u>	<u>34.278</u>	<u>166.172</u>	<u>150.594</u>

Fasteignamat og vátryggingarverðmæti greinast þannig:

	Fasteignamat	Vátryggingamat	Bókfært verð
Fasteign til eigin nota	198.000	170.650	131.894

13. Aðrar skuldir

	2019	2018
Ógreiddir gjaldfærðir reikningar í árslok	12.606	14.405
Inneign launagreiðenda vegna skilagreina	1.833	1.343
Ónýtt áunnið orlof starfsmanna	22.282	20.921
Vegna séreignardeildar sjóðsins	12.000	7.734
	<u>48.721</u>	<u>44.403</u>

14. Tryggingafræðileg staða

Hér koma forsendur fyrir tryggingafræðilegri stöðu.

Yfirlit um breytingu á tryggingafræðilegri stöðu samtryggingardeildar:

Eignir	2019	2018
Endurmetin eign til tryggingafræðilegs uppgjors í árslok	238.406.848	219.975.951
Endurmetin eign til tryggingafræðilegs uppgjors í ársbyrjun	219.975.951	202.921.585
Hækkun (lækkun) endurmetinnar eignar á árinu	<u>18.430.897</u>	<u>17.054.366</u>

Skuldbindingar

Skuldbindingar í árslok	240.052.022	222.774.668
Skuldbindingar í ársbyrjun	222.774.668	204.617.903
Hækkun (lækkun) skuldbindinga á árinu	<u>17.277.354</u>	<u>18.156.765</u>
Breyting á tryggingafræðilegri stöðu á árinu	<u>1.153.543</u>	<u>(1.102.399)</u>

Skýringar

Allar fjárhæðir í þús. kr.

Yfirlit um breytingu á áföllum lífeyrisskuldbindingum samtryggingardeildar:

	2019	2018
Áfallnar lífeyrisskuldbindingar í ársbyrjun	157.448.727	147.235.456
Hækkun lífeyrisskuldbindinga vegna vaxta og verðbóta	9.872.017	10.103.204
Hækkun áunninna réttinda vegna iðgjalda ársins	5.050.736	4.833.577
Lækkun vegna greidds lífeyris á árinu	(5.006.210)	(4.573.578)
Hækkun vegna nýrra lífslíkataflna	4.799.315	0
Hækkun (lækkun) vegna annarra breytinga	(15.405)	(149.932)
Áfallnar lífeyrisskuldbindingar í árslok	172.149.180	157.448.727

15. Skuldbindingar utan efnahags

Sjóðurinn hefur skuldbundið sig til þess að fjárfesta í innlendum og erlendum framtakssjóðum á næstu árum. Ógreidd fjárhæð nemur um 12.555 m.kr. m.v. gengi í árslok 2019. Þessi fjárhæð getur komið til greiðslu á næstu árum.

16. Fjármálagerningar

16.1 Flokkar fjármálagerninga

Fjárfestingar í árslok 2019

	Fjárfestingar á gangvirði	Útlán	Haldið til gjaldaga	Samtals
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	78.660.863	0	0	78.660.863
Skuldabréf	3.587.927	23.833.112	75.193.709	102.614.748
Bundnar bankainnstæður	0	0	680.991	680.991
Fjárfestingar samtals	82.248.790	23.833.112	75.874.700	181.956.602

Gangvirði skuldabréfa sem haldið er til gjalddaga var í árslok 2019, 119,8 ma.kr. Heildargangvirði fjárfestinga samtals var 199,2 ma.kr. í árslok.

Fjárfestingar í árslok 2018

	Fjárfestingar á gangvirði	Útlán	Haldið til gjaldaga	Samtals
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	59.794.561	0	0	59.794.561
Skuldabréf	5.940.682	18.479.810	75.321.780	99.742.272
Bundnar bankainnstæður	0	0	711.165	711.165
Fjárfestingar samtals	65.735.243	18.479.810	76.032.945	160.247.998

Gangvirði skuldabréfa sem haldið er til gjalddaga var í árslok 2018, 104,1 ma.kr. Heildargangvirði fjárfestinga samtals var 174,0 ma.kr. í árslok 2018.

Skýringar

Allar fjárhæðir í þús. kr.

16.2 Stigskipting gangvirðis

Taflan hér að neðan sýnir fjármálagæringa, færða á gangvirði, flokkaða eftir verðmatsaðferð. Matsaðferðum er skipt í þrjú stig sem endurspeglar áreiðanleika þeirra forsenda sem lagðar eru til grundvallar við ákvörðun gangvirðis. Stigin eru eftirfarandi:

Stig 1: Gangvirðismat byggir á uppgefnu verði á virkum markaði fyrir samskonar eignir og skuldir.

Stig 2: Gangvirðismatið byggir ekki á uppgefnu verði á virkum markaði (stig 1) heldur á upplýsingum sem eru sannreynanlegar fyrir eignina eða skuldina, annað hvort beint (t.d. verð) eða óbeint (t.d. afleiddar af verðum).

Stig 3: Gangvirðismatið byggir á mikilvægum upplýsingum öðrum en markaðsupplýsingum.

Sjóðurinn metur í lok hvers árs hvort eignir og skuldir sem reglulega eru metnar til gangvirðis hafi færst milli þrepa. Það er gert með því að yfirfara flokkunina og er þá byggt á uppruna þeirra breyta sem hafa mikil áhrif á gangvirðismat eignanna.

31. desember 2019	Stig 1	Stig 2	Stig 3	2019
Fjárfestingar á gangvirði	63.275.444	0	18.973.346	82.248.790
31. desember 2018	Stig 1	Stig 2	Stig 3	2018
Fjárfestingar á gangvirði	53.092.051	0	12.643.192	65.735.243

Við mat á fjáreignum sem falla undir 2. stig eru notaðar eftirfarandi aðferðir:

Í 2. stigs fjárfestingum er ekki virkur markaður til staðar. Matið byggir á nýlegum viðskiptum ótengdra aðila eða kaupþilboði frá ótengdum aðilum.

Við mat á fjáreignum sem falla undir 3. stig eru notaðar eftirfarandi aðferðir:

Í 3. stigs fjárfestingar eru færðar fjárfestingar í óskráðum framtakssjóðum og félögum. Við mat á virði eru notuð gögn frá rekstraraðilum sjóðanna, s.s. verðmat, söluréttur eða verðmat undirliggjandi félaga í sjóðunum. Við mat á óskráðum félögum er byggt á afkomu þeirra eða samanburði við sambærileg félög sem skráð eru á opinberum markaði.

Breytingar sem falla undir 3. stig á árinu eru eftirfarandi:

Staða 1.1.2019	12.643.192
Keypt á árinu	6.209.233
Selt á árinu	(2.005.640)
Arðgreiðslur	0
Flutt af stigi 3 á stig 2	0
Matsbreyting	2.126.561
Staða 31.12.2019	18.973.346

Skýringar

Allar fjárhæðir í þús. kr.

17. Áhættuþættir í starfsemi og áhættustýring

Markmið sjóðsins með áhættustýringu er að setja mælanleg viðmið um áhættutöku, að hafa eftirlit með því að áhættan sé innan settra viðmiða og bregðast við ef hún fer út fyrir þau. Þessi mælanlegu viðmið eru því grundvöllur áhættustýringarinnar og eru þau sett fram bæði í áhættustefnu og fjárfestingarstefnu sjóðsins.

Stjórn lífeyrissjóðsins hefur mótað og skilgreint áhættustefnu fyrir sjóðinn sem er yfirfarin og uppfærð árlega. Stefnan grundvallast á lagafyrirmælum, leiðbeinandi tilmælum FME og stefnumótun sjóðsins. Áhættustefnan er hluti af innra skipulagi sjóðsins og inniheldur sundurliðaða greiningu áhættuþátta og mat stjórnenda á mikilvægi hvers áhættuþátta í rekstri sjóðsins. Í áhættustefnunni eru sett fram viðmið fyrir hverja skilgreinda áhættu sem lýsa því hvað stjórnendur meta sem ásættanlega áhættu og hvernig eftirliti er háttað til sannprófunar á hlítingu viðmiðanna. Eftirlitið felur í sér framkvæmd tímasettra eftirlitsaðgerða sem hver og ein hefur tilgreindan umsjónaraðila.

Í lögum um starfsemi lífeyrissjóða eru skilgreindar heimildir sjóðsins til fjárfestinga og hámark fjárfestinga í einstökum eignaflokkum. Fjárfestingarstefna sjóðsins verður alltaf að lágmarki að vera innan þessara marka laganna en svo er það stjórnenda sjóðsins að setja frekari skorður á fjárfestingar sem miða að því að finna ásættanlegt jafnvægi milli ávöxtunar og áhættu. Fjárfestingarstefnan er yfirfarin árlega og ný útgáfa gefin út fyrir hvert rekstrarár.

Hér á eftir verður fjallað um helstu tegundir áhættu sem sjóðurinn stendur frammi fyrir í daglegri starfsemi sinni. Allar tölur miðast við heildarvirði samtryggingar- og séreignardeilda nema þegar verið er að kanna áhrif utanaðkomandi þátta á eignasafnið og tryggingafræðilega stöðu þess. Þá er alltaf miðað við eignir samtryggingardeildar enda tekur tryggingafræðileg staða sjóðsins eingöngu til samtryggingardeildar.

17.1 Fjárhagsleg áhætta

Fjárhagsleg áhætta felst í hættunni á fjárhagslegu tapi vegna breytinga á vöxtum, gengi gjaldmiðla eða virði verðbréfa. Fjárhagslegri áhættu má skipta niður í nokkrar lykiláhættur sem fjallað er ítarlega um hér að neðan.

Vaxtaáhætta:

Hættan á að breytingar á vöxtum og lögun vaxtaferils leiði til lækunar á virði skuldabréfa. Næmi skuldabréfaverðs fyrir breytingum á markaðsvöxtum er jafnan mælt í meðaltíma skuldabréfs, í því samhengi lækkar skuldabréf með langan meðaltíma meira í verði þegar markaðsvextir hækka heldur en skuldabréf með styttri meðaltíma.

Því er ljóst að ef vextir hækka getur sjóðurinn þurft að innleysa gengistap við sölu á skuldabréfum sem keypt voru á lægri vöxtum. Eins getur lækkandi vaxtaumhverfi leitt til lægri ávöxtunarkröfu við kaup nýrra skuldabréfa þegar núverandi skuldabréf eru á gjalddaga og þegar fjárfest er fyrir innflæði (endurfjárfestingaráhætta).

Um áramótin 2015/2016 tóku gildi nýjar reglur Fjármálaeftirlitsins, nr. 335/2015, um ársreikninga lífeyrissjóða. Samkvæmt þeim skal almennt meta fjármálagerninga á gangvirði þeirra. Hins vegar er heimilt að miða verðmat skuldabréfs við kaupávöxtunarkröfu ef það er markmið sjóðsins að halda skuldabréfi til gjalddaga. Sjóðurinn hefur mótað sér þá stefnu um matsaðferð skuldabréfa að óverðtryggð skuldabréf með ábyrgð ríkisins eru metin á gangvirði/markaðsávöxtunarkröfu frá og með 31.12.2016 en öll önnur skuldabréf eru metin á kaupávöxtunarkröfu.

Hér að neðan má sjá hvaða áhrif breytingar á ávöxtunarkröfu hafa á gangvirði skuldabréfa sem færð eru til bókar á gangvirði, hreina eign og tryggingafræðilega stöðu. Annars vegar er gert ráð fyrir að ávöxtunarkrafa verðtryggðra og óverðtryggðra markaðsskuldabréfa lækki um 100 punkta og hins vegar að ávöxtunarkrafan hækki um 100 punkta.

Skýringar

Allar fjárhæðir í þús. kr.

Áhrif á hreina eign til greiðslu lífeyris:

(á við um eignir samtryggingardeildar):

	31.12.2019	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2018
Breyting á ávöxtunarkröfu:	100 punkta lækkun	100 punkta hækkun	100 punkta lækkun	100 punkta hækkun
Verðtryggð skuldabréf færð á gangvirði	0	0	0	0
Óverðtryggð skuldabréf færð á gangvirði	35.066	(36.902)	134.870	(126.290)
Samtals gangvirðisbreyting	35.066	(36.902)	134.870	(126.290)
Hrein eign til greiðslu lífeyris	181.249.824	181.249.824	159.407.414	159.407.414
Breyting á hreinni eign	35.066	(36.902)	134.870	(126.290)
Hrein eign eftir breytingu	181.284.890	181.212.922	159.542.284	159.281.124

Áhrif á tryggingafræðilega stöðu:

(á við um eignir samtryggingardeildar):

	31.12.2019	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2018
Breyting á ávöxtunarkröfu:	100 punkta lækkun	100 punkta hækkun	100 punkta lækkun	100 punkta hækkun
Verðtryggð skuldabréf á gangvirði	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Óverðtryggð skuldabréf á gangvirði	0,0%	(0,0%)	0,1%	(0,1%)
Samtals áhrif á tryggingafræðilega stöðu	0,0%	(0,0%)	0,1%	(0,1%)
Tryggingafræðileg staða	(0,7%)	(0,7%)	(1,3%)	(1,3%)
Breyting á tryggingafræðilegri stöðu	0,0%	(0,0%)	0,1%	(0,1%)
Tryggingafræðileg staða eftir breytt gangvirði ..	(0,7%)	(0,7%)	(1,2%)	(1,3%)

Uppgreiðsluhætta:

Hluti af skuldabréfaeign sjóðsins er með uppgreiðsluheimild. Í því er fólgin uppgreiðsluhætta því ef skuldabréf er greitt upp fyrir lokagjaldþaga getur lífeyrissjóðurinn þurft að endurfjárfesta á lægri vöxtum.

Markaðsáhætta:

Hættan á að breytingar á markaðsverði vaxta, gengis hlutabréfa og erlendra gjaldmiðla hafi áhrif á afkomu sjóðsins og virði fjárfestinga hans. Markmið með stýringu markaðsáhattu er að stýra og takmarka áhættu við skilgreind mörk, jafnframt því sem ávöxtun sjóðsins miðað við áhættu er hámarks. Markaðsáhattu er m.a. stýrt með takmörkunum í fjárfestingarstefnu, fjárfestingarheimildum og áhættuviðmiðum.

Til að meta líkur á tilteknu tapi miðað við eignasafn sjóðsins og söguleg markaðsgögn er notast við VaR (Value at Risk). Oftast er svo bætt staðalfráviki við þessar líkur til að meta flókt/sveiflu í eignasafninu.

	Fjárhæðir		Hlutfall af eignum	
Innlend og erlend hlutabréf og hlutabréfasjóðir	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Innlend hlutabréf og hlutabréfasjóðir á gangvirði ..	19.244.788	15.157.997	10,6%	9,5%
Erlend hlutabréf og hlutabréfasjóðir á gangvirði ..	59.064.229	44.358.794	32,6%	27,8%
Samtals:	78.309.017	59.516.791	43,2%	37,3%

Áhrif 5% og 10% lækkunar á gangvirði eignarhluta í félögum og sjóðum á eignir sjóðsins og tryggingafræðilega stöðu er sýnt hér að neðan. Tekið skal fram að 5% og 10% hækkun á gangvirði hefur sömu áhrif en í gagnstæða átt, þ.e. til hækkunar á hreinni eign til greiðslu lífeyris og til bætingar á tryggingafræðilegri stöðu sjóðsins.

Skýringar

Allar fjárhæðir í þús. kr.

Áhrif á hreina eign til greiðslu lífeyris:
 (á við um eignir samtryggingardeildar):

	31.12.2019	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2018
Breyting á gangvirði:	-5%	-10%	-5%	-10%
Áhrif á innlend hlutabréf og hlutabréfasjóði á gangvirði ..	(962.239)	(1.924.479)	(757.900)	(1.515.800)
Áhrif á erlend hlutabréf og hlutabréfasjóði á gangvirði ..	(2.953.211)	(5.906.423)	(2.217.940)	(4.435.879)
Samtals gangvirðisbreyting:	(3.915.451)	(7.830.902)	(2.975.840)	(5.951.679)
Hrein eign til greiðslu lífeyris	181.249.824	181.249.824	159.407.414	159.407.414
Breyting á hreinni eign	(3.915.451)	(7.830.902)	(2.975.840)	(5.951.679)
Hrein eign til greiðslu lífeyris eftir breytingu á gangvirði	177.334.373	173.418.922	156.431.574	153.455.735

Áhrif á tryggingafræðilega stöðu:

(á við um eignir samtryggingardeildar):

	31.12.2019	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2018
Breyting á gangvirði:	-5%	-10%	-5%	-10%
Áhrif vegna innlendra hlutabréfa og hlutabréfasjóða	(0,4%)	(0,8%)	(0,3%)	(0,7%)
Áhrif vegna erlendra hlutabréfa og hlutabréfasjóða	(1,2%)	(2,5%)	(1,0%)	(2,0%)
Samtals gangvirðisbreyting:	(1,6%)	(3,3%)	(1,3%)	(2,7%)
Tryggingafræðileg staða	(0,7%)	(0,7%)	(1,3%)	(1,3%)
Breyting á tryggingafræðilegri stöðu	(1,6%)	(3,3%)	(1,3%)	(2,7%)
Tryggingafræðileg staða eftir breytingar á gangvirði	(2,3%)	(3,9%)	(2,6%)	(3,9%)

Gjaldmiðlaáhætta:

Hættan á að styrking krónunnar gagnvart erlendum gjaldmiðlum rýri verðmæti erlendra eigna sjóðsins, mælt í íslenskum krónum. Erlendar eignir eru nú 33,1% af eignasafni sjóðsins. Sjóðurinn hafði fyrir tilkomu gjaldeyris-hafta stýrt gjaldeyrisáhættunni á virkan hátt með framvirkum samningum og valréttum. Í dag er búið að afnema höftin og því aftur orðið mögulegt að stýra þessari áhættu með afleiðusamningum. Að eiga erlendar eignir er góð vörn gegn gengislækkun krónu og því mikilvægur hluti af áhættuvörnum sjóðsins.

Hér að neðan er fjallað um þá gjaldmiðla sem mest áhrif hafa á rekstur sjóðsins. Upplýsingar um gengi miðast við kaupgengi Seðlabanka Íslands.

Mynt	Árslokagengi		Ársflökt	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12/2018
USD	120,81	116,05	1,9%	7,3%
EUR	135,45	132,86	1,5%	4,7%
GBP	159,03	147,97	2,1%	4,6%

Skipting eigna eftir myntum:

	Fjárhæðir		Hlutfall af eignum	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
USD	50.360.923	37.645.516	27,8%	23,8%
EUR	8.675.389	5.978.953	4,8%	3,8%
GBP	1.676.902	1.368.296	0,9%	0,9%
Aðrir erlendir gjaldmiðlar	1	92	0,0%	0,0%
Samtals	60.713.215	44.992.858	33,5%	28,4%

Skýringar

Allar fjárhæðir í þús. kr.

Í töflunni hér að neðan er sýnt hvaða áhrif 5% og 10% styrking á gengi íslensku krónunnar gagnvart viðkomandi gjaldmiðlum hefði á gangvirði eigna í erlendri mynt, hreina eign til greiðslu lífeyris og tryggingafræðilega stöðu miðað við stöðu eigna í viðkomandi gjaldmiðli á reikningsskiladegi. 5% og 10% veiking á gengi íslensku krónunnar hefði sambærileg öfug áhrif.

Áhrif á hreina eign til greiðslu lífeyris:

(á við um eignir samtryggingardeildar):

	31.12.2019	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2018
Styrking á gengi krónunnar:	5%	10%	5%	10%
USD	(2.518.046)	(5.036.092)	(1.882.276)	(3.764.552)
EUR	(433.769)	(867.539)	(298.948)	(597.895)
GBP	(83.845)	(167.690)	(68.415)	(136.830)
Aðrir erlendir gjaldmiðlar	(0)	(0)	(5)	(9)
Samtals gangvirðisbreyting	<u>(3.035.661)</u>	<u>(6.071.321)</u>	<u>(2.249.643)</u>	<u>(4.499.286)</u>
Hrein eign til greiðslu lífeyris	181.249.824	181.249.824	159.407.414	159.407.414
Breyting á hreinni eign	<u>(3.035.661)</u>	<u>(6.071.321)</u>	<u>(2.249.643)</u>	<u>(4.499.286)</u>
Hrein eign eftir breytingu á gangvirði	<u>178.214.163</u>	<u>175.178.503</u>	<u>157.157.771</u>	<u>154.908.128</u>

Áhrif á tryggingafræðilega stöðu:

(á við um eignir samtryggingardeildar):

	31.12.2019	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2018
Styrking á gengi krónunnar:	5%	10%	5%	10%
USD	(1,0%)	(2,1%)	(0,8%)	(1,7%)
EUR	(0,2%)	(0,4%)	(0,1%)	(0,3%)
GBP	(0,0%)	(0,1%)	(0,0%)	(0,1%)
Aðrir erlendir gjaldmiðlar	(0,0%)	(0,0%)	(0,0%)	(0,0%)
Samtals gangvirðisbreyting	(1,3%)	(2,5%)	(1,0%)	(2,0%)
Tryggingafræðileg staða	(0,7%)	(0,7%)	(1,3%)	(1,3%)
Breyting á tryggingafræðilegri stöðu	<u>(1,3%)</u>	<u>(2,5%)</u>	<u>(1,0%)</u>	<u>(2,0%)</u>
Tryggingafræðil. staða e. breytingu á gangvirði ...	<u>(1,9%)</u>	<u>(3,2%)</u>	<u>(2,3%)</u>	<u>(3,3%)</u>

Ósamræmisáhætta:

Ósamræmisáhætta vísar til ósamræmis í breytingum á gangvirði eigna annars vegar og skuldbindinga hins vegar. Dæmi um áhættuþátt er verðtrygging. Lífeyrisréttindi eru verðtryggðar skuldbindingar en eignir sjóðsins eru hins vegar ekki verðtryggðar að fullu. Ýmsar eignir hafa þó eiginleika óbeinnar verðtryggingar. Álagsprófum og næmnigreiningum er beitt á eignir og skuldbindingar til þess að meta næmni þeirra fyrir breytingum á vöxtum, verðbólgu og öðrum þáttum sem eru sameiginlegir eignum og skuldbindingum.

Verðbólguáhætta:

Verðbólguáhætta er sú hættu að verðbólga valdi hækkun á lífeyrisskuldbindingum umfram raunávöxtun óverðtryggðra eigna. Verðbólguáhætta er viðvarandi í rekstri sjóðsins þar sem skuldbindingar eru að fullu verðtryggðar en eignasafnið er hins vegar að hluta ávaxtað í óverðtryggðum verðbréfum.

Skýringar

Allar fjárhæðir í þús. kr.

Verðtryggðar eignir:	Fjárhæðir		Hlutfall af eignum	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Skuldabréf með ábyrgð ríkisins	48.528.190	50.532.253	26,8%	31,9%
Útlán til sjóðfélaga og annarra	16.690.387	12.641.128	9,2%	8,0%
Önnur skuldabréf	25.277.127	23.199.471	13,9%	14,7%
Innlán	0	0	0,0%	0,0%
Samtals	<u>90.495.704</u>	<u>86.372.852</u>	<u>49,9%</u>	<u>54,6%</u>

Áhætta vegna eigna utan efnahagsreiknings:

Hætta á breytingum á undirliggjandi eignum eða skuldbindingum utan efnahags. Framvirkir gjaldmiðlasamningar, afleiður og skuldbindandi samningar um greiðslur í framtakssjóði eru dæmi um eignir og skuldbindingar utan efnahagsreiknings. Ekki eru til staðar opnir og útstandandi framvirkir gjaldmiðlasamningar og afleiður hjá sjóðnum. Upplýsingar um skuldbindingar vegna framtakssjóða er að finna í skýringu nr. 15.

17.2 Mótaðilaáhætta

Mótaðilaáhætta er hættan á fjárhagslegu tapi sjóðsins ef mótaðili eða viðskiptamaður í fjármálagerningi getur ekki staðið við umsamdar skuldbindingar sínar. Helsta mótaðilaáhætta sjóðsins verður til við kaup á verðbréfum og með veitingu veðlana. Stærsta einstaka mótaðilaáhætta sjóðsins er á ríkissjóð Íslands en 28% af eignum sjóðsins eru skuldabréf með ríkisábyrgð. Ef horft er fram hjá ríkissjóði þá hefur sjóðurinn sett sér þá stefnu að enginn mótaðili vegi meira en 5% af hreinni eign sjóðsins. Sjóðurinn gengur þar lengra en lagaramminn um fjárfestingar lífeyrissjóða segir til um. Eftirlit með mótaðilaáhöttu er í stöðugri þróun hjá sjóðnum en undir hana falla m.a. útlánaáhætta, samþjöppunaráhætta, landsáhætta og afhendingar-/uppgjörshætta.

Útlánaáhætta er sú áhætta að mótaðilar standi ekki skil á greiðslum af fjármálagerningum. Dæmi um slíka fjármálagerninga eru skuldabréf, víxlar, skuldaviðurkenningar og innlán en dæmi um aðra samninga sem geta falið í sér útlánaígildi eru afleiðusamningar. Útlánaáhætta er m.a. metin á grundvelli mats á lánshæfi stærstu útgefenda ásamt því að fylgjast með þróun vanskila.

Þeir mótaðilar sjóðsins sem hafa opinbera lánshæfiseinkunn eru ríkissjóður, Arion banki hf., Landsbankinn hf. og Íslandsbanki hf. Ríkissjóður er með einkunnirnar A2/A/A (Moody's/Fitch/Standard & Poor's) þegar kemur að langtíma skuldbindingum í innlendri mynt. Lánshæfiseinkunn ríkissjóðs var hækkuð undir lok árs 2019. Arion banki er með lánshæfiseinkunn BBB+ frá Standard & Poor's á skuldbindingum til langs tíma. Íslandsbanki er með BBB+ frá bæði Fitch og Standard and Poor's á skuldbindingum til langs tíma. Landsbankinn er með lánshæfiseinkunn BBB+ frá Standard and Poor's.

Útlánaáhætta:	Fjárhæðir		Hlutfall af eignum	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Skuldabréf með ríkisábyrgð (A)	51.105.113	55.613.093	28,2%	35,1%
Mótaðilar (BBB+)	5.408.604	6.438.773	3,0%	4,1%
Útlán til sjóðfélaga	23.832.843	18.666.452	13,1%	11,8%
Önnur skuldabréf	20.404.676	17.535.950	11,3%	11,1%
Varúðarniðurfærsla skuldabréfa	(240.736)	(186.665)	-0,1%	-0,1%
Samtals	<u>100.510.500</u>	<u>98.067.604</u>	<u>55,5%</u>	<u>62,0%</u>

Skýringar

Allar fjárhæðir í þús. kr.

Yfir 90 daga vanskil	Fjárhæð		Hlutfall af eignum	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Útlán til sjóðfélaga	60.902	12.523	0,0%	0,0%
Önnur útlán	0	0	0,0%	0,0%
Samtals	60.902	12.523	0,0%	0,0%

Varúðarniðurfærsla vegna útlána og skuldabréfa

Í árslok 2019	(240.736)
Í árslok 2018	(186.665)
Breyting á niðurfærslu	(54.071)

17.3 Lífeyrstryggingaráhætta

Lífeyrstryggingaráhætta er hættan á því að lífeyrissjóður geti ekki staðið við lífeyrisskuldbindingar sínar að fullu. Lífeyrstryggingaráhættu má skipta í skerðingaráhættu, iðgjaldaáhættu, umhverfisáhættu, lýðfræðilega áhættu og réttindaflutningsáhættu. Til þess að meta lífeyrstryggingaráhættu er m.a. horft á hlutfall lífeyris á móti iðgjöldum, aldurs samsetningu sjóðfélaga og fleira.

Álagspróf með hliðsjón af leiðbeinandi tilmælum FME nr. 1/2013

Sjóðurinn framkvæmir reglulega álagspróf með hliðsjón af leiðbeinandi tilmælum FME nr. 1/2013. Markmiðið með framkvæmd álagsprófsins er að meta hvort munur á lífeyrisskuldbindingum sjóðsins og eignasafninu fari í einhverjum tilvikum yfir 10% miðað við mismunandi álagsþætti, þ.e. það vantar 10% upp á eignasafnið til að standa við lífeyrisskuldbindingarnar.

Þetta er gert þar sem að í 39. gr. laga nr. 129/1997 er kveðið á um að ef heildar tryggingafræðileg staða lífeyrissjóða án ábyrgðar leiðir í ljós að meira en 10% munur er á milli eignaliða og lífeyrisskuldbindinga er skylt að gera nauðsynlegar breytingar á samþykktum. Með sama hætti þarf að gera breytingar á samþykktum ef munurinn hefur haldist 5% eða meiri síðastliðin 5 ár. Enginn einn þáttur í álagsprófinu setur tryggingafræðilega stöðu sjóðsins niður fyrir -10% viðmiðið.

Niðurstöður álagsprófs:

(á við um eignir samtryggingardeildar):

	Tryggingafræðileg staða		Breyting tryggingafræðilegrar stöðu	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Núverandi staða	-0,7%	-1,3%		
Tryggingafræðileg krafa lækkuð úr 3,5% í 3,0% ..	-7,4%	-8,5%	-6,7%	-7,3%
Líftölur hliðrast um 2 ár	-6,4%	-7,1%	-5,8%	-5,9%
Örorkulíkur auknar um 10%	-1,2%	-1,7%	-0,5%	-0,5%
Hækkun á vísitölu neysliverðs aukin um 0,5% ..	-1,0%	-2,3%	-0,3%	-1,0%
Lækkun á gengisvísitölu um 10%	-3,2%	-3,3%	-2,5%	-2,0%
Lækkun sjóðfélagalána um 10%	-1,7%	-2,1%	-1,0%	-0,8%
Markaðsskuldbréf lækka um 10%	-0,8%	-1,4%	-0,1%	-0,2%
Erlend hlutabréf lækka um 10%	-3,1%	-3,2%	-2,5%	-2,0%
Innlend hlutabréf lækka um 10%	-1,5%	-1,9%	-0,8%	-0,7%

Skýringar

Allar fjárhæðir í þús. kr.

17.4 Lausafjáraáætta

Lausafjáraáætta er hættan á að lífeyrissjóður hafi ekki nægjanlegt laust fé til að mæta greiðsluskuldbindingum. Skipta má lausafjáraáættu í seljanleikaáætta og útstreymisáætta. Seljanleikaáætta lýtur að því að ekki sé unnt að selja tiltekna fjármálagerninga innan tiltekins tíma. Stærsti hluti eigna sjóðsins eru skuldabréf með ábyrgð ríkissjóðs og skráð verðbréf sem almennt teljast til seljanlegra eigna.

Hlutfall innlána, ríkisskuldabréfa og skráðra verðbréfa af heildareignum samtryggingardeildar:

	2019	2018
Innlán	0,6%	0,5%
Ríkisskuldabréf	28,2%	35,1%
Innlend skráð hlutabréf	6,5%	6,4%
Skráð skuldabréf sveitarfélaga, lánastofnana og fyrirtækja	14,1%	14,6%
Erlend skráð hlutabréf	0,0%	0,4%
Erlend skráð hlutdeildarskráirteini í verðbréfasjóðum	25,9%	22,8%
Samtals	75,2%	79,7%

Útstreymisáætta vísar til hættunnar á því að ekki sé unnt að standa við greiðslur vegna lífeyrisskuldbindinga eða uppgjörs samninga sem sjóðurinn hefur undirgengist, t.d. vegna verðbréfavíðskipta.

Til að lágmarka útstreymisáættu er fylgst með útstreymi greidds lífeyris og innstreymi iðgjalda og afborgana/ arðgreiðslna af verðbréfum. Ef hlutfall milli lífeyris og iðgjalda er minna en 100% þýðir það að það er meira innstreymi iðgjalda til sjóðsins heldur en sjóðurinn greiðir í lífeyri, þ.e. nettó innstreymi fjármagns til sjóðsins.

Hlutfall lífeyris af iðgjöldum samtryggingardeildar:

	2019	2018
Lífeyrir	5.006.210	4.573.578
Iðgjöld	5.094.409	4.879.163
Lífeyrisbyrði	98,3%	93,7%

17.5 Rekstraráætta

Rekstraráætta er áhættan á að sjóðurinn verði fyrir tjóni sem stafar af ófullnægjandi eða gölluðum innri verkferlum, mistökum og aðgerðum eða aðgerðaleyfi starfsmanna, ófullnægjandi upplýsingakerfum eða vegna ytri atburða í rekstrarumhverfi sjóðsins.

Við daglegan rekstur lífeyrissjóðsins eru ótal áhættuþættir sem geta haft áhrif á starfsemi hans og leitt til tjóns fyrir sjóðfélaga. Skipta má rekstraráættu upp í starfsmannaáætta, áhættu vegna svika, áhættu vegna upplýsingataekni, orðsporsáætta, skjalaáætta, áhættu vegna útvistunar og upplýsingaáætta.

Til að draga úr rekstraráættu er unnið eftir verkferlum, vinnureglum og starfslýsingum og eftirlit haft með að þeim sé fylgt, ásamt öðrum reglum sem settar hafa verið fram um starfsemi sjóðsins í sérstakri rekstrarhandbók. Stjórn sjóðsins hefur sett sér samskipta- og starfsreglur og starfsmenn hafa sett sér siðareglur. Í áhættustefnu sjóðsins er skilgreint hvernig eftirliti með rekstraráættu er háttað. Innri endurskoðandi sjóðsins fylgist með innra eftirliti sjóðsins auk þess sem endurskoðunarnefnd hefur eftirlit með fyrirkomulagi og virkni eftirlitsins.

Skýringar

Allar fjárhæðir í þús. kr.

18. Kennitölur

Samtryggingardeild

Ávöxtun	2019	2018	2017	2016	2015
Hrein nafnávöxtun	13,7%	5,5%	7,2%	1,9%	8,8%
Hrein raunávöxtun	10,7%	2,2%	5,3%	-0,2%	6,6%
Hrein raunávöxtun (5 ára meðaltal)	4,9%	4,1%	4,9%	5,3%	5,9%
Hrein raunávöxtun (10 ára meðaltal)	5,1%	4,4%	2,8%	2,3%	3,2%
Hrein raunávöxtun (20 ára meðaltal)	4,4%	4,2%	4,4%	4,6%	4,9%

Staða skuldbindinga - tryggingafræðileg staða

Hrein eign umfram heildarskuldbindingar	-0,7%	-1,3%	-0,8%	-3,0%	2,6%
Hrein eign umfram áfallnar skuldbindingar	0,1%	-1,7%	-0,6%	-1,6%	4,6%

Hlutfallsleg skipting fjárfestinga

Skráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum	33,4%	29,4%	31,1%	28,9%	27,7%
Skráð skuldabréf	55,7%	61,2%	60,1%	61,2%	61,8%
Óskráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum	10,1%	8,7%	7,3%	7,2%	8,4%
Óskráð skuldabréf	0,2%	0,3%	1,1%	1,3%	2,0%
Afleiðusamningar	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Bankainnstæður	0,6%	0,4%	0,4%	1,4%	0,1%
Fjárfestingar í íbúðarhúsnæði	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Aðrar fjárfestingar	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Eignir í íslenskum krónum samtals	67,0%	71,7%	73,4%	78,9%	78,9%
Eignir í erl. gjaldm. samtals	33,0%	28,3%	26,6%	21,1%	21,1%

Sjóðfélagar og lífeyrisþegar

Fjöldi virkra sjóðfélaga	6.377	6.564	6.532	6.571	6.510
Fjöldi sjóðfélaga á írslok	143.420	141.518	139.350	136.783	134.871
Fjöldi lífeyrisþega	16.364	15.576	14.700	13.908	12.806

Hlutfallsleg skipting lífeyris

Ellilífeyrir	79,5%	79,1%	78,2%	77,6%	76,8%
Örorkulífeyrir	11,7%	11,7%	12,2%	12,5%	12,9%
Makalífeyrir	8,4%	8,8%	9,2%	9,5%	9,9%
Barnalífeyrir	0,3%	0,4%	0,4%	0,4%	0,4%
Lífeyrisþyrði	98,2%	93,7%	95,8%	100,8%	101,0%

Rekstrartölur á föstu verðlagi (í milljónum króna)

Iðgjöld	5.147	5.106	4.650	4.117	3.801
Lífeyrir	5.058	4.786	4.453	4.151	3.839
Hreinar fjárfestingartekjur	22.403	8.715	11.279	3.115	12.141
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	383	392	364	329	322
Hækkun (lækkun) á hreinni eign	22.066	8.985	10.927	3.793	11.728

Skýringar

Allar fjárhæðir í þús. kr.

Rekstrartölur í hlutföllum

Skrifst. og stjórn.kostn. sem hlutfall iðgjalda	7,4%	7,7%	7,8%	8,0%	8,5%
Hreinar fjárfestingartekjur sem hlutfall meðalstöðu eigna ..	13,0%	5,1%	7,3%	2,1%	8,3%
Skrifst. og stjórn.kostn. sem hlutfall meðalstöðu eigna ..	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%
Stöðugildi	14,2	13,9	13,8	13,2	13,8

Séreignardeild - Söfnunarleið II blandaðar eignir

Hrein nafnávöxtun	10,8%	6,2%	8,2%	1,5%	12,1%
Hrein raunávöxtun	7,9%	2,8%	6,3%	-0,6%	9,9%
Hrein raunávöxtun (5 ára meðaltal)	5,3%	4,2%	4,3%	4,1%	5,6%
Fjöldi virkra sjóðfélaga	227	142	134	121	115
Fjöldi sjóðfélaga í árslok	5.726	5.607	5.589	5.572	5.548
Fjöldi lífeyrisþega	36	40	142	27	28

Séreignardeild - Söfnunarleið I varfærin stefna

Hrein nafnávöxtun	4,5%	4,9%	4,0%	4,1%	3,6%
Hrein raunávöxtun	1,8%	1,6%	2,2%	2,0%	1,6%
Hrein raunávöxtun (5 ára meðaltal)	1,8%	2,0%	2,0%	1,9%	1,6%
Fjöldi virkra sjóðfélaga	322	170	170	208	147
Fjöldi sjóðfélaga í árslok	1.644	1.422	1.395	1.280	1.197
Fjöldi lífeyrisþega	52	67	20	132	44

Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris 2019

Samtryggingardeild - Allar fjárhæðir í þús. kr.

	2019	2018
Iðgjöld		
Iðgjöld sjóðfélaga	1.428.251	1.440.380
Iðgjöld launagreiðenda	3.622.485	3.393.197
Réttindaflutningur og endurgreiðslur	(28.818)	(20.936)
	<u>5.021.918</u>	<u>4.812.641</u>
Sérstök aukaframlög	72.491	66.522
	<u>5.094.409</u>	<u>4.879.163</u>
Lífeyrir		
Heildarfjárhæð lífeyris	5.006.210	4.573.578
Framlag til starfsendurhæfingarsjóðs	34.442	38.706
Beinn kostnaður vegna örorkulífeyris	7.408	8.447
	<u>5.048.060</u>	<u>4.620.731</u>
Hreinar fjárfestingartekjur		
Hreinar tekjur af eignarhl. í félögum og sjóðum	15.816.269	2.271.433
Hreinar tekjur af skuldabréfum	6.284.997	6.326.614
Vaxtatekjur af bundnum innstæðum	0	1.189
Vaxtatekjur af handbæru fé	22.238	32.872
Vaxtatekjur af iðgjöldum og öðrum kröfum	106.619	114.266
Ýmsar fjárfestingartekjur	2.023	2.109
Fjárfestingargjöld	(57.073)	(45.357)
	<u>22.175.073</u>	<u>8.703.126</u>
Rekstrarkostnaður		
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	379.012	375.416
	<u>379.012</u>	<u>375.416</u>
Hækkun á hreinni eign á tímabilinu	21.842.410	8.586.142
Hrein eign frá fyrra ári	159.407.414	150.821.272
Hrein eign til greiðslu lífeyris	<u>181.249.824</u>	<u>159.407.414</u>

Efnahagsreikningur 31. desember 2019

Samtryggingardeild - Allar fjárhæðir í þús. kr.

Eignir	2019	2018
Fjárfestingar		
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	78.309.017	59.516.697
Skuldabréf	100.751.236	98.067.722
Bundnar bankainnstæður	0	0
	<u>179.060.253</u>	<u>157.584.419</u>
Kröfur		
Kröfur á launagreiðendur	956.365	959.398
Aðrar kröfur	13.646	35.519
	<u>970.011</u>	<u>994.917</u>
Ýmsar eignir		
Varanlegir rekstrarfjármunir	166.172	150.594
	<u>166.172</u>	<u>150.594</u>
Handbært fé	1.088.812	714.153
Eignir	<u>181.285.248</u>	<u>159.444.083</u>
Skuldir		
Aðrar skuldir	35.424	36.669
	<u>35.424</u>	<u>36.669</u>
Samtals hrein eign til greiðslu lífeyris	<u><u>181.249.824</u></u>	<u><u>159.407.414</u></u>

Sjóðstreymi 2019

Samtryggingardeild - Allar fjárhæðir í þús. kr.

Inngreiðslur	2019	2018
Iðgjöld	5.097.442	4.914.815
Innb. vaxtatekjur af handbæru fé og kröfum	128.857	148.327
Aðrar inngreiðslur	23.896	11.008
	<u>5.250.195</u>	<u>5.074.150</u>
Útgreiðslur		
Lífeyrir	5.048.060	4.620.731
Rekstrarkostnaður	373.946	372.359
Fjárfesting í rekstrarfjármunum	20.644	5.697
Aðrar útgreiðslur	79.627	80.722
	<u>5.522.277</u>	<u>5.079.509</u>
Nýtt ráðstöfunarfé til fjárfestinga	<u>(272.082)</u>	<u>(5.359)</u>
Kaup á verðbréfum og önnur fjárfesting		
Innb. tekjur af eignarhl. í félögum og sjóðum	799.165	225.269
Keyptir eignarhlutir í félögum og sjóðum	(11.987.130)	(8.654.503)
Seldir eignarhlutir í félögum og sjóðum	8.195.886	8.753.950
Afborganir höfuðstóls og vaxta skuldabréfa	14.318.614	11.860.026
Keypt skuldabréf	(14.129.468)	(12.977.987)
Seld skuldabréf	3.441.291	978.188
Ný bundin innlán	0	0
Endurgreidd bundin innlán	0	313.099
	<u>638.358</u>	<u>498.042</u>
Hækkun á handbæru fé	366.276	492.683
Gengismunur af handbæru fé	8.383	(49.164)
Handbært fé í byrjun árs	714.153	270.634
Handbært fé í lok tímabils	<u>1.088.812</u>	<u>714.153</u>

Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris 2019

Séreignardeild - Allar fjárhæðir í þús. kr.

	2019	2018
Löggjöld		
Löggjöld sjóðfélaga	73.122	64.946
Löggjöld launagreiðenda	155.668	102.980
Réttindaflutningur og endurgreiðslur	(46.227)	(43.515)
	<u>182.563</u>	<u>124.411</u>
Lífeyrir		
Heildarfjárhæð lífeyris	73.534	96.539
	<u>73.534</u>	<u>96.539</u>
Hreinar fjárfestingartekjur		
Hreinar tekjur af skuldabréfum	106.968	63.010
Hreinar tekjur af afleiðusamningum	0	0
Vaxtatekjur af bundnum innstæðum	33.242	78.439
Vaxtatekjur af handbæru fé	1.964	0
Vaxtatekjur af iðgjöldum og öðrum kröfum	244	0
Ýmsar fjárfestingartekjur	0	0
Fjárfestingargjöld	(2.792)	0
	<u>203.477</u>	<u>141.449</u>
Rekstrarkostnaður		
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	12.000	6.705
	<u>12.000</u>	<u>6.705</u>
Hækkun á hreinni eign á tímabilinu	300.506	162.616
Hrein eign frá fyrra ári	2.657.487	2.494.871
Hrein eign til greiðslu lífeyris	<u>2.957.993</u>	<u>2.657.487</u>

Efnahagsreikningur 31. desember 2019

Séreignardeild - Allar fjárhæðir í þús. kr.

Eignir	2019	2018
Fjárfestingar		
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	351.846	277.864
Skuldabréf	1.863.512	1.674.550
Bundnar bankainnstæður	680.991	711.165
	<u>2.896.349</u>	<u>2.663.579</u>
Kröfur		
Aðrar kröfur	7.035	1.642
	<u>7.035</u>	<u>1.642</u>
Ýmsar eignir		
Handbært fé	67.906	0
	<u>67.906</u>	<u>0</u>
Eignir	<u>2.971.290</u>	<u>2.665.221</u>
Skuldir		
Aðrar skuldir	13.297	7.734
	<u>13.297</u>	<u>7.734</u>
Samtals hrein eign til greiðslu lífeyris	<u>2.957.993</u>	<u>2.657.487</u>

Sjóðstreymi 2019

Séreignardeild - Allar fjárhæðir í þús. kr.

Inngreiðslur	2019	2018
lögjöld	177.170	124.411
Innb. vaxtatekjur af handbæru fé og kröfum	0	0
Aðrar inngreiðslur	6.164	769
	<u>183.334</u>	<u>125.180</u>
Útgreiðslur		
Lífeyrir	73.534	96.539
Rekstrarkostnaður	12.000	6.705
Aðrar útgreiðslur	2.792	0
	<u>88.326</u>	<u>103.244</u>
Nýtt ráðstöfunarfé til fjárfestinga	<u>95.008</u>	<u>21.936</u>
Kaup á verðbréfum og önnur fjárfesting		
Keyptir eignarhlutir í félögum og sjóðum	49.346	14.050
Seldir eignarhlutir í félögum og sjóðum	(59.893)	(122.544)
Afborganir höfuðstóls og vaxta skuldabréfa	31.672	146.656
Keypt skuldabréf	169.840	122.649
Seld skuldabréf	(440.577)	(1.199.793)
Uppgjör afleiðusamninga	192.336	143.829
Endurgreidd bundin innlán	30.174	873.217
	<u>(27.102)</u>	<u>(21.936)</u>
Hækkun (lækkun) á handbæru fé	67.906	0
Gengismunur af handbæru fé	0	0
Handbært fé í byrjun árs	0	0
Handbært fé í lok tímabils	<u>67.906</u>	<u>0</u>

Yfirlit um breytingu á hreinni eign deilda til greiðslu lífeyris

Sundurgreint yfirlit deilda - Allar fjárh. í þús. kr.

Iðgjöld	2019				2018			
	Sam- tryggingar- deild	Séreignardeildir		Samtals	Sam- tryggingar- deild	Séreignardeildir		Samtals
		Leið 1	Leið 2			Leið 1	Leið 2	
Iðgjöld sjóðfélaga	1.428.251	31.929	41.193	1.501.373	1.440.380	27.636	37.310	1.505.326
Iðgjöld launagreiðenda	3.622.485	89.104	66.564	3.778.153	3.393.197	52.246	50.734	3.496.177
Réttindaflutningur og endurgreiðslur	(28.818)	(25.274)	(20.953)	(75.045)	(20.936)	(25.438)	(18.077)	(64.451)
	<u>5.021.918</u>	<u>95.759</u>	<u>86.804</u>	<u>5.204.481</u>	<u>4.812.641</u>	<u>54.444</u>	<u>69.967</u>	<u>4.937.052</u>
Sérstök aukaframlög	72.491	0	0	72.491	66.522	0	0	66.522
Lífeyrir								
Heildarfjárhæð lífeyris	5.006.210	60.116	13.418	5.079.744	4.573.578	69.858	26.681	4.670.117
Framlag til starfsendurhæfingarsjóðs	34.442	0	0	34.442	38.706	0	0	38.706
Beinn kostnaður vegna örorkulífeyris	7.408	0	0	7.408	8.447	0	0	8.447
	<u>5.048.060</u>	<u>60.116</u>	<u>13.418</u>	<u>5.121.594</u>	<u>4.620.731</u>	<u>69.858</u>	<u>26.681</u>	<u>4.717.270</u>
Fjárfestingartekjur								
Hreinar tekjur af eignarhl. í félögum og sjóðum	15.816.269	116	63.735	15.880.120	2.271.433	0	0	2.271.433
Hreinar tekjur af skuldabréfum	6.284.997	47.222	59.746	6.391.965	6.326.614	0	63.010	6.389.624
Vaxtatekjur af bundnum innstæðum	0	33.242	0	33.242	1.189	78.439	0	79.628
Vaxtatekjur af handbæru fé	22.238	0	1.964	24.202	32.872	0	0	32.872
Vaxtatekjur af iðgjöldum og öðrum kröfum	106.619	160	84	106.863	114.266	0	0	114.266
Ýmsar fjárfestingartekjur	2.023	0	0	2.023	2.109	0	0	2.109
Fjárfestingargjöld	(57.073)	(850)	(1.942)	(59.865)	(45.357)	0	0	(45.357)
	<u>22.175.073</u>	<u>79.890</u>	<u>123.587</u>	<u>22.378.550</u>	<u>8.703.126</u>	<u>78.439</u>	<u>63.010</u>	<u>8.844.575</u>
Rekstrarkostnaður								
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	379.012	6.926	5.074	391.012	375.416	4.037	2.668	382.121
	<u>379.012</u>	<u>6.926</u>	<u>5.074</u>	<u>391.012</u>	<u>375.416</u>	<u>4.037</u>	<u>2.668</u>	<u>382.121</u>
Hækkun á hreinni eign á árinu	21.842.410	108.607	191.899	22.142.916	8.586.142	58.988	103.628	8.748.758
Hrein eign frá fyrra ári	159.407.414	1.598.607	1.058.880	162.064.901	150.821.272	1.539.619	955.252	153.316.143
Hrein eign í árslok til greiðslu lífeyris	<u>181.249.824</u>	<u>1.707.214</u>	<u>1.250.779</u>	<u>184.207.817</u>	<u>159.407.414</u>	<u>1.598.607</u>	<u>1.058.880</u>	<u>162.064.901</u>

Efnahagsreikningur deilda

Sundurgreint yfirlit deilda - Allar fjárh. í þús. kr.

Fjárfestingar	31. 12. 2019				31. 12. 2018			
	Sam- tryggingar- deild	Séreignardeildir		Samtals	Sam- tryggingar- deild	Séreignardeildir		Samtals
		Leið 1	Leið 2			Leið 1	Leið 2	
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	78.309.017	0	351.846	78.660.863	59.516.697	7.421	270.443	59.794.561
Skuldabréf	100.751.236	1.021.118	842.394	102.614.748	98.067.722	930.249	744.301	99.742.272
Bundnar bankainnstæður	0	680.991	0	680.991	0	666.003	45.162	711.165
	<u>179.060.253</u>	<u>1.702.109</u>	<u>1.194.240</u>	<u>181.956.602</u>	<u>157.584.419</u>	<u>1.603.673</u>	<u>1.059.906</u>	<u>160.247.998</u>
Kröfur								
Kröfur á launagreiðendur	956.365	0	7.035	963.400	959.398	0	1.642	961.040
Aðrar kröfur	13.646	0	0	13.646	35.519	0	0	35.519
	<u>970.011</u>	<u>0</u>	<u>7.035</u>	<u>977.046</u>	<u>994.917</u>	<u>0</u>	<u>1.642</u>	<u>996.559</u>
Ýmsar eignir								
Varanlegir rekstrarfjármunir	166.172	0	0	166.172	150.594	0	0	150.594
Aðrar eignir	0	0	0	0	0	0	0	0
	<u>166.172</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>166.172</u>	<u>150.594</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>150.594</u>
Handbært fé	1.088.812	13.328	54.578	1.156.718	714.153	0	0	714.153
Eignir samtals	<u>181.285.248</u>	<u>1.715.437</u>	<u>1.255.853</u>	<u>184.256.538</u>	<u>159.444.083</u>	<u>1.603.673</u>	<u>1.061.548</u>	<u>162.109.304</u>
Skuldir								
Aðrar skuldir	35.424	8.223	5.074	48.721	36.669	5.066	2.668	44.403
Skuldir samtals	<u>35.424</u>	<u>8.223</u>	<u>5.074</u>	<u>48.721</u>	<u>36.669</u>	<u>5.066</u>	<u>2.668</u>	<u>44.403</u>
Hrein eign til greiðslu lífeyris	<u>181.249.824</u>	<u>1.707.214</u>	<u>1.250.779</u>	<u>184.207.817</u>	<u>159.407.414</u>	<u>1.598.607</u>	<u>1.058.880</u>	<u>162.064.901</u>

Sjóðstreymisyfirlit deilda

Sundurgreint yfirlit deilda - Allar fjárh. í þús. kr.

	2019				2018			
	Sam- tryggingar- -deild	Séreignardeildir		Samtals	Sam- tryggingar- -deild	Séreignardeildir		Samtals
Inngreiðslur		Leið 1	Leið 2			Leið 1	Leið 2	
Iðgjöld	5.097.442	95.759	81.411	5.274.612	4.914.815	54.444	69.967	5.039.226
Innb. vaxtatekjur af handbæru fé og kröfum	128.857	0	0	128.857	148.327	0	0	148.327
Aðrar inngreiðslur	23.896	3.758	2.406	30.060	11.008	571	198	11.777
	<u>5.250.195</u>	<u>99.517</u>	<u>83.817</u>	<u>5.433.529</u>	<u>5.074.150</u>	<u>55.015</u>	<u>70.165</u>	<u>5.199.330</u>
Útgreiðslur								
Lífeyrir	5.048.060	60.116	13.418	5.121.594	4.620.731	69.858	26.681	4.717.270
Rekstrarkostnaður	373.946	6.926	5.074	385.946	372.359	4.037	2.668	379.064
Fjárfesting í rekstrarfjármunum	20.644	0	0	20.644	5.697	0	0	5.697
Aðrar útgreiðslur	79.627	850	1.942	82.419	80.722	0	0	80.722
	<u>5.522.277</u>	<u>67.892</u>	<u>20.434</u>	<u>5.610.603</u>	<u>5.079.509</u>	<u>73.895</u>	<u>29.349</u>	<u>5.182.753</u>
Nýtt ráðstöfunarfé til fjárfestinga	(272.082)	31.625	63.383	(177.074)	(5.359)	(18.880)	40.816	16.577
Innb. tekjur af eignarhl. í félögum og sjóðum	799.165	33.402	15.944	848.511	225.269	8.834	5.216	239.319
Keyptir eignarhlutir í félögum og sjóðum	(11.987.130)	0	(59.893)	(12.047.023)	(8.654.503)	(60.000)	(62.544)	(8.777.047)
Seldir eignarhlutir í félögum og sjóðum	8.195.886	7.536	24.136	8.227.558	8.753.950	53.000	93.656	8.900.606
Afborganir höfuðstóls og vaxta skuldabréfa	14.318.614	84.276	85.564	14.488.454	11.860.026	78.280	44.369	11.982.675
Keypt skuldabréf	(14.129.468)	(269.049)	(171.528)	(14.570.045)	(12.977.987)	(1.043.754)	(156.039)	(14.177.780)
Seld skuldabréf	3.441.291	140.526	51.810	3.633.627	978.188	104.409	39.420	1.122.017
Ný bundin innlán	0	(14.988)	45.162	30.174	0	878.111	(4.894)	873.217
Endurgreidd bundin innlán	0	0	0	0	313.099	0	0	313.099
	<u>638.358</u>	<u>(18.297)</u>	<u>(8.805)</u>	<u>611.256</u>	<u>498.042</u>	<u>18.880</u>	<u>(40.816)</u>	<u>476.106</u>
Hækkun (lækkun) á handbæru fé	366.276	13.328	54.578	434.182	492.683	0	0	492.683
Gengismunur af handbæru fé	8.383	0	0	8.383	(49.164)	0	0	(49.164)
Handbært fé í ársbyrjun	714.153	0	0	714.153	270.634	0	0	270.634
Handbært fé í árslok	<u>1.088.812</u>	<u>13.328</u>	<u>54.578</u>	<u>1.156.718</u>	<u>714.153</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>714.153</u>

Report of the Board of Directors

The role of the Pension Fund

The Fund has been active for 46 years, established on 26. September 1974. The General Pension Fund is a pension fund intended for all employees and self-employed persons who do not have a collective agreement with other pension funds. The Fund can therefore be a good option for those who can choose their pension fund. The Fund is based on mandatory and private contributions. It is an independent pension fund that does not work in conjunction with a union.

The annual accounts have been prepared in accordance with the Rules on Annual Accounts of Pension Funds no. 335/2015. The same accounting principles apply to the financial statements as in the previous year.

Return

The Fund comprises two divisions, a mandatory pension division and a private pension division. The net asset value of the mandatory division amounted to ISK 181,250 million at the end of 2019, an increase of 13.7% or ISK 21,842 million from the previous year. Net nominal return for the year 2019 was 13.7%, compared to 5.5% the year before. Net real return was 10.7%, compared with 2.2% the previous year. The five year average real rate of return was 5.9%, the ten year average real rate of return was 5.6% and the twenty year average real rate of return was 4.4%.

Number of pensioners and pension payments

The mandatory division's pension disbursements amounted to ISK 5,006 million, an increase of 9.4% from the previous year. The number of pensioners totaled 16,364 at the end of the year, having been 15,576 at the end of the previous year, an increase of 5.1%. A total of 79.5% of the Fund's pension payout was old age pensions or ISK 3,982 million.

Number of fund members, wage earners and premiums

In total, 2,378 companies paid premiums to the fund, an increase of 3% from the previous year. Total contributions paid for 12,727 persons amounted to ISK 5,022 million. This is an increase of 4.4% from the previous year. Fund members at the end of 2019 totaled 143,420.

Actuarial position

The Fund's actuarial position shows that the total assets are 0,1% higher than the total liabilities at the end of 2019. The position is slightly better than the previous year and well within all limits set by laws and regulations.

Private pension division

Net assets of the private pension division amounted to ISK 2,960 million and increased by ISK 302,4 million. Payout from the private pension division totaled ISK 73,5 million in 2019. The Fund's private pension division is divided into Söfnunarleið I, which invests in deposits and short term bonds, with a net nominal rate of return of 4.5% and a net real rate of return of 1.8% and Söfnunarleið II, which is a mix of securities with a net nominal rate of return of 10.8% and net real rate of return of 7.9%.

Report of the Board of Directors

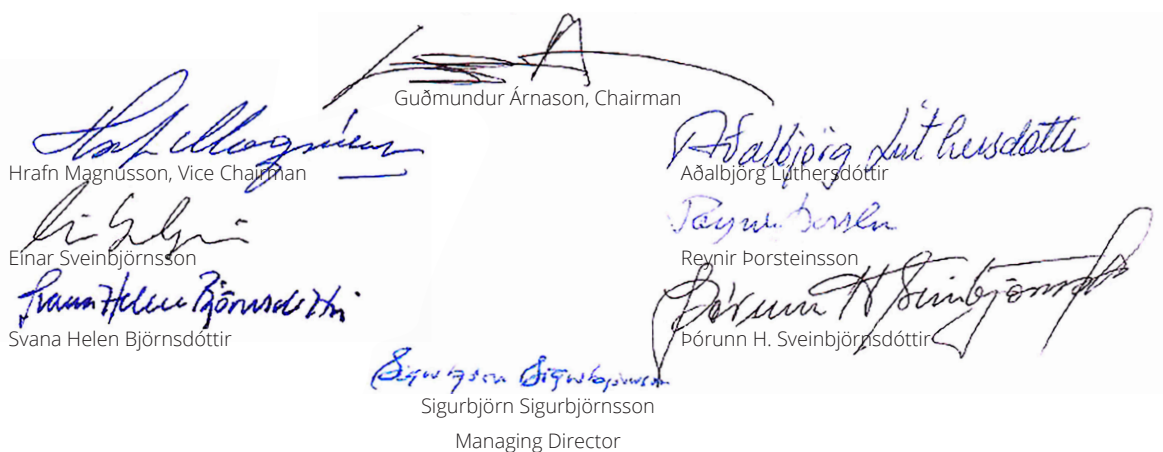
Governance

The Fund emphasizes good governance, thoroughly considering the principles of administrative law. Board members and employees should make decisions in accordance with their conviction, current laws and regulations with the interests of fund members as guiding principles, yet ensuring that the decision promotes the purpose and activities of the Fund. With the statement of the board, the Fund provides fund members, premium payers, supervisors, authorities, employees and other stakeholders with information about the Fund's governance. The statement is also intended to support good governance practices within the fund, thus promoting sound operations. The statement is based on the laws and regulations which apply at the time of the approval of the annual accounts by the board and the managing director. In particular, Act no. 129/1997, Act no. 155/1998, the provisions of the Fund's Articles of Association, Rules of the Financial Supervisory Authority no. 335/2015 on Annual Accounts and the general guidelines on corporate governance issued by the Icelandic Chamber of Commerce, Nasdaq OMX and the Confederation of Icelandic Employers. The statement is a part of this annual report and is presented here in its entirety.

Events after the conclusion of the financial statements 2019

From the end of the fiscal year to the end of the endorsement day, the world has been dealing with the Covid 19 virus. The virus will have a negative effect on the world economy and the financial markets for at least two quarters of 2020. What the impact will be on the fund's portfolio for 2020 is hard to predict at this point in time but at least it will have a negative effect in the short run. However, it should always be kept in mind that the pension fund is a long term investor with a diversified portfolio that can endure short term fluctuations in asset prices. The General Pension Fund's board confirms the annual accounts of the Pension Fund for the period January 1. to December 31. 2019 with its signature.

Reykjavík, 31. March 2020

Guðmundur Árnason, Chairman

Hrafn Magnússon, Vice Chairman

Einar Sveinbjörnsson

Svana Helen Björnsdóttir

Aðalbjörg Luthersdóttir

Reynir Þorsteinsson

Þórunn H. Sveinbjörnsdóttir

Sigurbjörn Sigurbjörnsson
Managing Director

Independent Auditor's Report

All numbers in thousands of ISK

To the Board of Directors and Members of SL lífeyrissjóður

Opinion

We have audited the financial statements of SL lífeyrissjóður, which comprise the statement of financial position as at December 31, 2019, the statement of changes in net assets for pension payments, statement of cash flows and statement of actuarial position for the year then ended, and notes to the financial statements, including a summary of significant accounting policies.

In our opinion, the accompanying financial statements give a true and fair view of the financial position of the Fund as at December 31, 2019, and its financial performance and its cash flows for the year then ended, in accordance with rules on annual accounts of pension funds.

Basis for opinion

We conducted our audit in accordance with the International Standards on Auditing (ISAs). Our responsibilities are further described in the Auditor's Responsibilities for the Audit of the Financial Statements section of our report. We believe that the audit evidence we have obtained is sufficient and appropriate to provide a basis for our opinion.

Independence

We are independent of the Fund in accordance with the International Ethics Standards Board for Accountants' Code of Ethics for Professional Accountants (IESBA Code) together with the ethical requirements that are relevant to our audit of the financial statements in Iceland, and we have fulfilled our other ethical responsibilities in accordance with these rules and requirements.

Other information in the annual report of SL lífeyrissjóður for 2019

This document also contains other information than the annual accounts. The Board of Directors and the Managing Director are responsible for this other information.

Our opinion on the annual accounts does not cover this other information and we do not express any form of assurance conclusion regarding this other information.

In connection with our audit of the annual accounts, our responsibility is to read the information identified above and consider whether the information is materially inconsistent with the annual accounts. In this procedure we also take into account our knowledge otherwise obtained in the audit and assess whether the information otherwise appears to be materially misstated. If we, based on the work performed concerning this information, conclude that there is a material misstatement of this other information, we are required to report that fact. We have nothing to report in this regard.

Responsibilities of Managing Director and Board of Directors for the Financial Statements

The Board of Directors and the Managing Director are responsible for the preparation and fair presentation of the financial statements in accordance with the rules on annual accounts of pension funds and for such internal control as they determine is necessary to enable the preparation of financial statements that are free from material misstatement, whether due to fraud or error.

In preparing the financial statements, the Board of Directors and Managing Director are responsible for assessing the Fund's ability to continue as a going concern, disclosing, as applicable, matters related to going concern and using the going concern basis of accounting unless management either intends to liquidate the Fund or to cease operations, or has no realistic alternative but to do so.

The Board of Directors are responsible for overseeing the Fund's financial reporting process.

Independent Auditor's Report

Auditor's Responsibilities for the Audit of the Financial Statements

Our objectives are to obtain reasonable assurance about whether the financial statements as a whole are free from material misstatement, whether due to fraud or error, and to issue an auditor's report that includes our opinion. Reasonable assurance is a high level of assurance, but is not a guarantee that an audit conducted in accordance with the International Standards on Auditing (ISAs) will always detect a material misstatement when it exists. Misstatements can arise from fraud or error and are considered material if, individually or in the aggregate, they could reasonably be expected to influence the economic decisions of users taken on the basis of these financial statements.

As part of an audit in accordance with the International Standards on Auditing (ISAs), we exercise professional judgment and maintain professional skepticism throughout the audit. We also:

- * Identify and assess the risks of material misstatement of the financial statements, whether due to fraud or error, design and perform audit procedures responsive to those risks, and obtain audit evidence that is sufficient and appropriate to provide a basis for our opinion. The risk of not detecting a material misstatement resulting from fraud is higher than for one resulting from error, as fraud may involve collusion, forgery, intentional omissions, misrepresentations, or the override of internal control.
- * Obtain an understanding of internal control relevant to the audit in order to design audit procedures that are appropriate in the circumstances, but not for the purpose of expressing an opinion on the effectiveness of the Fund's internal control.
- * Evaluate the appropriateness of accounting policies used and the reasonableness of accounting estimates and related disclosures made by management.
- * Conclude on the appropriateness of management's use of the going concern basis of accounting and, based on the audit evidence obtained, whether a material uncertainty exists related to events or conditions that may cast significant doubt on the Fund's ability to continue as a going concern. If we conclude that a material uncertainty exists, we are required to draw attention in our auditor's report to the related disclosures in the financial statements or, if such disclosures are inadequate, to modify our opinion. Our conclusions are based on the audit evidence obtained up to the date of our auditor's report. However, future events or conditions may cause the Fund to cease to continue as a going concern.
- * Evaluate the overall presentation, structure and content of the financial statements, including the disclosures, and whether the financial statements represent the underlying transactions and events in a manner that achieves fair presentation.

We communicate with those charged with governance regarding, among other matters, the planned scope and timing of the audit and significant audit findings, including any significant deficiencies in internal control that we identify during our audit.

We also provide those charged with governance with a statement that we have complied with relevant ethical requirements regarding independence, and to communicate with them all relationships and other matters that may reasonably be thought to bear on our independence, and where applicable, related safeguards.

Reykjavík, 31 March 2020

Valgerður Kristjánsdóttir

State Authorized Public Accountant

Ernst & Young ehf.

Borgartúni 30, 105 Reykjavík

Statement of Changes in Net Assets for Pension Payments

All numbers in thousands of ISK

	2019	2018
Premiums		
Members	1.501.373	1.505.326
Employers	3.778.153	3.496.177
Transfer of rights and repayments	(75.045)	(64.451)
	<u>5.204.481</u>	<u>4.937.052</u>
Special supplementary contributions	72.491	66.522
	<u>5.276.972</u>	<u>5.003.574</u>
Pensions		
Total amount of pensions	5.079.744	4.670.117
Contribution to Rehabilitation Fund	34.442	38.706
Direct expenses from disability pensions	7.408	8.447
	<u>5.121.594</u>	<u>4.717.270</u>
Net investment income		
Net income from holdings in companies and funds	15.880.120	2.271.433
Net income from bonds	6.391.965	6.389.624
Interest income from bank deposits	33.242	79.628
Interest income from cash equivalents	24.202	32.872
Interest income from premiums and other claims	106.863	114.266
Other investment income	2.023	2.109
Investment expenses	(59.865)	(45.357)
	<u>22.378.550</u>	<u>8.844.575</u>
Operating expenses		
Office and management expenses	391.012	382.121
	<u>391.012</u>	<u>382.121</u>
Increase in net assets	22.142.916	8.748.758
Net assets from previous year-end	162.064.901	153.316.143
Net assets for pension payments at year-end	<u>184.207.817</u>	<u>162.064.901</u>

Balance Sheet as of December 31, 2019

All numbers in thousands of ISK

	2019	2018
Investments		
Holdings in companies and funds	78.660.863	59.794.561
Bonds	102.614.748	99.742.272
Bank deposits	680.991	711.165
	<u>181.956.602</u>	<u>160.247.998</u>
Claims		
Claims on employers	963.400	961.040
Other claims	13.646	35.519
	<u>977.046</u>	<u>996.559</u>
Other assets		
Fixed assets	166.172	150.594
	<u>166.172</u>	<u>150.594</u>
Cash equivalents	1.156.718	714.153
Total assets	<u>184.256.538</u>	<u>162.109.304</u>
Liabilities		
Other liabilities	48.721	44.403
Total liabilities	<u>48.721</u>	<u>44.403</u>
Net assets for pension payments at year end	<u><u>184.207.817</u></u>	<u><u>162.064.901</u></u>

Statement of Cash Flows 2019

All numbers in thousands of ISK

Inflow	2019	2018
Premiums	5,274.612	5,039.226
Paid interest income on cash equivalents and claims	128.857	148.327
Other inflow	30.060	11.777
	<u>5,433.529</u>	<u>5,199.330</u>
Outflow		
Pensions	5,121.594	4,717.270
Operating expenses	385.946	379.064
Investment in operating assets	20.644	5.697
Other outflow	82.419	80.722
	<u>5,610.603</u>	<u>5,182.753</u>
New disposable resources for investments	<u>(177.074)</u>	<u>16.577</u>
Investment transactions		
Received income from holdings in companies and funds	848.511	239.319
Investments in holdings in companies and funds	(12,047.023)	(8,777.047)
Sold holdings in companies and funds	8,227.558	8,900.606
Installments on bond principals and interest	14,488.454	11,982.675
Purchased bonds	(14,570.045)	(14,177.780)
Sold bonds	3,633.627	1,122.017
New bank deposits	30.174	873.217
Repayment of bank deposits	0	313.099
	<u>611.256</u>	<u>476.106</u>
Increase (decrease) in cash equivalents	434.182	492.683
Exchange rate difference on cash equivalents	8.383	(49.164)
Cash equivalents at beginning of year	714.153	270.634
Cash equivalents at year-end	<u>1,156.718</u>	<u>714.153</u>

Financial Indicators

Mutual division

Return	2019	2018	2017	2016	2015
Net nominal rate of return	13,7%	5,5%	7,2%	1,9%	8,8%
Net real rate of return	10,7%	2,2%	5,3%	-0,2%	6,6%
Average net real rate of return last 5 years	4,9%	4,1%	4,9%	5,3%	5,9%
Average net real rate of return last 10 years	5,1%	4,4%	2,8%	2,3%	3,2%
Average net real rate of return last 20 years	4,4%	4,2%	4,4%	4,6%	4,9%

Liabilities

Net assets in excess of total liabilities	-0,7%	-1,3%	-0,8%	-3,0%	2,6%
Net assets in excess of accrued liabilities	0,1%	-1,7%	-0,6%	-1,6%	4,6%

Investment securities

Listed holdings in companies and funds	33,4%	29,4%	31,1%	28,9%	27,7%
Listed bonds	55,7%	61,2%	60,1%	61,2%	61,8%
Unlisted holdings in companies and funds	10,1%	8,7%	7,3%	7,2%	8,4%
Unlisted bonds	0,2%	0,3%	1,1%	1,3%	2,0%
Derivatives	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Bank deposits	0,6%	0,4%	0,4%	1,4%	0,1%
Investments in real estate	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Other investments	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Assets in ISK	67,0%	71,7%	73,4%	78,9%	78,9%
Assets in foreign currencies	33,0%	28,3%	26,6%	21,1%	21,1%

Members and pensioners

Number of active fund members	6.377	6.564	6.532	6.571	6.510
Number of fund members at year end	143.420	141.518	139.350	136.783	134.871
Number of pensioners	16.364	15.576	14.700	13.908	12.806

Specification of paid pensions

Old-age pension	79,5%	79,1%	78,2%	77,6%	76,8%
Disability pension	11,7%	11,7%	12,2%	12,5%	12,9%
Pension to surviving spouse	8,4%	8,8%	9,2%	9,5%	9,9%
Surviving children pension	0,3%	0,4%	0,4%	0,4%	0,4%
Pensions as percentage of premiums	98,2%	93,7%	95,8%	100,8%	101,0%

Amounts at fixed prices (in millions of Icelandic króna)

Total premiums	5.147	5.106	4.650	4.117	3.801
Total pensions	5.058	4.786	4.453	4.151	3.839
Total net investment income	22.403	8.715	11.279	3.115	12.141
Total operating expenses	383	392	364	329	322
Increase in net assets for pension payments	22.066	8.985	10.927	3.793	11.728

Financial Indicators

Operating expences

Operating expenses as percentage of premiums	7,4%	7,7%	7,8%	8,0%	8,5%
Net investment income as % of average asset position ...	13,0%	5,1%	7,3%	2,1%	8,3%
Operating expenses as % of average asset position ..	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%
Staff (full-time equivalent position)	14,2	13,9	13,8	13,2	13,8

Private Pension - Söfnunarleið II Securities division

Net nominal rate of return	10,8%	6,2%	8,2%	1,5%	12,1%
Net real rate of return	7,9%	2,8%	6,3%	-0,6%	9,9%
Average net real rate of return last 5 years	5,3%	4,2%	4,3%	4,1%	5,6%
Number of active fund members	227	142	134	121	115
Number of fund members at year end	5.726	5.607	5.589	5.572	5.548
Number of pensioners	36	40	142	27	28

Private Pension - Söfnunarleið I Deposit division

Net nominal rate of return	4,5%	4,9%	4,0%	4,1%	3,6%
Net real rate of return	1,8%	1,6%	2,2%	2,0%	1,6%
Average net real rate of return last 5 years	1,8%	2,0%	2,0%	1,9%	1,6%
Number of active fund members	322	170	170	208	147
Number of fund members at year end	1.644	1.422	1.395	1.280	1.197
Number of pensioners	52	67	20	132	44

Grafísk hönnun: Hunang
Prentun: Pixel
Ljósmyndir: Ása Steinars

